

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 28

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

61. gadagājums

2018. gada 31. janvāris

Saturs

II Nelegislatīvi akti

LĒMUMI

- ★ **Komisijas Lēmums (ES) 2018/117 (2017. gada 14. jūlijs) par valsts atbalsta lietu SA.29064 (2011/C) (ex 2011/NN) – Īrija – avioceļojumu nodokļa nepiemērošana tranzīta un transfēra pasažieriem** (izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 4932)⁽¹⁾ 1
- ★ **Komisijas Lēmums (ES) 2018/118 (2017. gada 31. augusts) par valsts atbalstu SA.35818 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2012/CP), ko īstenojusi Spānija Iberpotash labā** (izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 5877)⁽¹⁾ 25
- ★ **Komisijas Lēmums (ES) 2018/119 (2017. gada 18. septembris) par valsts atbalstu SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) – Apvienotā Karaliste – Alternatīvu pasākumu kopums, ar ko aizstāj Royal Bank of Scotland saistības par Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanu** (izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 6184)⁽¹⁾ 49

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ.

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

II

(Nelegislatīvi akti)

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2018/117**(2017. gada 14. jūlijs)****par valsts atbalsta lietu SA.29064 (2011/C) (ex 2011/NN)****Īrija – aviocelojumu nodokļa nepiemērošana tranzīta un transfēra pasažieriem***(izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 4932)***(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad attiecīgās personas tika aicinātas iesniegt piezīmes ⁽¹⁾, un ņemot vērā saņemtās piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Komisija 2009. gada 21. jūlija vēstulē, kas reģistrēta Komisijā 2009. gada 22. jūlijā ar numuru CP 231/2009, saņēma sūdzību no aviosabiedrības *Ryanair Ltd* (tagad *Ryanair Designated Activity Company*, turpmāk – “*Ryanair*”), ka Īrija ir piešķirusi nelikumīgu valsts atbalstu ar aviocelojumu nodokli (“ATT”) – akcīzes nodokli, ko Īrija noteikusi attiecībā uz pasažieriem, kuri izlido reisos no Īrijas lidostām.
- (2) Komisija 2009. gada 28. jūlija vēstulē pārsūtīja šo sūdzību Īrijai un lūdza, lai tā paskaidrotu savu nostāju par apgalvojumiem, kas izklāstīti 2009. gada 21. jūlija vēstulē.
- (3) Īrija 2009. gada 26. augusta vēstulē lūdza pagarināt atbildes sniegšanas termiņu, un Komisija tam piekrita, nosūtot 2009. gada 3. septembra vēstuli.
- (4) Īrija 2009. gada 15. oktobrī sniedza atbildi uz Komisijas vēstuli, un šī atbilde tika reģistrēta Komisijā tajā pašā dienā.
- (5) Tā kā iespējamais atbalsts bija sniegts, nenosūtot iepriekšēju paziņojumu Komisijai, lieta tika reregistrēta kā nepaziņots pasākums. Komisija veica provizorisksu izmeklēšanu saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu.

⁽¹⁾ OVC 220, 17.6.2016., 13. lpp.

- (6) Pieņemot 2011. gada 13. jūlija lēmumu ("2011. gada lēmums")⁽¹⁾ provizoriskās izmeklēšanas posma beigās, Komisija noraidīja lielāko daļu no *Ryanair* sūdzībām. Jo īpaši tā secināja, ka ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Tomēr Komisija arī nolēma sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru, kas attiecās uz diferencētajām nodokļa likmēm, ko piemēro reisiem uz galamērķiem, kuri atrodas ne tālāk par 300 kilometriem no Dublīnas lidostas, un visiem pārējiem reisiem.
- (7) *Ryanair* 2011. gada 24. septembrī iesniedza prasības pieteikumu Vispārējās tiesas kancelejā, un tādējādi tika ierosināta tiesvedība par 2011. gada lēmuma daļu anulēšanu, ciktāl tajā tika atzīts, ka ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Lieta tika reģistrēta ar numuru T-512/11.
- (8) Komisija 2012. gada 25. jūlijā pieņēma lēmumu ("2012. gada lēmums") par diferencēto ATT likmju piemērošanu⁽²⁾. Komisija atzina, ka Īrija ir piešķirusi valsts atbalstu zemākas ATT likmes veidā, ko laikā no 2009. gada 30. marta līdz 2011. gada 28. februārim piemēroja reisiem, kuru galamērķis atrodas ne tālāk par 300 kilometriem no Dublīnas lidostas. Turklāt Komisija secināja, ka šis valsts atbalsts ir nelikumīgs un nesaderīgs ar iekšējo tirgu, un pieprasīja, lai Īrija atgūst minēto nesaderīgo atbalstu no saņēmējiem.
- (9) Ar 2012. gada 1. novembrī un 15. novembrī iesniegtajiem pieteikumiem *Ryanair* un *Aer Lingus* iesdza apelācijas sūdzības pret 2012. gada lēmumu. Šīs lietas tika reģistrētas ar numuriem T-473/12 un T-500/12.
- (10) Vispārējā tiesa, pieņemot 2014. gada 25. novembra spriedumu, anulēja 2011. gada lēmumu, ciktāl minētajā lēmumā tika atzīts, ka ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē⁽³⁾. Vispārējā tiesa nosprieda, ka Komisijai ir jāierosina oficiāla izmeklēšanas procedūra, kas paredzēta LESD 108. panta 2. punktā.
- (11) Vispārējā tiesa, pieņemot 2015. gada 5. februāra spriedumu, anulēja 2012. gada lēmumu par diferencētajām nodokļa likmēm, ko piemēro reisiem, kuru galamērķis atrodas ne tālāk par 300 kilometriem no Dublīnas lidostas, ciktāl ar 2012. gada lēmumu bija uzdots no saņēmējiem atgūt šo atbalstu par summu, kas noteikta EUR 8 apmērā par katru pasažieri⁽⁴⁾. Komisija spriedumu pārsūdzēja Tiesā.
- (12) Pēc 2011. gada lēmuma anulēšanas Komisija 2015. gada 28. septembra vēstulē informēja Īriju, ka attiecībā uz ATT nepiemērošanu transfēra un tranzīta pasažieriem ir nolēmusi sākt LESD 108. panta 2. punktā noteikto procedūru. Minētais lēmums ("sākšanas lēmums") tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*⁽⁵⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par pasākumu.
- (13) Īrija 2015. gada 22. decembra vēstulē, kas tika reģistrēta Komisijā 2016. gada 6. janvārī, iesniedza piezīmes par sākšanas lēmumu.
- (14) Komisija saņēma piezīmes no divām ieinteresētajām personām. Komisija 2016. gada 23. augusta vēstulē pārsūtīja šīs piezīmes Īrijai, dodot tai iespēju sniegt atbildi. Nesāņēmusi atbildi no Īrijas, Komisija 2016. gada 17. oktobrī atkārtoja aicinājumu Īrijai iesniegt apsvērumus par piezīmēm, kas saņemtas no ieinteresētajām personām.
- (15) Komisija 2016. gada 9. decembra vēstulē lūdza Īriju iesniegt papildu informāciju. Īrija sniedza atbildi 2017. gada 18. janvāra vēstulē. Minētajā vēstulē Īrija iesniedza arī savus apsvērumus par piezīmēm, kas saņemtas no ieinteresētajām personām.
- (16) Tiesa, pieņemot 2016. gada 21. decembra spriedumu, atcēla Vispārējās tiesas spriedumus, ciktāl ar tiem tika anulēts 2012. gada lēmums⁽⁶⁾. Līdz ar to Tiesa apstiprināja, ka Īrijai ir jāatgūst summa EUR 8 apmērā par katru pasažieri no aviosabiedrībām, kas saņēmušas nelikumīgo valsts atbalstu.

⁽¹⁾ Komisijas 2011. gada 13. jūlija Lēmums valsts atbalsta lietā SA.29064 (2011/NN) – Atbrīvojums no aviopasažieru nodokļa, Īrija (OVC 306, 18.10.2011., 10. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2012. gada 25. jūlija Lēmums 2013/199/ES par valsts atbalsta lietu SA.29064 (11/C, ex 11/NN) – Diferencētas avioceļojumu nodokļa likmes, ko piemērojusi Īrija (OVL 119, 30.4.2013., 30. lpp.).

⁽³⁾ Vispārējās tiesas 2014. gada 25. novembra spriedums *Ryanair/Komisija*, T-512/11, ECLI:EU:T:2014:989.

⁽⁴⁾ Vispārējās tiesas 2015. gada 5. februāra spriedums *Air Lingus Ltd/Komisija*, T-473/12, ECLI:EU:T:2015:78.

⁽⁵⁾ OVC 220, 17.6.2016., 13. lpp.

⁽⁶⁾ Tiesas 2016. gada 21. decembra spriedums *Komisija/Aer Lingus Ltd* un *Ryanair*, apvienotās lietas C-164/15 P un C-165/15 P, ECLI:EU:C:2016:990.

2. PASĀKUMA DETALIZĒTS APRAKSTS UN IEPRIEKŠĒJĀS PROCEDŪRAS

2.1. ATT

- (17) ATT tika ieviests ar 2008. gada Finanšu likuma (Nr. 2) ("Finanšu likums") 55. panta 2. punktu ⁽¹⁾. Finanšu likums stājās spēkā 2009. gada 30. martā. Finanšu likuma 55. panta 2. punktā noteikts, ka aviosabiedrībām ir jāmaksā ATT attiecībā uz "pasažiera katru izlidošanu gaisa kuģī no lidostas, kura atrodas Īrijā".
- (18) Termins, kas lietoti Finanšu likuma 55. panta 2. punktā, ir definēti 55. panta 1. punktā. Finanšu likuma 55. panta 2. punktā minētā termina "pasažieris" definīcija nepārprotami izslēdz "tranzīta vai transfēra pasažierus", un tas nozīmē, ka "tranzīta vai transfēra pasažiera" izlidošana nav uzskatāma par tāda "pasažiera izlidošanu", par kuru aviosabiedrībām ir jāmaksā ATT. "Tranzīta pasažieris" ir definēts šādi: "pasažieris, kurš atrodas gaisa kuģī, kas nolaizās lidostā ceļojuma ietvaros, un kurš turpina ceļojumu minētajā gaisa kuģī". Savukārt "transfēra pasažieris" ir "pasažieris, kurš ielido lidostā ar kādu reisu un izlido no šīs lidostas ar citu reisu, kura galamērķis nav tā lidosta, kur sācies pasažiera ceļojums, ja abiem reisiem ir veikta kopīga rezervācija un ilgums starp laiku, kad paredzēta reisa ielidošana lidostā, un laiku, kad paredzēta reisa izlidošana no minētās lidostas, nepārsniedz sešas stundas." Visbeidzot, "lidosta" ir lidosta 1998. gada Aeronavigācijas un transporta (grozītā) likuma nozīmē, bet nav lidosta, no kuras iepriekšējā kalendārajā gadā izlidojuši mazāk par 10 000 pasažieru ⁽²⁾.
- (19) Laikā, kad tika ieviests ATT, Finanšu likuma 55. panta 2. punkta b) apakšpunktā bija noteikts: "Avioceļojumu nodokli iekasē, ar to apliek un to maksā atkarībā no attāluma starp reisa izlidošanas vietu un vietu, kurā reiss beidzas, piemērojot šādu likmi: i) EUR 2 par reisu no lidostas līdz galamērķim, kas atrodas ne tālāk par 300 kilometriem no Dublīnas lidostas, ii) EUR 10 visos pārējos gadījumos".
- (20) Komisijas veiktajā izmeklēšanā attiecībā uz iespējamo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1008/2008 ⁽³⁾ un LESD 56. panta par pakalpojumu sniegšanas brīvību pārkāpumu tika konstatēts, ka šīs likmes no 2011. gada 1. marta ir mainījušās tā, ka no minētā datuma visiem izlidojošiem reisiem tika piemērota vienota nodokļa likme EUR 3 apmērā neatkarīgi no attāluma no Dublīnas lidostas ⁽⁴⁾.
- (21) ATT tika atcelts no 2014. gada 1. aprīļa.

2.2. ATT piemērošana

- (22) Īrija 2017. gada 18. janvāra vēstulē paskaidroja, ka, nosakot maksājamā nodokļa likmi, kāda tā paredzēta Ieņēmumu komisāru biroja ("ieņēmumu komisāri") 2009. gada 30. martā izdotajās pamatnostādņēs (sk. 84. apsvērumu), gadījumā, ja ceļojumam ir vairāki posmi, aviosabiedrībai tas jāskata kopumā. Īrija minēja piemēru par reisu, kas sastāv no diviem posmiem, kur pirmais posms ir Dublīna–Šenona un otrs – Šenona–Ņujorka. Šenona atrodas tuvāk par 300 km no Dublīnas lidostas, bet Ņujorka – tālāk par 300 km no Dublīnas lidostas. Galamērķis (Ņujorka) atrodas tālāk par 300 km no Dublīnas lidostas. Tādējādi, kā apgalvo Īrija, tā kā ceļojums ir jāskata kopumā (proti, no Dublīnas līdz Ņujorkai), tad reisam piemērotā ATT likme ir EUR 10. Izlidošanu no Šenonas var ignorēt tādā nozīmē, ka nav jāmaksā (papildu) ATT, ja pasažieris Šenonas lidostā atbilst "transfēra pasažiera" vai "tranzīta pasažiera" definīcijai saskaņā ar Finanšu likuma 55. panta 1. punktu. Tāpēc aviosabiedrībai bija jāskata ceļojums kopumā un jāpiemēro attiecīgā likme atkarībā no galamērķa ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2009. gada Finanšu likuma 18. pantu un 2011. gada Finanšu likuma 48. pantu.

⁽²⁾ Saskaņā ar 1998. gada Aeronavigācijas un transporta (grozītā) likuma 2. pantu "lidosta" ir visa zeme, kas atrodas lidlauka robežās, un visa zeme, kas pieder lidostas pārvaldes iestādei vai kuru tā aizņem, tostarp gaisa kuģu angāri, ceļi un autostāvvietas, kurus kopumā vai daļēji izmanto vai paredzēts izmantot šāda lidlauka ekspluatācijai vai saistībā ar to.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Regula (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.).

⁽⁴⁾ Saistībā ar pārkāpuma procedūru Komisija sniedza oficiālu paziņojumu 2010. gada 18. marta vēstulē, kurā puda viedokli, ka Īrija, nosakot diferenciētu avioceļojumu nodokļa likmi, nav izpildījusi pienākumus, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 1008/2008 un LESD 56. pantā. Pēc šīs oficiālā paziņojuma vēstules saņemšanas Īrijas iestādes grozīja nodokļu sistēmu.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra Regulā (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.), noteikts, ka tieši savienoto reisu gadījumā "galamērķis" ir pēdējā reisa galamērķis, bet atsevišķu reisu gadījumā "galamērķi" definē kā galamērķi, kas norādīts uz biļetes, kuru uzrāda pie reģistrācijas letes.

- (23) Arī *Air Lingus*, kas laikā no 2009. līdz 2014. gadam iekasēja ATT saskaņā ar ieņēmumu komisāru izdotajām pamatnostādnēm, piezīmēs par sāksanas lēmumu apstiprina, ka ATT netika piemērots konkrētiem ceļojuma posmiem. Tā vietā ar nodokli apliekamais notikums bija ceļojums, kas sākās Īrijā, bet maksājamais nodoklis bija atkarīgs no galamērķa, kas norādīts biļetē, neatkarīgi no tā, vai pasažieris, lai nokļūtu ceļojuma galamērķī, izmantoja vienu vai vairākus reisu.
- (24) Attiecībā uz ATT likmi laikā no 2009. gada 30. marta līdz 2011. gada 1. martam Īrija apgalvo, ka zemākā likme EUR 2 uz vienu pasažieri tika piemērota tikai tad, ja neatkarīgi no reisu skaita ceļojumā kopējā ceļojuma galamērķis atradās tuvāk par 300 km no Dublīnas lidostas, bet augstāko likmi piemēroja “visos pārējos gadījumos”. Kā apgalvo Īrija, zemākā likme (EUR 2) bija izņēmums no ierastās prakses.
- (25) Saskaņā ar Īrijas sniegto informāciju 1. tabulā ir ilustrēts, kā piemēroja ATT pirms un pēc vienotās ATT likmes ieviešanas 2011. gadā attiecībā uz visām ar nodokli apliekamajām izlidošanām.

1. tabula

Piemēri par ceļojumiem un nodokli, kas bija jāmaksā pirms un pēc ATT likmes izmaiņām 2011. gadā

	Laikposms	Izlidošana	Apstāšanās	Galamērķis	Maksājamais nodoklis (EUR)
a)	30.3.2009.– 1.3.2011.	Dublina	Šenona	Ņujorka	10
b)	2.3.2011.– 31.3.2014.	Dublina	Šenona	Ņujorka	3
c)	30.3.2009.– 1.3.2011.	Dublina	Nav	Ņujorka	10
d)	2.3.2011.– 31.3.2014.	Dublina	Nav	Ņujorka	3
e)	30.3.2009.– 1.3.2011.	Dublina	Korka	Kārdifa	2
f)	2.3.2011.– 31.3.2014.	Dublina	Korka	Kārdifa	3
g)	30.3.2009.– 1.3.2011.	Dublina	Nav	Kārdifa	2
h)	2.3.2011.– 31.3.2014.	Dublina	Nav	Kārdifa	3
i)	30.3.2009.– 31.3.2014.	Ņujorka	Šenona	Dublina	0
j)	30.3.2009.– 31.3.2014.	Ņujorka	Nav	Dublina	0

- (26) Kā apgalvo Īrija, 1. tabulā dotos piemērus var izskaidrot šādi:
- a) galamērķis bija Ņujorka (tālāk par 300 km no Dublīnas lidostas), tādēļ šim reisam piemērota ATT likme EUR 10. Izlidošana no apstāšanās vietas Šenonā bija atbrīvota no ATT, jo Šenonas lidostā pasažieris bija tranzīta vai transfēra pasažieris;
- b) tāpat kā a) gadījumā, izņemot to, ka šajā laikposmā piemērota vienotā likme EUR 3;
- c) galamērķis bija Ņujorka (tālāk par 300 km no Dublīnas lidostas), tādēļ šim reisam piemērota ATT likme EUR 10;

- d) tāpat kā c) gadījumā, izņemot to, ka šajā laikposmā piemērota vienotā likme EUR 3;
 - e) galamērķis bija Kārdifa (tuvāk par 300 km no Dublīnas lidostas), tādēļ šim reisam piemērota ATT likme EUR 2. Izlidošana no apstāšanās vietas Korkā tika atbrīvota no ATT, jo Korkas lidostā pasažieris bija tranzīta vai transfēra pasažieris;
 - f) tāpat kā e) gadījumā, izņemot to, ka šajā laikposmā piemērota vienotā likme EUR 3;
 - g) galamērķis bija Kārdifa (tuvāk par 300 km no Dublīnas lidostas), tādēļ šim reisam piemērota ATT likme EUR 2;
 - h) tāpat kā g) gadījumā, izņemot to, ka šajā laikposmā piemērota vienotā likme EUR 3;
 - i) par šo ceļojumu ATT nebija jāmaksā. Izlidošanas lidosta (Ņujorka) neatrodas Īrijā, un izlidošana no apstāšanās vietas Šenonā bija atbrīvota no nodokļa, jo pasažieris šajā lidostā bija tranzīta vai transfēra pasažieris. Tas attiecas uz laiku gan pirms, gan pēc likmes izmaiņām 2011. gadā;
 - j) par šo ceļojumu ATT nebija jāmaksā. Izlidošanas lidosta neatrodas Īrijā.
- (27) Šie piemēri neietver tāda ceļojuma situāciju, kurš sākas un beidzas ārpus Īrijas, bet kura laikā ir paredzēta apstāšanās Īrijā, piemēram, reiss Londona–Ņujorka ar apstāšanos Dublīnas lidostā. Tomēr visi Īrijas sniegtie paskaidrojumi kopumā nerada šaubas par to, ka šāds ceļojums netiktu aplikts ar ATT. Patiesi, izlidošana no Londonas netiktu aplikta ar ATT, jo Londonas lidostas nav lidostas, kas definētas Finanšu likuma 55. panta 1. punktā, ņemot vērā to, ka tās atrodas ārpus Īrijas, un izlidošana no Dublīnas netiktu aplikta ar nodokli, jo pasažieris būtu klasificējams kā transfēra vai tranzīta pasažieris.
- (28) Saskaņā ar Īrijas sniegto informāciju ATT tika ieviests, reaģējot uz finanšu problēmām laikā, kad sākās globālā finanšu un ekonomikas krīze, lai varētu palielināt ieņēmumus. Īrija nenorāda nekādu citu mērķi (piem., vides aizsardzību).

2.3. 2011. gada lēmums

- (29) 6. apsvērumā norādīts, ka 2011. gada lēmums tika pieņemts provizoriskās izmeklēšanas posma beigās, un šis posms sākās 2009. gada 21. jūlijā.
- (30) Lai varētu novērtēt, vai ATT nepiemērošana tranzīta un transfēra pasažieriem bijusi selektīva, Komisija vispirms apzināja attiecīgo atsaucē nodokļu sistēmu. Komisija uzskatīja, ka ATT sistēmas mērķis un struktūra bija tāda, lai varētu iekasēt nodokli attiecībā uz pasažieriem, kuri izlido no lidostas, kas atrodas Īrijā, un lai tādējādi palielinātu ieņēmumus valsts budžetā. No Īrijas sniegtās informācijas Komisija saprata, ka vairāku posmu ceļojumā pirmais posms vienmēr ir bijis atbrīvots no ATT. Īrija arī minēja piemērus par ceļojumiem no Ņujorkas uz Dublīnu un no Dublīnas uz Ņujorku ar apstāšanos Šenonā un bez tās, kā arī piemērojāmās ATT likmes. Tādēļ tika uzskatīts, ka atsaucē sistēmā nodokli iekasē par ikvienu pasažiera izlidošanu gaisa kuģī no lidostas Īrijā. Komisija arī uzskatīja, ka transfēra un tranzīta pasažieri ir pasažieri, kuri izlido no Īrijas lidostas un tādēļ ir uzskatāmi par daļu no atsaucē sistēmas. Līdz ar to izlidojošie transfēra un tranzīta pasažieri bija izslēgti no vispārējās nodokļa sistēmas parastās piemērošanas jomas.
- (31) Pēc tam Komisija pārbaudīja, vai transfēra un tranzīta pasažieru izslēgšanu no ATT pamato šīs dalībvalsts nodokļu sistēmas raksturs vai vispārīgie principi. Komisija konstatēja, ka ATT mērķis ir būt neitrālam attiecībā uz maršrutu, kas izraudzīts galamērķa sasniegšanai, neatkarīgi no tā, vai bija paredzēta apstāšanās, un tas nedrīkstēja pieļaut dubultu aplikšanu ar nodokli. Saskaņā ar 2011. gada lēmumu, ja ATT piemērotu tranzīta un transfēra pasažieriem, attiecībā uz ceļojumiem ar apstāšanos aviosabiedrībai būtu jāmaksā šis nodoklis divreiz. Tāpēc tika secināts, ka tas atbrīvojums no ATT attiecībā uz tranzīta un transfēra pasažieriem, kurš ļāva vienādot nodokļa iekasēšanu attiecībā uz pasažieriem neatkarīgi no ceļojuma maršruta, atbilst attiecīgās nodokļa sistēmas raksturam un loģikai.
- (32) Komisija no šiem apstākļiem secināja, ka transfēra un tranzīta pasažieru izslēgšana no ATT jomas atbilst konkrētās nodokļa sistēmas raksturam un loģikai ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Pamatojums sniegts 2011. gada lēmuma 30.–32. apsvērumā, secinājums – 37. apsvērumā.

2.4. Vispārējās tiesas spriedums lietā T-512/11

- (33) Kā norādīts 10. apsvērumā, Vispārējā tiesa, pieņemot spriedumu lietā T-512/11, anulēja 2011. gada lēmumu, ciktāl lēmumā tika atzīts, ka ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (34) Vispārējā tiesa konstatēja, ka provizoriskā izmeklēšana, kas ilga gandrīz divus gadus, būtiski pārsniedza laikposmu, kāds parasti ir nepieciešams provizoriskas izmeklēšanas veikšanai saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu.
- (35) Tā arī uzskatīja, ka Komisijas veiktā pārbaude ir bijusi nepilnīga un nepietiekama. Jo īpaši Vispārējā tiesa secināja, ka pastāvēja neatbilstība starp 4. apsvērumā minētās Īrijas 2009. gada 15. oktobra vēstules saturu un 2011. gada lēmumu.
- (36) Šajā sakarā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija ir apstiprinājusi Īrijas viedokli, ka ceļojuma daļa, kas atbrīvota no ATT maksāšanas, bijusi pirmais posms, pat ja ar 2011. gada lēmuma 9. apsvēruma tabulā izklāstītajiem piemēriem šādu secinājumu nevarēja pamatot. Vispārējā tiesa uzskatīja, kaut arī tas varēja būt attiecībā uz piemēru par pasažieriem, kuri lido no Dublīnas uz Ņujorku ar apstāšanos Šenonā un kuriem bija jāmaksā ATT, tomēr, no otras puses, nebija skaidrs un Komisija nepaskaidroja, kādēļ pasažieriem, kuri lidoja pretējā virzienā, proti, no Ņujorkas uz Dublīnu, ar tādu pašu apstāšanos, nebija jāmaksā ATT par izlidošanu no apstāšanās lidostas Šenonā.
- (37) Turklāt, atsaucoties uz to, ka saskaņā ar Īrijas iestāžu apgalvojumu neitralitātes iemesli atbrīvo no nodokļa tās pašas pasažieru kategorijas, kurām atbrīvojumus piešķir citas aviaceļojumu nodokļa iekasēšanas sistēmas, kas ir spēkā citās dalībvalstīs, un tika sniegta nepārprotama atsaucē uz Apvienoto Karalisti, Vispārējā tiesa secināja, ka Apvienotajā Karalistē spēkā esošo aviopasažieru nodokli šajā lietā nevar izmantot par derīgu paraugu, uz ko atsaukties, jo tajā paredzēts, ka nodoklis vienmēr ir jāmaksā par ceļojuma pirmo posmu, bet šāds risinājums neatbilst viedoklim, ko Īrijas iestādes izklāstīja 2009. gada 15. oktobra vēstulē un ko Komisija apstiprināja 2011. gada lēmumā.
- (38) Vispārējā tiesa arī uzsvēra, ka 2009. gada 15. oktobra vēstule nepārprotami nenorāda uz nepieciešamību novērst dubultu aplikšanu ar nodokli. Vispārējā tiesa arī atzīmēja, ka Īrija ir piedāvājusi apsvērt iespēju koriģēt likumu par transfēra un tranzīta pasažieriem, atceļot prasību par vienotu rezervāciju transfēra pasažieru definīcijā, un ka Komisija nebija paudusi nostāju par šo paziņojumu.
- (39) Minētā nekonsekvence lika secināt, ka laikā, kad Komisija pieņēma 2011. gada lēmumu, tās rīcībā nebija informācijas, uz kuras pamata varēja veikt pietiekami pilnīgu analīzi par pasākuma selektivitāti un secināt, ka atbrīvojuma piemērošanas noteikumi nerada šaubas.
- (40) Vispārējā tiesa secināja, ka, tā kā nebija veikta nekāda analīze par apstrīdētā pasākuma iespējamo saderību ar iekšējo tirgu, Komisijai būtu jāsāk oficiāla izmeklēšanas procedūra, lai savāktu jebkādu būtisku informāciju, kas ļautu pārbaudīt, vai apstrīdētais pasākums nav selektīvs, un, iespējams, arī secinātu, ka šis pasākums nav valsts atbalsts, un ļautu pieteikuma iesniedzējam un citām iesaistītajām personām iesniegt apsvērumus par minēto procedūru.

3. OFICIĀLĀS IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRAS SĀKŠANAS PAMATOJUMS

- (41) Pēc tam, kad tika pieņemts spriedums lietā T-512/11, Komisija sāka oficiālu izmeklēšanas procedūru, lai savāktu informāciju, kas ļautu pārbaudīt, vai ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem nav bijusi selektīva, un ļautu prasītājam un citām iesaistītajām personām iesniegt apsvērumus par minēto procedūru.
- (42) Sākšanas lēmumā Komisija atzīmēja, ka ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieru izlidošanai ir radījusi valstij nodokļu ieņēmumus zaudējumus, tāpēc tika finansēta no valsts līdzekļiem un radīja priekšrocības aviosabiedrībām, kas guva labumu no nepiemērošanas. Turklāt oficiālās izmeklēšanas sākšanas posmā Komisija nevarēja izslēgt, ka ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem bijusi selektīva.
- (43) Tādēļ Komisija provizoriski secināja, ka, tā kā visi LESD 107. panta 1. punkta kritēriji *a priori* varēja būt izpildīti, šis pasākums varēja būt valsts atbalsts aviopārvadātājiem, kas veica pārvadājumus maršrutos, kuriem bija piešķirts atbrīvojums no ATT attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem.

- (44) Tāpēc Komisija aicināja Īriju vēlreiz izklāstīt ATT pieņemšanas iemeslus un paskaidrot, kāpēc ATT netika piemērots transfēra un tranzīta pasažieriem.
- (45) Komisija arī aicināja Īriju detalizēti raksturot to, kā būtu jāinterpretē Finanšu likuma 55. pants. Komisija lūdza, lai Īrija iesniedz skaidrus piemērus par to, kā ATT piemēro visām attiecīgajām maršrutu kategorijām, lai paskaidro, vai no ATT konkrēti atbrīvots ceļojuma otrais posms vai arī atbrīvojums piešķirts kopumā attiecībā uz visiem transfēra un tranzīta pasažieriem, un lai Īrija iesniedz visu citu informāciju, kuru tā uzskata par noderīgu šajā sakarā. Komisija arī aicināja Īriju iesniegt šādus piemērus attiecībā uz laikposmiem pirms un pēc 2011. gada grozījuma, ar ko mainīja noteiktās ATT likmes.
- (46) Provizoriski pieņemot, ka atsaucēs sistēmā nodokli iekasē par pasažiera katru izlidošanu gaisa kuģī no lidostas Īrijā, Komisija apšaubīja to, vai ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem būtu atkāpe no nodokļa atsaucēs sistēmas, diferencējot ekonomikas dalībniekus, kuri, ņemot vērā mērķi, kas noteikts attiecīgās dalībvalsts nodokļu sistēmai, atradās salīdzināmā faktiskajā un tiesiskajā situācijā, tādējādi radot priekšrocības konkrētām aviosabiedrībām.
- (47) Tomēr Komisija arī konstatēja, ka ATT nosaukums un arī tā formulējums var radīt priekšstatu, ka tā vadmotīvs ir iekasēt nodokli par ceļojumiem gaisa kuģī no lidostas Īrijā, nevis par katru izlidošanu no lidostas Īrijā. Kā uzskata Komisija, šķiet, ka saskaņā ar šo pieņēmumu ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem tieši izriet no minētā principa, jo ceļojums gaisa kuģī var ietvert vairākas izlidošanas no lidostas Īrijā.

4. ĪRIJAS PIEZĪMES PAR SĀKŠANAS LĒMUMU

- (48) Īrija 2015. gada 22. decembra piezīmēs par sākšanas lēmumu noraidīja visus pieņēmumus, ka atbrīvojums attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem būtu atzīstams par valsts atbalstu.

4.1. Par Finanšu likuma 55. panta interpretāciju un piemērošanu

- (49) Īrija apgalvoja, ka pienākums maksāt ATT ir definēts Finanšu likumā un tas jāinterpretē stingri. Atsaucoties uz Īrijas Augstākās tiesas judikatūru, Īrija uzsvēra, ka saskaņā ar Īrijas tiesību aktiem nodokļu maksātājam var būt pienākums maksāt nodokli vai ciest no nelabvēlīgākas situācijas tikai tādā gadījumā, ja tas nepārprotami ir noteikts likumā, un tā citēja spriedumu lietā *Texaco (Ireland) Ltd/Murphy* (nodokļu inspektors): "Pastāv iedibināta tiesību norma, ka pilsoni drīkst aplikt ar nodokli tikai tādā gadījumā, ja likuma teksts skaidri uzliek šādu pienākumu" ⁽¹⁾. Pamatojoties uz to, Īrija apgalvoja, ka, nosakot, vai ceļojums ir apliekams ar ATT, bija jāņem vērā Finanšu likuma formulējums. Visas šaubas par Finanšu likuma piemērošanu būtu jātulko par labu nodokļu maksātājam.
- (50) Saskaņā ar Finanšu likuma 55. panta 2. punkta c) apakšpunktu ATT ir "jāmaksā, ja pasažieris izlido no lidostas gaisa kuģī". Šajā sakarā Īrija norādīja, ka:
- "pasažiera" definīcija (ar vairākiem nosacījumiem) izslēdz personas, kas ir invalīdi vai ir jaunākas par diviem gadiem, vai ir transfēra vai tranzīta pasažieri,
 - arī "lidostas" definīcija izslēdz noteiktus ceļojumus, jo nodoklis nav jāmaksā par izlidošanu no lidostām, kas atrodas ārpus Īrijas, un no noteiktām lidostām, kurām ir mazs pasažieru skaits ⁽²⁾,
 - "gaisa kuģa" definīcija izslēdz gaisa kuģus, kas nevar pārvadāt vairāk par 20 pasažieriem, kā arī gaisa kuģus, ko izmanto valsts vai militāriem mērķiem.
- (51) Pamatojoties uz 50. apsvērumu, Īrija uzskatīja, ka attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem ATT nebija jāmaksā neatkarīgi no attiecīgā ceļojuma posma. Īrija apstiprināja, ka ceļojuma otrais posms netika automātiski atbrīvots no nodokļa. Kā apgalvoja Īrija, ceļojuma otro posmu varēja aplikt vai neaplikt ar nodokli atkarībā no Finanšu likuma 55. panta faktiskās piemērošanas, tostarp atkarībā no tā, vai pasažieris bija transfēra vai tranzīta pasažieris (tas pats attiecās uz ceļojuma pirmo posmu). Arī "lidostas" definīcija varēja izslēgt dažus ceļojumus, jo ATT nebija jāmaksā par izlidošanu no lidostas, kas atrodas ārpus Īrijas.

⁽¹⁾ Augstākās tiesas 1992. gada 15. maija spriedums *Texaco (Ireland) Ltd/Murphy* (nodokļu inspektors), *Irish Tax Reports (IV) 1988-1993*.

⁽²⁾ Šajā sakarā Īrija atsaucās uz "lidostas" definīciju Finanšu likuma 55. panta 1. punktā un tās vēlāko grozījumu.

- (52) Īrija arī norādīja, ka transfēra un tranzīta pasažieru izslēgšana ir ierasta prakse arī citu valstu aviaceļojumu nodokļu sistēmās, piemēram, Apvienotajā Karalistē, Francijā un Vācijā. Īrija apgalvoja, ka katra nodokļa noteikumi jāinterpretē saistībā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem.

4.2. Par transfēra un tranzīta pasažieru atbrīvojuma interpretāciju

- (53) Īrija iesniedza piezīmi attiecībā uz lietā T-512/11 pieņemtā sprieduma 88. punktu, kas attiecas uz šādu apgalvojumu 2011. gada lēmuma 20. apsvērumā: "Attiecībā uz nodokļa nepiemērošanu tranzīta un transfēra pasažieriem Īrijas iestādes apgalvo, ka kopējā ceļojuma visu pirmo posmu neaplikšana ar nodokli nodrošina to, ka pasažieris netiek sodīts par to, ka maršruts ietver apstāšanos pirms nokļūšanas galamērķī." Vispārējā tiesa iepriekš minētajā punktā spriedumā lietā T-512/11 norādīja, ka, lai gan Komisijai nebija iemesla apšaubīt informāciju, kas bija sniegta Īrijas 2009. gada 15. oktobra vēstulē, uz kuras pamata tika izstrādāts 2011. gada lēmuma 20. punkts, šis apstāklis tomēr nemaina to, ka, pat ievērojot Īrijas iestāžu interpretāciju, ka visi ceļojuma pirmie posmi, kas ietver apstāšanos, tiek atbrīvoti no ATT maksāšanas, ar piemēriem, kas bija iekļauti 2011. gada lēmuma 9. punkta tabulā, nav iespējams pamatot šādu interpretāciju. Vispārējā tiesa norādīja, ka nebija skaidrs un Komisija nepaskaidroja, kāpēc par pasažieriem, kuri ceļoja no Ņujorkas uz Dublinu ar apstāšanos Šenonā, nebija jāmaksā ATT par izlidošanu no apstāšanās lidostas Šenonā. Īrija atsaucās uz 13. punktu tās 2009. gada 15. oktobra vēstulē, kurā teikts: "Attiecībā uz transfēra pasažieriem atbrīvojums tikai nodrošina to, ka kopējā ceļojuma pirmais posms netiek aplikts ar ATT." Īrija norādīja, ka minētais punkts izriet no Dublīnas-Ņujorkas reisa ar apstāšanos Šenonā apraksta un ir pareizs attiecībā uz šo ceļojumu, taču nav pareizi raksturot to kā vispārēju noteikumu, saskaņā ar kuru neviena ceļojuma pirmais posms nekad nebūtu aplikams ar ATT.
- (54) Attiecībā uz piemēru, ko Vispārējā tiesa minējusi 88. punktā spriedumā lietā T-512/11, kas attiecas uz ceļojumu no Ņujorkas uz Dublinu ar apstāšanos Šenonā, Īrija paskaidroja, ka ATT nebija jāmaksā ne par vienu minētā ceļojuma posmu Finanšu likuma formulējuma dēļ, proti:
- pirmais posms (no Ņujorkas uz Šenonu) bija atbrīvots tādēļ, ka šo nodokli iekasēja tikai par izlidošanu no Īrijas lidostām,
 - otrais posms (no Šenonas uz Dublinu) bija atbrīvots tādēļ, ka Šenonas lidostā šie pasažieri tika klasificēti kā tranzīta vai transfēra pasažieri saskaņā ar Finanšu likuma 55. panta 1. punktu.
- (55) Īrija secināja, ka kopējais ceļojums no Ņujorkas uz Dublinu ar apstāšanos Šenonā bija jāatbrīvo no ATT Finanšu likuma formulējuma dēļ. Īrija norāda, ka ar paskaidrojumiem 2009. gada 15. oktobra vēstulē bija paredzēts izskaidrot likumu, taču tie nav saistoši.

4.3. Par loģisko pamatu, kāpēc piešķirams atbrīvojums no nodokļa attiecībā uz tranzīta un transfēra pasažieriem, un par atsaucē sistēmu, kas izmantojama tā novērtēšanai

- (56) Attiecībā uz iemesliem, kāpēc piešķirams atbrīvojums no nodokļa attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem, Īrija paskaidroja, ka nebija pareizi aplikēt ar nodokli atsevišķus reisus, ja īstenībā tie bija daļa no vienota ceļojuma. Šajā sakarā Īrija atsaucās uz:
- "transfēra" vai "tranzīta" pasažiera definīcijas tekstu ATT kontekstā Finanšu likuma 55. panta 1. punkta nozīmē (šis noteikums ir citēts 18. apsvērumā),
 - Komisijai nosūtītās Īrijas 2009. gada 15. oktobra vēstules tekstu, kurā Īrija skaidroja, ka ATT bija paredzēts vienota ceļojuma aplikšanai ar nodokli, pat ja šis ceļojums bija iedalīts vairākos posmos.
- (57) Jo īpaši Īrija atsaucās uz hipotētisko scenāriju, kas minēts tās 2009. gada 15. oktobra vēstulē Komisijai, par reisu no ASV ar apstāšanos Šenonā un turpinājuma lidojumu uz Dublinu. Tajā ir teikts, ka "reiss nepārprotami ir no ASV uz Dublinu, un apstāšanās esamība nedrīkst radīt nekādu pienākumu ATT jomā". Raksturojot reisu pretējā virzienā, vēstulē norādīts, ka "attiecībā uz reisiem, kas izlido no valsts ar apstāšanos, vienīgais atbrīvojuma mērķis ir nodrošināt, lai abi šā ceļojuma posmi netiktu aplikti ar nodokli katrs atsevišķi". Īrija uzskatīja, ka tādējādi tiek uzsvērts, ka ceļojums no Dublīnas uz ASV ir uzskatāms par vienotu ceļojumu un tādēļ tas jāapliek ar ATT tikai vienreiz, pat ja tas ietver vairākas izlidošanas reizes.

- (58) Īrija apgalvoja, ka šā iemesla dēļ Finanšu likuma 55. panta 1. punkts nepārprotami izslēdz no ATT jomas “transfēra” un “tranzīta” pasažierus, kas definēti minētajā pantā.
- (59) Ņemot vērā sāksanas lēmumā Komisija norādīto atsaucē sistēmu, kurā vai nu i) nodokli iekasē par katru izlidošanu, vai arī ii) nodokli iekasē par katru ceļojumu, kas var sastāvēt no vairākiem posmiem, Īrija uzskatīja, ka ATT mērķis bija aplikt katru ceļojumu ar nodokli tikai vienreiz. Īrija apgalvoja, ka būtu pareizāk uzskatīt ATT par nodokli, ar ko apliek ceļojumu, nevis par nodokli, ar ko apliek izlidošanu. Finanšu likuma 55. panta 2. punktā minēts, ka ATT piemēro “izlidošanai”. Tomēr Finanšu likuma definīcijas un panti, kas minēti 18. un 19. apsvērumā, liecina, ka ar nodokli apliktais pakalpojums bija ceļojums un īstais mērķis bija aplikt ar nodokli ceļojumu, nevis izlidošanu.

4.4. Par aviosabiedrību, kas apkalpo tiešos maršrūtus, nošķiršanu no citām aviosabiedrībām

- (60) Īrija apgalvoja, ka novērtējums, vai aviopārvadātāji, kas apkalpo tikai tiešos maršrūtus, un tie, kas nodrošina savienotus reisus, ir salīdzināmā tiesiskajā faktiskajā un tiesiskajā situācijā, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts nodokļu sistēmai izvirzīto mērķi, var būt tikai sekundārs iemesls sūdzības noraidīšanai. Īrijas galvenais apgalvojums bija tāds, ka ATT tiecas aplikt ar nodokli ceļojumus, nevis atsevišķus izlidošanas gadījumus. Tādējādi atbrīvojums attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem liecina tikai par to, ka vienots ceļojums var sastāvēt no vairākiem “posmiem”. Īrija arī norādīja, ka ATT netika ieviests, lai atbalstītu vai sodītu kādu konkrētu darbības modeli.

4.5. Par nodokļa būtību un vispārējo struktūru

- (61) Visbeidzot, Īrija apgalvoja, ka, pat ja atbrīvojums attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem noteiktām aviosabiedrībām ir radījis priekšrocības, tās varēja izrietēt tieši no tādiem Īrijas nodokļu sistēmas pamatprincipiem kā dubultas aplikšanas ar nodokli novēršana vai nodokļa neitralitāte.
- (62) Atsaucoties uz tās 2009. gada 15. oktobra vēstuli, Īrija paskaidroja, ka atbrīvojums bija paredzēts tāpēc, lai novērstu pārmērīgu ATT iekasēšanu. Jo īpaši tā mērķis bija novērst to pasažieru diskrimināciju, kuru ceļojumā bija paredzēta apstāšanās. Šāda atsaucē uz diskrimināciju noteikti liek salīdzināt a) pasažierus, kuru ceļojumā bija paredzēta apstāšanās, un b) pasažierus, kuri lidoja ar tiešo reisu. Tā kā mērķis bija vienāda attieksme pret abiem pasažieru veidiem, tas pamato secinājumu, ka ATT nolūks bija aplikt ar nodokli katru ceļojumu tikai vienreiz.
- (63) Īrija arī atsaucās uz nepieciešamību novērst dubultu aplikšanu ar nodokli. Kaut arī šis princips varbūt nebija citēts Īrijas 2009. gada 15. oktobra vēstulē, minētajā vēstulē bija dota atsaucē uz taisnīguma un vienlīdzīgas attieksmes principiem, kas liek valstīm atteikties no dubultas aplikšanas ar nodokļiem. Tāpat Īrija atsaucās arī uz nodokļu neitralitātes principu.

5. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

5.1. Ryanair piezīmes

- (64) Ryanair uzskata, ka šis pasākums ir selektīvs un tāpēc ir valsts atbalsts saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu un ka uz to neattiecas neviens no atbrīvojumiem, kas noteikti LESD 107. panta 2. un 3. punktā.
- (65) Aviosabiedrība norādīja, ka tās apsvērumi jāizprot saistībā ar tās:
- 2009. gada 21. jūlija sūdzību Komisijai par nelikumīga atbalsta piešķiršanu ar ATT starpniecību,
 - 2011. gada 24. septembra iesniegumu Vispārējai tiesai lietā T-512-11 un tā pielikumiem,
 - citiem rakstiskiem un mutiskiem apgalvojumiem, kas 2011. gada 24. septembrī tika iesniegti Vispārējai tiesai lietā T-512/11, tostarp jo īpaši tās 2012. gada 17. janvāra atbildi.

5.1.1. Par precīzu ATT piemērošanas jomu, ATT pamatojumu un iemesliem ATT nepiemērošanai attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem

- (66) Ryanair piekrīt, ka transfēra un tranzīta pasažieru izslēgšana piemērā ar Dublīnas-Šenonas-Nujorkas reisu var attiekties uz ceļojuma otro posmu. Ryanair lūdz ar to apgalvo, ka kopējam nodoklim, kas bija jāmaksā pirms likmes izmaiņām no 2011. gada 1. marta, vajadzēja atbilst tikai zemākajai likmei EUR 2 (attiecībā uz posmu Dublīna-Šenona), nevis EUR 10, kā parādīts 1. tabulā.

- (67) Turklāt, pat ja Īrija iesniedz pierādījumus, ka šā pasākuma piemērošana praksē atbilda interpretācijai, ka ceļojuma pirmais posms no ATT tiek atbrīvots, *Ryanair* uzskata, ka ar to nepietiek, lai labotu Finanšu likumā atspoguļoto konkurences kropļojumu.

5.1.2. *Par nodokļa iekasēšanas “parasto” jeb atsaucēs sistēmu*

- (68) *Ryanair* nemaina savu nostāju par nodokļa iekasēšanas “parastās” jeb atsaucēs sistēmas definīciju un būtiskumu, līdz būs zināmi Tiesai iesniegtās apelācijas rezultāti par spriedumu apvienotajās lietās C-164/15 P un C-165/15 P ⁽¹⁾. *Ryanair* uzskata, ka Komisijas definīcija par nodokļa iekasēšanas “parasto” jeb atsaucēs sistēmu neatbilst dažiem secinājumiem, ko Komisija izdara sāksanas lēmuma pārējā daļā.

5.1.3. *Par to, vai ATT nepiemērošana attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem ir atkāpe no atsaucēs sistēmas*

- (69) Atsaucoties uz sāksanas lēmuma 44. punktu un citējot minēto dokumentu, *Ryanair* apšaubā to, kā Komisija, pamatojoties uz iepriekšējo secinājumu par nodokļa iekasēšanas atsaucēs sistēmu, apgalvo 44. punktā, ka “ATT mērķis ir aplikt ar nodokli ceļojumus gaisa kuģi, kas sākas lidostā Īrijā”, bet pēc tam bez nekāda paskaidrojuma vai analīzes pārlec uz neloģisku secinājumu, ka, ņemot vērā šo mērķi, “var būt lietderīgi nošķirt tiesisko un faktisko situāciju, kurās atrodas aviosabiedrības, kas piedāvā tikai tiešos maršrutos, no to aviosabiedrību situācijas, kuras nodrošina arī tādus pakalpojumus, kuri ietver transfēru vai tranzītu šādās lidostās” ⁽²⁾. Iepriekšējais secinājums, uz ko atsaucas *Ryanair*, ir sniegts sāksanas lēmuma 42. punktā, kur Komisija provizoriski atzīst, ka nodokļa iekasēšanas atsaucēs sistēma ir nodoklis, ko iekasē par pasažiera katru izlidošanu gaisa kuģi no lidostas Īrijā.
- (70) *Ryanair* uzskata, ka sāksanas lēmuma 44. punkta citēšana ir mēģinājums pamatot atšķirību starp tiesisko un faktisko situāciju, kurās atrodas aviosabiedrības, kas piedāvā tiešos maršrutos, no to aviosabiedrību situācijas, kuras nodrošina arī tādus pakalpojumus, kuri ietver transfēru vai tranzītu. *Ryanair* uzskata šādu nošķiršanu par kļūdainu un nožēlojamu, jo tā acīmredzami pamatotu galīgo lēmumu, ka izmeklējamais pasākums nav valsts atbalsts.
- (71) Savās piezīmēs *Ryanair* atsaucas uz sāksanas lēmuma 45. punktu, kurā Komisija, ņemot vērā Savienības lēmumu pieņemšanas praksi uzņēmumu apvienošanas kontroles jomā, paskaidro, ka pakalpojums, kas ietver transfēru vai tranzītu, no klienta viedokļa ir ceļojums no izlidošanas lidostas līdz galamērķa lidostai, nevis divi atsevišķi ceļojumi. *Ryanair* uzskata, ka Komisija, šādi rīkojoties, sajauc ļoti šauru tehnisko uzdevumu definēt attiecīgā produkta tirgu apvienošanās gadījumos ar jēdzienu “salīdzināma faktiskā un tiesiskā situācija” valsts atbalsta lietās. Atsaucoties uz Tiesas judikatūru un sāksanas lēmumu ⁽³⁾, *Ryanair* apgalvo, ka jēdzienu “salīdzināma faktiskā un tiesiskā situācija” nenosaka pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamība (kas, pēc *Ryanair* domām, ir kritēriji, kurus parasti izmanto, izskatot apvienošanās un citas konkurences lietas, un uz kuriem šajā gadījumā atsaucas Komisija), bet tas ir atkarīgs no mērķiem, kas izvirzīti analizējamajai shēmai.
- (72) “Salīdzināmai faktiskajai un tiesiskajai situācijai” valsts atbalsta lietās, kā apgalvo *Ryanair*, gandrīz vienmēr ir plašāka piemērošanas joma nekā “attiecīgā produkta tirgiem” apvienošanās lietās, jo iekšzemes shēmas mērķi šajā vai citās valsts atbalsta lietās nekādi nav saistīti ar attiecīgā produkta tirgus definīciju apvienošanās kontroles lietās. Šajā sakarā *Ryanair* atkal atsaucas uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru Tiesa nav ierobežojusi “salīdzināmas faktiskās un tiesiskās situācijas”, vadoties no klienta perspektīvas vai labuma guvēju darbīšanas modeļiem, kā to piedāvājusi darīt Komisija minētajā lēmumā.

⁽¹⁾ Kā paskaidrots 16. apsvērumā, Tiesa pasludināja spriedumu 2016. gada 21. decembrī.

⁽²⁾ Sāksanas lēmuma 44. punktā noteikts šādi: “ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem ir atkāpe no kopējās sistēmas, saskaņā ar kuru pasažiera katra izlidošana gaisa kuģi no lidostas Īrijā ir apliekama ar nodokli. Tomēr vēl nav atbildes uz jautājumu, vai šī atkāpe ietver to ekonomikas dalībnieku diferenciāciju, kuri, ņemot vērā ATT izvirzīto mērķi, atrodas salīdzināmā faktiskā un tiesiskā situācijā. Ja ATT mērķis ir aplikt ar nodokli ceļojumus gaisa kuģi, kuri sākas lidostā Īrijā, var būt lietderīgi nošķirt tiesisko un faktisko situāciju, kurās atrodas aviosabiedrības, kas piedāvā tikai tiešos maršrutos, no to aviosabiedrību situācijas, kuras nodrošina arī tādus pakalpojumus, kuri ietver transfēru vai tranzītu šādās lidostās.”

⁽³⁾ Atsaucē, minot piemēru, uz Vispārējās tiesas 2013. gada 22. janvāra spriedumu *Salzgitter/Komisija*, T-308/00, ECLI:EU:T:2013:30, 81. punkts, pēc analogijas ar Tiesas 2011. gada 8. novembra spriedumu *Adria-Wien Pipeline un Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598. *Ryanair* arī atsaucas uz sāksanas lēmuma 21. punktu un 28.–30. punktu.

- (73) Savās piezīmēs *Ryanair* atsaucas uz Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi, piemēram, tiešsaistes un klātienēs azartspēļu jomā, kur Komisija piekrita atzīt, ka uzņēmumi ar dažādiem darbības modeļiem atrodas salīdzināmā tiesiskajā un faktiskajā situācijā nozīmē, kas minēta 72. apsvērumā ⁽¹⁾.
- (74) *Ryanair* paskaidro, ka gadījumā, ja ATT atsaucēs sistēmā nodokli iekasē par pasažiera katru izlidošanu gaisa kuģī no lidostas Īrijā, vienīgais loģiskais risinājums var būt tāds, ka šai shēmai jāapšaubā pasažieru viedoklis par ceļojumu vai attiecīgās aviosabiedrības darbības modeli. Cita interpretācija liecinātu par selektīvu pieeju, kas ir šaurāka par ATT mērķi, un tādējādi tā atbilstu vienam no valsts atbalsta pamatnosacījumiem.
- (75) Konkrēti, lēmuma selektivitāte izrietētu no tā, ka, lai gan tradicionālās aviosabiedrības, kas piedāvā reisus ar transfēru un tranzītu, un tās, kas veic aviopārvadājumus tikai tiešajos reisos (kā, piem., *Ryanair*), atrodas salīdzināmā faktiskajā un tiesiskajā situācijā valsts atbalsta ziņā, tikai pirmās minētās aviosabiedrības saņemtu atbrīvojumu no ATT attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem.
- (76) *Ryanair* apgalvo, ka labuma guvējus no šā atbrīvojuma var viegli noteikt *a priori*. Turklāt nevarot teikt, ka šis atbrīvojums bija pieejams visām aviosabiedrībām bez diskriminācijas. Pirmkārt, aviosabiedrībai ir gandrīz neiespējami mainīt savu pamata darbības modeli, kas saistīts tikai ar tiešajiem maršrutiem, pārveidojot to par “rumbas un spieķu” modeli; cik *Ryanair* zināms, tirgū nav bijis neviena šādas pārveides precedenta. Otrkārt, vairumā lidostu minēto pielāgošanos papildus apgrūtinātu ierobežotā jauda.
- (77) Noslēgumā *Ryanair* pauž uzskatu, ka ATT nepiemērošana par transfēra un tranzīta pasažieriem bijusi nepārprotama atkāpe no atsaucēs sistēmas un ATT mērķiem tādā nozīmē, kādā šos terminus interpretē Savienības judikatūra. Šajā kontekstā *Ryanair* atsaucas uz saviem iepriekšējiem apgalvojumiem, ka Īrijas nepaziņotie, bet īstie mērķi bijuši selektīvi atbalstīt vairākas iekšzemes aviosabiedrības un veicināt Dublīnas lidostas attīstību par starptautisku satiksmes mezglu.

5.1.4. Par to, vai ATT nepiemērošana par transfēra un tranzīta pasažieriem tieši izriet no tā pamatprincipiem

- (78) *Ryanair* noraida viedokli, ka atbrīvojums no ATT attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem tieši izriet “no tā pamatprincipiem”. *Ryanair* uzskata, ka sāksanas lēmums ir mēģinājums pamatot šādu secinājumu ar vairākiem izkropļotiem argumentiem, kurus Īrija un Komisija apkopojusi *ex post facto*, lai novērstu nepārprotamo ietekmi, ko radīja ATT “atsaucēs sistēma” un “mērķis”, kas iepriekš definēts sāksanas lēmumā, izmantojot miglaino terminu “pamatprincipi”.
- (79) Ņemot vērā sāksanas lēmuma 6.1.5. punktu, *Ryanair* piezīmes attiecas uz vairākiem principiem, kurus tā uzskata par Komisijas vai Īrijas vai to abu postulātiem.

— Par “piemērošanas skaidrību” ⁽²⁾. *Ryanair* jautā, vai [būtu jāpiekrīt, ka] šāda “skaidrība” tiktu nodrošināta, selektīvi apejot ATT atsaucēs sistēmu un mērķi.

— Par “pārmērīgas ATT piemērošanas” novēršanu ⁽³⁾. *Ryanair* atzīst, ka šis termins ir neskaidrs. *Ryanair* atsaucas uz Komisijas lēmumu par valsts atbalstu to izmaksu samazināšanai, kuras energoietilpīgiem uzņēmumiem rada atjaunojamās enerģijas atbalsta finansēšana ⁽⁴⁾, un konkrēti uz minētā lēmuma 32. apsvērumu, kurā noteikts: “Pasākums ir arī selektīvs, jo to var izmantot tikai [energoietilpīgi lietotāji] noteiktās īpašās nozarēs.” Pamatojoties uz to, *Ryanair* secina, ka taisnīga un godīga ATT piemērošana sniedz tikai papildu argumentu pret atbrīvojumu attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem. Tāpat Komisijai bija jākonstatē, ka atbrīvojums aviosabiedrībām, kas plaši izmanto lidostas infrastruktūru sava “rumbas un spieķu” modeļa dēļ, ir valsts atbalsts. *Ryanair* apgalvo, ka gadījumā, ja, kā Komisija norāda sāksanas lēmumā, Īrija vēlējusies aizsargāt pasažierus no sekām, ko rada reisa ar apstāšanos izvēle ⁽⁵⁾, attiecīgais pasākums ir sociāla rakstura atbalsts un tā saderība jāizskata saskaņā ar LESD 107. panta 2. punktu.

⁽¹⁾ Komisijas 2015. gada 17. marta Lēmums valsts atbalsta lietā SA.34469 (2014/NN – ex 2012/CP) – Diferencētas nodokļa likmes tiešsaistes un klātienēs azartspēļu jomā Spānijā (OV C 136, 24.4.2015., 1. lpp.), 56. apsvēruma.

⁽²⁾ Atsaucoties uz sāksanas lēmuma 48. punktu.

⁽³⁾ Komisijas 2015. gada 31. augusta Lēmums valsts atbalsta lietā SA.42424 – Samazināta iemaksa RES atbalsta finansēšanai energoietilpīgiem lietotājiem, Dānija (OV C 369, 6.11.2015., 1. lpp.), 32. apsvēruma.

- Par pieņēmumu, ka “transfēra un tranzīta pasažieru izslēgšana ir ierasta prakse citu valstu aviaceļojumu nodokļu sistēmās, piemēram, Apvienotajā Karalistē”. Atsaucoties uz 41.–44. punktu savā iepriekšējā iesniegumā Vispārējai tiesai lietā T-512/11, *Ryanair* noraida apgalvojumu par “kopīgu starptautisku praksi”. *Ryanair* apgalvo, ka atsauce uz Apvienoto Karalisti, kas varētu būt līdzīgs piemērs, neatbilst Komisijas novēloti labotajai izpratnei par ATT mehānismu, kas aplūkots sāksanas lēmuma 6.1.2. punktā.
- Par pieņēmumu “ATT nosaukums un arī tā formulējums var radīt priekšstatu, ka tā vadmotīvs ir iekasēt nodokli par ceļojumiem gaisa kuģī no lidostas Īrijā, nevis par katru izlidošanu no lidostas Īrijā” ⁽¹⁾. kā uzskata *Ryanair*, šāda nostāja nav pieņemama, jo attiecīgajās tiesību normās, kas nosaka ATT, vārds “*katrs*” tiek lietots tikai vienreiz un tikai saistībā ar vārdu “*izlidošana*”, nevis vārdu “*ceļojums*”. *Ryanair* uzsver, ka “izlidošana” nav tas pats, kas “ceļojums”. Tāpēc Komisijas pieņēmums, ka šajā Finanšu likuma tekstā uzsvars ir likts uz “*katru ceļojumu*”, nevis uz “*katru izlidošanu*”, ir bijis vienkāršs Finanšu likuma teksta noliegums ar mērķi pamatot nepamatojamo, neraugoties uz šā teksta skaidro burtisko jēgu un nozīmi. Kopumā nosaukums, kādu dalībvalsts piešķir pasākumam, nav kritērijs, ko izmanto Savienības tiesību aktos, nosakot, vai kāds pasākums ir valsts atbalsts.

- (80) Attiecībā uz provizoriskās izmeklēšanas procedūras, tiesvedības un oficiālās izmeklēšanas procedūras ilgumu *Ryanair* apgalvo, ka attiecīgajiem faktiem tagad būtu jābūt pietiekami skaidriem. *Ryanair* pauž bažas, ka šādā situācijā Komisijas piezīme sāksanas lēmumā, ka tās pašreizējos secinājumus par apstrīdētā atbrīvojuma atbilstību ATT “pamatprincipam” var pārskatīt, ņemot vērā informāciju, kas tiks savākta oficiālajā izmeklēšanā, nerada lielas cerības, ka Komisija patiešām mainīs savu viedokli. Šajā sakarā *Ryanair* uzsver, ka jebkurā gadījumā nekāda informācija vai *ex post facto* arguments nedrīkst izkropļot apstrīdētā attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem piemērotā atbrīvojuma skaidro burtisko jēgu un tiesiskās sekas un to nedrīkst izmantot par ieganstu, lai šajā lēmumā konstatētu, ka atbalsta nav bijis.

5.1.5. Par valsts atbalsta esamību

- (81) *Ryanair* aicina Komisiju pārskatīt tās provizoriskos secinājumus, ņemot vērā minētos apgalvojumus.
- (82) Savās piezīmēs *Ryanair* piekrit Komisijas viedoklim, ka gadījumā, ja šis pasākums ir valsts atbalsts, tas neatbilst nevienam no atbrīvojumiem, kas minēti LESD 107. panta 2. un 3. punktā.

5.2. Aer Lingus piezīmes

- (83) *Aer Lingus* apgalvo, ka attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem piemērotais atbrīvojums no ATT nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē šādu divu iemeslu dēļ:

- ATT atsauces sistēma ir tāda, ka ar nodokli apliek izlidošanu gaisa kuģī no Īrijas lidostas, atsaucoties uz visu ceļojumu kopumā, tādēļ ceļojums, kas sastāv no diviem savienotiem reisiem, tiek atzīts par vienu ceļojumu, un ka ceļojumi, kas sākas ārpus Īrijas, netiek aplikti ar ATT. ATT iekasē tikai vienreiz un par visu maršrutu kopumā. Pamatojoties uz šādu “ceļojuma atsauces sistēmu”, ATT nevar atzīt par selektīvu, tādēļ tas nav valsts atbalsts,
- pat ja Komisijai būtu jāsaņem tās provizoriskais uzskats, ka ATT atsauces sistēmas pamatā ir katra izlidošana ar reisu no Īrijas lidostas, attiecībā uz transfēra un tranzīta pasažieriem piemērotais atbrīvojums nav selektīvs, jo tas nediskriminē ekonomikas dalībniekus – pārvadātāji, kas veic pārvadājumus tikai tiešajos maršrutos, objektīvi atrodas citos apstākļos nekā aviosabiedrības, kas apkalpo transfēra un tranzīta pasažierus. Jebkurā gadījumā šis atbrīvojums ir pamatots arī tādēļ, ka risina dubultās aplikšanas ar nodokli problēmu un atbilst ATT pamatprincipam piesaistīt nodokli ceļojumam.

5.2.1. Par ATT mērķi

- (84) *Aer Lingus* lūdza ieņēmumu komisāriem skaidrojumu attiecībā uz Finanšu likuma interpretāciju. Ieņēmumu komisāri 2009. gada 30. martā nosūtīja e-pasta vēstuli *Aer Lingus*, sniedzot skaidrojumu par Finanšu likuma interpretāciju. *Aer Lingus* apgalvo, ka, pamatojoties uz minēto e-pastu, no Finanšu likuma 55. panta 2. punkta interpretācijas skaidri izriet, ka šis nodoklis jānosaka, ņemot vērā galamērķi un ignorējot starpposma apstāšanās

⁽¹⁾ Atsaucoties uz sāksanas lēmuma 49. punktu.

vietas. *Aer Lingus* secina, ka neatkarīgi no ceļojuma posmu skaita nodokli iekasē, pamatojoties uz pasažiera galamērķi, un to novērtē vienreiz – atkarībā no kopējā ceļojuma un neņemot vērā to, vai ceļojums ietver vienu vai vairākus reisus. Attiecīgajā 2009. gada 30. marta e-pastā teikts šādi:

“Reiss beidzas pasažiera galamērķī, kas atbilst rezervācijai, neatkarīgi no maršruta, ko aviopārvadātājs plāno līdz galamērķim. Jūsu izstrādātajā transatlantisko reisu scenārijā [Šenona-Dublina-Čikāga], ja persona rezervē reisu no Šenonas uz Čikāgu ar *Aer Lingus*, nodokļa likme, kas piemērojama *Aer Lingus*, ir EUR 10, jo vieta, kurā reiss beidzas, ir Čikāga, t. i., tālāk par 300 km no Dublīnas lidostas. Situāciju nemaina apstākļi, ka maršrutā ir paredzēta apstāšanās.” (Uzsvērumu pievienojusi *Aer Lingus*).

- (85) *Aer Lingus* uzskata, ka šāda interpretācija atbilst transfēra un tranzīta pasažieru definīcijām, kuras atsaucas uz pasažiera “ceļojumu”, nevis pasažiera reisu. Kā apgalvo *Aer Lingus*, no tā izriet, ka “ceļojums” var būt bez apstāšanās vai ar apstāšanos uz laiku, kas nepārsniedz sešas stundas.

5.2.2. Par iemesliem pasažiera ceļojuma no Īrijas, nevis transfēra/transzīta reisa aplikšanai ar nodokli

- (86) Kā uzskata *Aer Lingus*, attiecīgais atbrīvojums ir saistīts ar pamatprincipu, ka nodoklis jānosaka, pamatojoties uz galamērķi un ignorējot starpposma apstāšanās vietas.
- (87) *Aer Lingus* apgalvo, ka atbrīvojuma mērķis turklāt ir novērst dubultu aplikšanu ar nodokli ne vien Īrijā, bet arī aiz tās robežām. Šajā jomā *Aer Lingus* atsaucas uz tekstu no 84. apsvērumā minētās e-pasta vēstules, ko *Aer Lingus* saņēmusi no ieņēmumu komisāriem:

“Mērķis, kādēļ jādefinē “transfēra pasažieris”, ir novērst nodokļa atsevišķu iekasēšanu par katru ceļojuma posmu (...), ja reisu starplaiks nepārsniedz 6 stundas. Ja reisu starplaiks pārsniedz sešas stundas, “transfēra pasažiera” atbrīvojumu nepiemēro un visi ceļojuma elementi ir atsevišķi jāapliek ar nodokli (tas ir, divas izlidošanas, katrai piemērojot attiecīgu ATT likmi).” (Uzsvērumu pievienojusi *Aer Lingus*).

- (88) Pamatojoties uz 87. apsvērumā minēto tekstu, *Aer Lingus* secina, ka tas, vai pasažierim, kurš izlido no Īrijas lidostas ar reisu, kas ir tāda maršruta daļa, kurš sastāv no diviem (vai vairākiem) posmiem, piemēro ATT, ir atkarīgs, pirmkārt, no pirmā reisa izlidošanas vietas un, otrkārt, no ielidošanas vietas galamērķī. Tādējādi tiktu novērsta:

— ATT piemērošana vairāk nekā vienam ceļojuma posmam un

— ATT piemērošana vienam ceļojuma posmam gadījumos, kad tam pašam ceļojumam jau tiek piemērots līdzīgs citas jurisdikcijas nodoklis.

- (89) *Aer Lingus* paskaidro, ka attiecīgais atbrīvojums nav unikāls Īrijas ATT, bet ir raksturīgs arī citiem avioceļojumu nodokļu režīmiem. Šajā sakarā *Aer Lingus* norāda uz aviopasažieru nodokļa (“APD”) piemērošanu Apvienotajā Karalistē, proti, saistībā ar to tiktu atzīts, ka savienotie reisi ir vienots ceļojums, nevis divi atsevišķi ceļojumi, ja minētais savienojums atbilst vairākām konkrētām prasībām⁽¹⁾. *Aer Lingus* arī paskaidro, ka, lai gan definīcija par to, kas ir “savienots reiss”, ir atkarīga no daudziem apstākļiem, tostarp no laika starpības starp attiecīgajiem reisiem un no tā, vai savienojums attiecas uz iekšzemes reisu Apvienotajā Karalistē vai uz starptautisku reisu, galvenais princips, kā uzskata *Aer Lingus*, ir tāds, ka savienotie reisi tiek uzskatīti par vienotu ceļojumu un APD tiek iekasēts tikai par ceļojumiem, kas atzīstami par tādiem, kuri sākušies Apvienotajā Karalistē. Izņēmuma kārtā reisi, kas ielido no kādas valsts un izlido uz to pašu valsti, nav uzskatāmi par savienotiem reisiem (piem., Parīze-Londona-Marseļa), un APD iekasē par ceļojumiem, kas sākušies Apvienotajā Karalistē. *Aer Lingus* norāda arī, ka, lai varētu piemērot atbrīvojumu savienotajos reisos, šie savienotie reisi jānorāda tajā pašā biļetē vai apvienotajā biļetē, tādēļ pašu veidoti savienojumi nevar iegūt minēto atbrīvojumu.

⁽¹⁾ Atsaucoties uz V.M. Ieņēmumu un muitas dienesta tīmekļa vietni, Akcīzes paziņojumu Nr. 550: aviopasažieru nodoklis, <https://www.gov.uk/government/publications/excise-notice-550-air-passenger-duty/excise-notice-550-air-passenger-duty>.

(90) *Aer Lingus* min šādus nodokļa piemērošanas piemērus ⁽¹⁾:

- Francijā: no Francijas *civilās aviācijas nodokļa* ir piešķirts atbrīvojums attiecībā uz pasažieriem, kuru reisu savienojums ir Francijas lidostā (apstāšanās uz laiku, kas nepārsniedz 24 stundas), un tiešā tranzīta pasažieri (ar to pašu reisa numuru un gaisa kuģi). Nodokli aprēķina atkarībā no galapunkta, kas norādīts vienotajā ceļojuma biļetē.
- Austrijā: nodokli aprēķina atkarībā no tālākā punkta, kas norādīts vienotās biļetes maršrutā ar savienotu reisu, ja transfērs nav ilgāks par 24 stundām.
- Vācijā: nodokli aprēķina atkarībā no tālākā ģeogrāfiskā punkta, kas norādīts biļetē; piemēro 12 vai 24 stundu noteikumu atkarībā no transfēra valsts.

5.2.3. Par ATT piemērošanu pirms un pēc 2011. gada

(91) *Aer Lingus* ir iesniegusi piemērus, kas doti 2. tabulā, lai ilustrētu ATT piemērošanu, kā arī iemeslus transfēra un tranzīta pasažieru atbrīvošanai no nodokļa.

2. tabula

***Aer Lingus* iesniegtie piemēri par ATT piemērošanu pirms un pēc 2011. gada**

Maršruts		Pirms 2011. gada (EUR)	Pēc 2011. gada (EUR)	Ar nodokli aplikamais notikums
1.	Dublina–Ņujorka	10	3	— Izlidošana no Īrijas lidostas — Ceļojuma attālums: tālāk par 300 km
2.	Ņujorka–Dublina	0	0	— Nav izlidošanas no Īrijas lidostas — Iespējama aplikšana ar ASV nodokli
3.	Dublina–Mančestra	2	3	— Izlidošana no Īrijas lidostas — Ceļojuma attālums: tuvāk par 300 km
4.	Mančestra–Dublina	0	0	— Nav izlidošanas no Īrijas lidostas — Iespējama aplikšana ar Apvienotās Karalistes nodokli
5.	Londona–Dublina–Ņujorka <i>Apstāšanās – mazāk par sešām stundām</i>	0	0	— Izlidošana no Apvienotās Karalistes lidostas, aplikama nevis ar Īrijas, bet ar Apvienotās Karalistes nodokli — Izlidošana no Īrijas lidostas, atbrīvota, jo atbilst transfēra definīcijai
6.	Londona–Dublina–Ņujorka <i>Apstāšanās – vairāk par sešām stundām</i>	10	3	— Izlidošana no Apvienotās Karalistes lidostas, aplikama nevis ar Īrijas, bet ar Apvienotās Karalistes nodokli — Izlidošana no Īrijas lidostas, aplikama ar Īrijas nodokli, jo neatbilst transfēra definīcijai – ceļojuma attālums pārsniedz 300 km

⁽¹⁾ *Aer Lingus* iesniedza izrakstus no IATA Biļešu un lidostas nodokļu un nodevu saraksta, detalizēti raksturojot Austrijas, Vācijas un Francijas nodokļus.

	Maršruts	Pirms 2011. gada (EUR)	Pēc 2011. gada (EUR)	Ar nodokli apliekamais notikums
7.	Ņujorka–Šenona–Dublina <i>Apstāšanās – mazāk par sešām stundām</i>	0	0	— Izlidošana no ASV lidostas, apliekama nevis ar Īrijas, bet, iespējams, ar ASV nodokli — Izlidošana no Īrijas lidostas, atbrīvota no Īrijas nodokļa, jo atbilst transfēra definīcijai
8.	Ņujorka–Šenona–Dublina <i>Apstāšanās – vairāk par sešām stundām</i>	2	3	— Izlidošana no ASV lidostas, apliekama nevis ar Īrijas, bet, iespējams, ar ASV nodokli — Izlidošana no Īrijas lidostas, apliekama ar Īrijas nodokli, jo neatbilst transfēra definīcijai – ceļojuma attālums pārsniedz 300 km
9.	Dublina–Šenona–Ņujorka <i>Apstāšanās – mazāk par sešām stundām</i>	10	3	— Izlidošana no Īrijas lidostas (DUB), apliekama ar Īrijas nodokli — Izlidošana no Īrijas lidostas (SNN), nav apliekama ar Īrijas nodokli, jo atbilst transfēra definīcijai — Ceļojuma attālums: tālāk par 300 km
10.	Dublina–Šenona–Ņujorka <i>Apstāšanās – vairāk par sešām stundām</i>	12	6	— Izlidošana no Īrijas lidostas (DUB), apliekama ar Īrijas nodokli, un ceļojuma attālums ir mazāks par 300 km — Izlidošana no Īrijas lidostas (SNN), apliekama ar Īrijas nodokli, jo neatbilst transfēra definīcijai – ceļojuma attālums pārsniedz 300 km

(92) *Aer Lingus* iesniedza piezīmes par 2. tabulu:

- 2. tabulā ir doti piemēri par ATT, kas praksē tika iekasēti dažādos maršrutos saskaņā ar ieņēmumu komisāru tolaik sniegtajiem norādījumiem (minēti 84. un 87. apsvērumā),
- 1.–4. piemērā visi ir viena reisa ceļojumi un ilustrē to, ka reisam jāizlido no Īrijas lidostas, lai tas būtu ar nodokli apliekams notikums saskaņā ar Īrijas ATT sistēmu,
- 5.–8. piemērs raksturo ceļojumus, kas sākas ārpus Īrijas, un ilustrē to, kā atbrīvojums novērš nepieciešamību pasažierim maksāt aviopasažieru nodokli dažādās jurisdikcijās par to pašu ceļojumu; un to, ka apstāšanās laiks nedrīkst pārsniegt sešas stundas,
- 9. un 10. piemērs raksturo ceļojumus, kas sākas Īrijā, ar savienoto reisu Īrijā un ilustrē to, kā atbrīvojums novērš pasažiera aplikšanu ar ATT vairākas reizes, ja apstāšanās laiks nepārsniedz sešas stundas; un to, ka nodokli aprēķina atkarībā no visa ceļojuma kopumā.

5.2.4. Par *Aer Lingus* veikto ATT piemērošanu un transfēra/tranzīta pasažieru atbrīvošanu no nodokļa

(93) *Aer Lingus* atsaucas uz sākšanas lēmumu, kurā dota atsauce uz Īrijas 2009. gada 15. oktobra vēstuli, kurā tā paskaidrojusi, ka ceļojumos ar vairākiem posmiem no ATT tiek atbrīvots šāda ceļojuma pirmais posms ⁽¹⁾. *Aer Lingus* uzsver, ka neatzīst šo principu un nespēj izskaidrot to, kādēļ šāds princips ir ieviests.

⁽¹⁾ Sākšanas lēmuma 19. un 20. punkts.

- (94) Kā apgalvo *Aer Lingus*, šāds princips neatbilst ieņēmumu komisāru norādījumiem, kas tika sniegti 84. apsvērumā minētajā 2009. gada 30. marta e-pasta vēstulē, un neraksturo veidu, kā *Aer Lingus* praksē aprēķinājis ATT. Tas arī neatbilst piemēriem, kas sniegti sāksanas lēmuma 20. punktā, un tie neilustrē tranzīta pasažieru atbrīvojuma piemērošanu ceļojuma pirmajam posmam, bet gan pierāda, ka par ceļojumu nav jāmaksā ATT, ja tas sākas ārpus Īrijas ⁽¹⁾.
- (95) *Aer Lingus* apgalvo, ka ir iekasējusi ATT saskaņā ar ieņēmumu komisāru norādījumiem un sniedzis pārskatus par nosūtītajām summām, iesniedzot pašdeklarāciju iestādēm ⁽²⁾.

5.2.5. Par valsts atbalsta esamību

- (96) *Aer Lingus* apgalvo, ka transfēra un tranzīta pasažieru atbrīvošana no ATT nav selektīva. Kā uzskata *Aer Lingus*, ATT shēmas būtība ir tāda, ka transfēra vai tranzīta pasažierus nedrīkst ņemt vērā, jo ATT nepiemēro konkrētiem ceļojuma posmiem. Tā vietā ar nodokli apliekamais notikums ir ceļojums, kas sākas Īrijā, bet maksājamais nodoklis ir atkarīgs no galamērķa, kas norādīts biļetē, neatkarīgi no tā, vai pasažieris izmanto vienu vai vairākus reusus, lai nokļūtu ceļojuma galamērķī.
- (97) Šajā sakarā *Aer Lingus* atsaucas uz sāksanas lēmuma 41. punktu, kurā Komisija ir provizoriski atzinusi, ka ar nodokli apliekamais notikums ir ceļojums, kas sākas Īrijā, bet maksājamais nodoklis ir atkarīgs no galamērķa, kas norādīts biļetē, neatkarīgi no tā, vai pasažieris izmanto vienu vai vairākus reusus, lai nokļūtu galamērķī:

“Cita iespējama atsaucē sistēma var būt nodoklis, ko iekasē par ceļojumu gaisa kuģī no lidostas Īrijā, kur jēdzienu “ceļojums gaisa kuģī” izprot kā ceļojumu no lidostas Īrijā līdz galamērķim, un tas var sastāvēt no viena vai vairākiem posmiem. Ja šī ir pareizā atsaucē sistēma, šķiet pašsaprotami, ka ATT nepiemēro transfēra vai tranzīta pasažieriem. Līdz ar to šis pasākums nebūtu selektīvs.” (*Aer Lingus* uzsvērumš.)

5.2.6. Par citiem jautājumiem

- (98) Pieņemot, ka Komisija joprojām saglabā savu provizorisko uzskatu, ka ATT atsaucē sistēma ir katras izlidošanas (atsevišķa) aplikšana ar nodokli, *Aer Lingus* apgalvo, ka:
- transfēra/transzīta pasažieru atbrīvojums nav selektīvs un
 - pat ja šo atbrīvojumu atzītu par selektīvu, tas būtu pamatots.

5.2.6.1. Par pirmo punktu “transfēra/transzīta pasažieru atbrīvojums nav selektīvs”

- (99) Atsaucoties uz judikatūru ⁽³⁾, *Aer Lingus* apgalvo, ka ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieru izlidošanai būtu selektīva tikai tad, ja tiktu diferencēti ekonomikas dalībnieki, kas, ņemot vērā ATT izvirzīto mērķi, atrodas salīdzināmā faktiskajā un tiesiskajā situācijā. Šajā sakarā *Aer Lingus* atsaucas uz jautājumu par to, vai nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem rada priekšrocības tādiem pārvadātājiem kā *Aer Lingus* (kas piedāvā vienotas biļetes ceļojumiem, kuri sastāv no diviem vai vairākiem reisiem), salīdzinot ar pārvadātājiem, kas veic pārvadājumus tikai tiešajos maršrutos (kuri nepiedāvā vienotas biļetes šādiem ceļojumiem, un tādēļ tiem ir jāiekasē ATT par katru reisu no pasažieriem, kuru ceļojums ietver paša veidotu savienojumu).
- (100) *Aer Lingus* secina, ka, ņemot vērā atšķirīgo faktisko un tiesisko situāciju attiecībā uz pakalpojumiem, kas ietver tikai tiešos maršrutos, un pakalpojumiem ar vienotām biļetēm, jo īpaši atšķirīgās pārvadātāja izmaksas un pasažieru apkalpošanas līmeni, šis transfēra un tranzīta pasažieru atbrīvojums nav bijis selektīvs jo īpaši šādu iemeslu dēļ:

— noteikti ir liela daļa *Aer Lingus* pasažieru, kuri kāda iemesla dēļ izvēlas paši veidot savienojumu ⁽⁴⁾ neatkarīgi no tā, ka *Aer Lingus* spēj piedāvāt vienotas biļetes visam ceļojumam. Pēc definīcijas *Aer Lingus* nespēj apzināt

⁽¹⁾ Sk. piemērus, kas minēti sāksanas lēmuma 20. punktā un atkārtoti šā lēmuma 91. apsvērumā.

⁽²⁾ *Aer Lingus* ir sniegusi šāda pārskata piemēru un paskaidrojusi, ka aprēķinos vienkārši tika atskaitīts norādītais transfēra/transzīta pasažieru skaits.

⁽³⁾ Tiesas 2001. gada 8. novembra spriedums *Adria-Wien Pipeline un Wietersdorfer & Zementwerke*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽⁴⁾ Pasažieris, kurš veic vairākas neatkarīgas rezervācijas uz dažādiem reisiem, kas veido viņa ceļojumu, pretēji tam pasažierim, kurš veic vienotu rezervāciju uz vairākiem reisiem, izmantojot vienu un tā paša pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus.

vai kvantitatīvi izteikt to pasažieru skaitu, kuri labprātāk paši veido ceļojuma savienojumu, un arī pārvadātāji, kas veic pārvadājumus tikai tiešajos maršrutos, nespēj skaidri noteikt šādu pasažieru skaitu (piem., pasažieri var paši izveidot savienojumu, izmantojot cita pārvadātāja pakalpojumus). Attiecībā uz pasažieriem, kuri paši veido savienojumu, *Aer Lingus* ir tādā pašā faktiskajā un tiesiskajā situācijā kā pārvadātāji, kuri veic pārvadājumus tikai tiešajos maršrutos,

- *Aer Lingus* situācija tomēr faktiski un tiesiski atšķiras attiecībā uz tiem pasažieriem, kuri iegādājas vienotu biļeti ceļojumiem ar transfēru vai tranzītu. Šajā sakarā *Aer Lingus* atsaucas uz sāksanas lēmuma 45. [44.] ⁽¹⁾ punkta pēdējā teikuma daļu, kurā, kā uzskata *Aer Lingus*, Komisija pati atzīst, ka “var būt lietderīgi nošķirt tiesisko un faktisko situāciju, kurās atrodas aviosabiedrības, kas piedāvā tikai tiešos maršrutos, no to aviosabiedrību situācijas, kuras sniedz tādus pakalpojumus, kuri ietver transfēru vai tranzītu šādās lidostās”.

- (101) Atsaucoties uz sāksanas lēmuma teksta daļām, kas attiecas uz atšķirībām starp ceļojumiem ar vairākiem reisiem un vienotu rezervāciju un ceļojumiem ar vairākiem reisiem un atsevišķām rezervācijām, *Aer Lingus* saistībā ar selektivitāti izsaka arī šādus apsvērumus:

- attiecībā uz teksta daļu: “aviosabiedrību biznesa [darījumdarbības] modeļi, kuros koncentrējas uz tiešajiem maršrutiem, būtiski atšķiras no tiem aviosabiedrību biznesa modeļiem, kuros nodrošina pakalpojumus, kas var būt saistīti ar transfēru vai tranzītu” ⁽²⁾ *Aer Lingus* uzsver, ka īsteno īpašas procedūras, lai varētu uzņemt transfēra un tranzīta pasažierus. Tostarp tiek veidots vienlaidu transfērs, piemēram, transfēra galdi un attiecīgi tarifi, un šī aviosabiedrība uzņemas atbildību par nokavētiem savienojumiem (piem., nodrošinot aprūpi, palīdzību un izmitināšanu). Kā apgalvo *Aer Lingus*, tās ir būtiskas izmaksas un pienākumi, bet neviens no tiem neattiecas uz pasažieriem, kuri paši veidojuši savienojumu,
- attiecībā uz teksta daļu: “Pakalpojumi, kuri ietver transfēru/tranzītu, no klienta viedokļa ir ceļojums no izlidošanas lidostas uz galamērķa lidostu, nevis divi atsevišķi ceļojumi” ⁽³⁾. *Aer Lingus* paskaidro, ka arī pasažieri šādus pakalpojumus uztver atšķirīgi, jo nav jāveic vairākkārtīga reģistrācija, nav vajadzīgas vairākas biļetes, var atšķirties piemaksa par bagāžu utt.,
- attiecībā uz teksta daļu: “visu ceļojumu ar diviem vai vairākiem posmiem pārdod kā vienu, un tajā var ceļot ar vienu biļeti” ⁽⁴⁾ *Aer Lingus* paskaidro, ka tas, protams, neattiecas uz ceļojumu ar paša veidotu savienojumu. Faktiski ceļojumā ar paša veidotu savienojumu vajadzētu vismaz divas atsevišķas biļetes (un divus atsevišķus līgumus), varbūt ar divām dažādām aviosabiedrībām. Vienota biļete paredzētu vienotu līgumu ar vienu aviosabiedrību,
- attiecībā uz teksta daļu: “pasažieriem transfēra laikā parasti nav jāsaņem bagāža” ⁽⁵⁾ *Aer Lingus* apgalvo, ka tas patiešām ir tieši pretēji kā pasažieriem, kuri paši veidojuši savienojumu. Nevienā Īrijas lidostā nav bagāžas transfēra pakalpojumu pasažieriem, kuri paši veidojuši savienojumu,
- attiecībā uz teksta daļu: “Bagāžas un pasažieru kontrole parasti ir atšķirīga.” ⁽⁶⁾ *Aer Lingus* paskaidro, ka pasažieriem, kuri paši veidojuši savienojumu, būs jāreģistrējas katram reisam atsevišķi.

5.2.6.2. Par otro punktu “pat ja šo atbrīvojumu atzītu par selektīvu, tas būtu pamatots”

- (102) *Aer Lingus* apgalvo, ka šis pasākums novērš dubultu aplikšanu ar nodokli un tiek piemērots gan Īrijā, gan ārpus tās robežām. Šādu atbrīvojumu patiešām plaši piemērotu arī citas jurisdikcijas, piemēram, Apvienotā Karaliste.
- (103) *Aer Lingus* arī apgalvo, ka ATT pamatprincips ir tāds, ka to aprēķina, ņemot vērā visu ceļojumu. Vienotas biļetes gadījumā tā attiecas uz visu ceļojumu (ja ikviena apstāšanās ir īsāka par sešām stundām). Taču paša veidota savienojuma gadījumā, ja tiek veiktas divas atsevišķas rezervācijas, katru šādu rezervāciju aviosabiedrības rezervācijas sistēmas atzīst par atsevišķu un pasažierus neuzskata par transfēra pasažieriem.

⁽¹⁾ Piezīmēs par sāksanas lēmumu *Aer Lingus* kļūdaini atsaucas uz sāksanas lēmuma 45. punktu, kurā citētā teikuma nav.

⁽²⁾ Sāksanas lēmuma 45. punkta pēdējais teikums.

⁽³⁾ Sāksanas lēmuma 45. punkta pirmais teikums.

⁽⁴⁾ Sāksanas lēmuma 45. punkta teikuma otrā daļa.

⁽⁵⁾ Sāksanas lēmuma 45. punkta otrā teikuma pēdējā daļa.

5.3. Īrijas piezīmes par ieinteresēto personu apsvērumiem

- (104) Kopumā Īrija piekrīt *Aer Lingus* formulētajiem punktiem, izņemot 93. un 94. apsvērumā apkopotos. Kā uzskata Īrija, *Aer Lingus* ir citējusi Īrijas 2009. gada 15. oktobra vēstuli, apgalvojot, ka ceļojumos, kas sastāv no vairākiem posmiem, pirmais posms vienmēr tiek atbrīvots no ATT. Īrija atsaucas uz savu 2015. gada 22. decembra vēstuli, kurā paskaidroja, ka tas ir bijis pārpratums. Īrijas 2009. gada 15. oktobra vēstulē tika sniegts konkrēts piemērs, kurā par ceļojuma pirmo posmu nebija jāmaksā ATT. Tomēr Īrija uzskata, ka tas nav jāizprot kā parasta prakse, ka pirmais posms vienmēr tika atbrīvots no nodokļa.
- (105) Attiecībā uz *Ryanair* piezīmēm par maksājamo nodokli (sk. 65. apsvērumu) Īrija norāda, ka *Ryanair* pati nepārvalda transfēra vai tranzīta pasažierus un tādēļ šai aviosabiedrībai nav praktiskas pieredzes, kā piemērot ATT noteikumus. Īrija uzskata, ka *Ryanair* nav arī sniegusi pamatojumu.

6. NOVĒRTĒJUMS PAR AVIOCEĻOJUMU NODOKĻA NEPIEMĒROŠANU TRANZĪTA UN TRANSFĒRA PASAŽIERIEM

6.1. Provizorisks piezīmes: pareiza ATT interpretācija attiecībā uz tranzīta un transfēra pasažieru atbrīvojumu

- (106) Īrija 2009. gada 15. oktobra vēstulē apgalvoja, ka tranzīta un transfēra pasažieru atbrīvojums nodrošina to, ka kopējā ceļojuma "pirmais posms" netiek aplikts ar ATT. Minētais apgalvojums radīja neskaidrību par šā atbrīvojuma pareizu interpretāciju, kā liecina Vispārējās tiesas spriedums lietā T-512/11.
- (107) Ņemot vērā piezīmes, kas saņemtas no Īrijas un trešām personām, pašlaik ir skaidrs, ka Īrijas tiesību akti jāizprot tā, kā teikts šā lēmuma 2.2. punktā.
- (108) Kā tajā paskaidrots, saskaņā ar Finanšu likuma 55. panta 2. punktu aviosabiedrībām ir jāmaksā ATT par katru pasažiera izlidošanu gaisa kuģī no lidostas, kas atrodas Īrijā, bet tranzīta un transfēra pasažieri netiek uzskatīti par pasažieriem Finanšu likuma 55. panta 2. punkta nozīmē un tādēļ viņu izlidošanai ATT nepiemēro. Līdz ar to nevar vispārīgi teikt, ka ATT piemēro kādam konkrētam ceļojuma posmam gaisa kuģī.
- (109) Jāpiebilst, ka laikā, kad tika pieņemts 2011. gada lēmums, reisiem uz galamērķiem, kas atradās ne tālāk par 300 kilometriem no Dublīnas lidostas, un visiem pārējiem reisiem piemēroja divas dažādas likmes. Tagad ir skaidrs, ka piemērojamā nodokļa likme bija atkarīga no attāluma līdz galamērķim neatkarīgi no tranzīta vai transfēra vietas. Piemēram, par ceļojumu no Dublīnas uz Ņujorku ar apstāšanos Šenonā iekasētu nodokli EUR 10 apmērā, nevis EUR 2. Izlidošana no Dublīnas lidostas tiktu aplikta ar ATT nodokli EUR 10 apmērā, lai gan Šenona atrodas tuvāk par 300 kilometru no Dublīnas lidostas, jo attālums no Dublīnas lidostas līdz Ņujorkai pārsniedz minēto robežu. Turklāt izlidošana no apstāšanās vietas Šenonas lidostā būtu atbrīvota no ATT, jo šajā lidostā pasažieris būtu tranzīta vai transfēra pasažieris.
- (110) Klasificēšana par tranzīta vai transfēra pasažieri Īrijas lidostā nebija atkarīga no tās lidostas atrašanās vietas, no kuras pasažieris ieradās, nolaižoties Īrijas lidostā, un tā varēja atrasties arī ārpus Īrijas, kā, piemēram, gadījumā ar ceļojumu no Londonas uz Ņujorku ar apstāšanos Šenonā uz laiku, kas nepārsniedz sešas stundas. Par šādu ceļojumu netiktu iekasēts ATT, jo izlidošanas lidosta Londonā atrodas ārpus Īrijas, bet pasažieris, izlidojot no Šenonas lidostas, tiktu klasificēts par transfēra vai tranzīta pasažieri.

6.2. Atbalsta esamība

6.2.1. Ievads

- (111) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu, ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- (112) Tādēļ, lai pasākumu varētu klasificēt par atbalstu minētā noteikuma nozīmē, ir jābūt izpildītiem visiem šādiem nosacījumiem: i) pasākumam jābūt attiecināmam uz valsti un finansētam no valsts līdzekļiem; ii) tam jārada priekšrocības saņēmējam, kam jābūt uzņēmumam (proti, jāveic saimnieciska darbība); iii) minētajām priekšrocībām jābūt selektīvām un iv) pasākumam jā kropļo vai jā rada draudi izkropļot konkurenci un jāietekmē tirdzniecība starp dalībvalstīm.
- (113) Šajā gadījumā vispirms būtu jāapsver, vai ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem varēja radīt selektīvas priekšrocības konkrētām aviosabiedrībām.

6.2.2. Selektivitāte

6.2.2.1. Ievads

- (114) Pasākums ir selektīvs, ja tas dod priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (115) Attiecībā uz pasākumiem, ko piemēro visiem uzņēmumiem, kuri atbilst noteiktiem kritērijiem, un kas mīkstina izmaksas, kuras šiem uzņēmumiem parasti būtu jāsedz, pasākuma selektivitāte parasti jānovērtē, veicot trīspakāpju analīzi⁽¹⁾. Pirmkārt, jāapzina vispārējais jeb parastais nodokļu režīms, ko piemēro dalībvalstī, – “atsauces sistēma”. Otrkārt, jānosaka, vai attiecīgais pasākums ir atkāpe no šīs sistēmas, ciktāl tas diferencē ekonomikas dalībniekus, kuri, ņemot vērā sistēmai raksturīgos mērķus, atrodas salīdzināmā faktiskajā un tiesiskajā situācijā. Ja attiecīgais pasākums nav atkāpe no atsauces sistēmas, tas nav selektīvs. Ja tas ir atkāpe (un tādēļ *prima facie* selektīvs), trešajā analīzes posmā jānosaka, vai šo pasākumu, kas ir atkāpe no atsauces sistēmas, pamato atsauces nodokļu sistēmas būtība vai vispārējā struktūra. Ja *prima facie* selektīvu pasākumu pamato sistēmas būtība vai vispārējā struktūra, to neuzskata par selektīvu un tādēļ tas neietilpst LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas jomā.
- (116) Vairākos izņēmuma gadījumos trīspakāpju metodi nevar izmantot, ņemot vērā attiecīgo pasākumu praktisko ietekmi. Šādos gadījumos, iespējams, ir arī jāizvērtē, vai dalībvalsts minētās sistēmas ietvarus ir noteikusi konsekventi vai, gluži otrādi, acīmredzami patvaļīgi vai neobjektīvi, radot priekšrocības vieniem uzņēmumiem pretstatā citiem. Citādi tā vietā, lai izstrādātu visiem uzņēmumiem piemērojamus vispārējus noteikumus, no kuriem daži uzņēmumi drīkst atkāpties, dalībvalsts varētu sasniegt to pašu rezultātu, apejot valsts atbalsta noteikumus, ja tā pielāgotu un apvienotu savus noteikumus tādējādi, ka piemērošanas rezultāti radītu atšķirīgu slogu dažādiem uzņēmumiem⁽²⁾. Šajā sakarā jāatgādina, ka LESD 107. panta 1. punktā valsts iejaukšanās pasākumi netiek šķiroti pēc cēloņiem vai mērķiem, bet tie tiek definēti, pamatojoties uz to ietekmi, un tādējādi – neatkarīgi no izmantotajiem paņēmieniem⁽³⁾.
- (117) Tālāk trīspakāpju analīze, pirmkārt, tiks piemērota tranzīta un transfēra pasažieru atbrīvojumam no ATT (6.2.2.2. un 6.2.2.3. punkts). Otrkārt, Komisija pēc tam izskatīs, vai dalībvalsts ir ieviesusi ATT acīmredzami patvaļīgā vai neobjektīvā veidā, lai radītu priekšrocības vieniem uzņēmumiem, salīdzinot ar citiem (6.2.2.4. punkts).

6.2.2.2. Atsauces sistēmas noteikšana

- (118) Atsauces sistēma ir kritērijs, pēc kura novērtē pasākuma selektivitāti. Atsauces sistēma sastāv no saskanīgu noteikumu kopuma, kurus, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, parasti piemēro visiem uzņēmumiem, kas ietilpst tās tvērumā, kuru nosaka minētās sistēmas mērķis. Tādēļ atsauces sistēmas identificēšana ir atkarīga no tādiem elementiem kā ar nodokli apliekamās personas, nodokļa bāze, ar nodokli apliekamie notikumi un piemērojamās nodokļa likmes.

⁽¹⁾ Sk., piem., Tiesas 2011. gada 8. septembra spriedumu *Paint Graphos* un citi, apvienotās lietas no C-78/08 līdz C-80/08, EU:C:2011:550, 49. punktu; Tiesas 2011. gada 8. septembra spriedumu Komisija/Nīderlande, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, 62. punktu; Tiesas 2001. gada 8. novembra spriedumu *Adria-Wien Pipeline/Finanzlandesdirektion für Kärnten*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, 42.–54. punktu; Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu *GIL Insurance/Commissioners of Customs & Excise*, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252, 72. punktu. Sk. arī Komisijas paziņojuma par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (“paziņojums par atbalsta jēdzienu”) 127. un 128. punktu (OV C 262, 19.7.2016., 29. lpp.).

⁽²⁾ Tiesas 2011. gada 15. novembra spriedums, Komisija un Spānija/Gibraltāra valdība un Apvienotā Karaliste, apvienotās lietas C-106/09 P un C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732. Sk. arī paziņojuma par atbalsta jēdzienu 129.–131. punktu.

⁽³⁾ Tiesas 2008. gada 22. decembra spriedums *British Aggregates*/Komisija, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, 85. un 89. punkts un citētā judikatūra un Tiesas 2011. gada 8. septembra spriedums, Komisija/Nīderlande, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, 51. punkts.

6.2.2.3. ATT

- (119) *ATT* ir atsevišķs un patstāvīgs nodokļu režīms, kas neietilpst nekādā plašākā fiskālajā sistēmā. Tāpēc atsaucēs sistēma nepārsniedz paša *ATT* robežas.
- (120) Galvenais jautājums šajā lietā ir tāds, vai *ATT* nepiemērošana tranzīta un transfēra pasažieriem pieder pie atsaucēs sistēmas vai arī šī nepiemērošana ir atkāpe no atsaucēs sistēmas. Pirmajā gadījumā *ATT* ir uzskatāms par nodokli, ko piemēro visiem pasažieriem, kuri izlido no Īrijas, dodoties ceļojumā ar gaisa kuģi, saprotot tā, ka ceļojums ar gaisa kuģi var sastāvēt no vairākiem reisiem. Ja izmanto šādu pieeju, tad ir loģiski, ka nodokli neiekasē divreiz, ja kopējais ceļojums ietver vairākas izlidošanas no Īrijas lidostas. Turklāt pasažieri, kuri sāk ceļojumu trešā valstī, netiek aplikti ar nodokli, jo viņu ceļojumā nav paredzēta izlidošana no Īrijas lidostas ("ceļojuma sistēma"). Otrajā gadījumā *ATT* ir uzskatāms par nodokli, ko piemēro visiem pasažieriem, kuri izlido gaisa kuģi no lidostas Īrijā, un *ATT* nepiemērošana tranzīta un transfēra pasažieriem ir atkāpe no minētā noteikuma ("izlidošanas sistēma").
- (121) Pirmajā analizē formulējums Finanšu likuma 55. panta 2. punkta a) apakšpunktā ("pasažiera katra izlidošana gaisa kuģī no lidostas"), iespējams, liek saprast, ka izlidošanas sistēma ir atbilstošā atsaucēs sistēma. Tāds bija arī Komisijas provizorisks uzskats sāksanas lēmumā – atsaucēs sistēmā nodokli iekasē par pasažiera katru izlidošanu gaisa kuģī no lidostas Īrijā.
- (122) Šāda provizorisks secinājuma pamatā bija tas, ka Finanšu likumā bija atsaucē uz izlidošanas aplikšanu ar nodokli. Tomēr pēc oficiālās izmeklēšanas veikšanas un papildu informācijas savākšanas par Finanšu likuma 55. panta 2. punkta pareizu interpretāciju, ņemot vērā arī Īrijas paskaidrojumu, ka *ATT* mērķis bija aplikēt ar nodokli ikvienu vienotu ceļojumu no Īrijas lidostas, pat ja šis ceļojums ir sadalīts vairākos posmos (sk. 59. apsvērumu), var secināt, ka šīs sistēmas mērķis bija aplikēt ar nodokli tādus ceļojumus gaisa kuģī, kuri sākas Īrijā. Tādēļ un visu tālāk minēto iemeslu dēļ atsaucēs sistēmā nodokli maksā par Īrijā sāktiem ceļojumiem.
- (123) Pirmkārt, jāņem vērā tas, ka definīcija "*pasažieris*" neietver transfēra vai tranzīta pasažierus. Tādējādi Finanšu likuma formulējums ļauj secināt, ka atsaucēs sistēma ir "ceļojuma sistēma", kas izslēdz transfēra un tranzīta pasažierus, jo transfēra vai tranzīta pasažiera izlidošana nav "pasažiera izlidošana" Finanšu likuma 55. panta 2. punkta nozīmē, tādēļ tā pati par sevi nav ar nodokli aplikams notikums ⁽¹⁾. Uzskats, ka atsaucēs sistēma ir "ceļojuma sistēma" atbilst arī tiesību akta pamatmērķim, ko Īrija norādīja piezīmēs par sāksanas lēmumu.
- (124) Turklāt veids, kādā *ATT* darbojās, apstiprina, ka šis nodoklis attiecās uz ceļojumiem gaisa kuģī. Tādējādi laikposmā, kad piemēroja diferencēto likmi, šā nodokļa likme tika noteikta, ņemot vērā nodokli par pasažiera galamērķi, kas bija norādīts biļetē, neatkarīgi no tā, vai pasažieris izmantoja vienu vai vairākus reisos, lai nonāktu galamērķī (sk. attiecīgi 22. un 23. apsvērumu un piemērus par *ATT* piemērošanu 2. tabulā). Piemēram, nodoklis, kas maksājams par pasažieri, kurš ceļo no Dublīnas uz Ņujorku ar apstāšanos Šenonā, bija EUR 10, nevis EUR 2 (sk. 91. apsvērumu).
- (125) Turklāt Komisija norāda, ka principā ir leģitīmi aplikēt ar nodokli ceļojumu gaisa kuģī, pamatojoties uz vienreiz piemērojamu likmi ceļojumam gaisa kuģī no konkrētas lidostas Īrijā uz konkrētu galamērķi, ja tas pārdots ar vienotu rezervāciju, nevis atsevišķi aplikēt ar nodokli šāda vienota ceļojuma atsevišķus posmus. Šāda atsevišķa aplikšana ar nodokli nozīmētu to, ka pasažieris maksā nodokli divreiz, ja izmanto transfēru uz citu gaisa kuģi Īrijas lidostā, un tas patiešām radītu ar taisnīgumu un vienlīdzīgu attieksmi saistītas problēmas (sk. 63. apsvērumu).
- (126) Patiesi, akcīzes nodokļus, tādus kā *ATT*, parasti piemēro, kad klients iegādājas galaproduktu vai pakalpojumu, nevis atsevišķām sastāvdaļām, kas var ietilpt šajā galaproduktā vai pakalpojumā. Tālāk izklāstīto iemeslu dēļ ceļojumu ar vairākiem posmiem, kuros pasažieris tiek klasificēts par tranzīta vai transfēra pasažieri katrā apstāšanās lidostā, var uzskatīt par vienotu pakalpojumu.

⁽¹⁾ Tāpēc šķiet pareizāk uzskatīt, ka *ATT* nav piemērojams tranzīta un transfēra pasažieriem, nevis ka šie pasažieri ir "atbrīvoti" no nodokļa.

- (127) Šajā sakarā jāatzīmē, ka aviosabiedrības pārdod savus pakalpojumus kā ceļojumus no konkrēta sākumpunkta A uz galamērķi B, pat ja ceļojums ietver apstāšanos starpposma lidostā C. Šāds pakalpojums būtībā ietver gaisa pārvadājumu no A uz B, bet starpposma lidostas C esamība un atrašanās vieta ir sekundāra, un no pasažiera viedokļa rezultātā tā ir minētā pakalpojuma nebūtiska iezīme (izņemot, ja tā var ietekmēt pasažiera kopējo ceļojuma ilgumu) ⁽¹⁾. Tādēļ principā ir pareizi un nediskriminējoši aplikt ar nodokli netiešo ceļojumu, kas pārdots kā vienots pakalpojums no A uz B caur C, tādā pašā veidā kā tiešo ceļojumu no A uz B (kur A abos gadījumos ir Īrijā), jo abi pakalpojumi apmierina to pašu klienta vajadzību (proti, ceļojumu no A uz B).
- (128) Vēl ir jāizvērtē, vai tranzīta un transfēra pasažieru definīcija Finanšu likumā atbilst šiem principiem. Tas tiks analizēts tālākajos apsvērumos.
- (129) Kā norādīts 18. apsvērumā, saskaņā ar definīciju tranzīta pasažieri ielidojot un izlidojot paliek tajā pašā gaisa kuģī. Komisija uzskata, ka šādā situācijā ir skaidrs – būtībā tas ir vienots ceļojums ar vienīgo atšķirību no tiešā reisa, ka ceļā uz galamērķi gaisa kuģis uz īsu brīdi apstājas konkrētā lidostā.
- (130) Attiecībā uz transfēra pasažieriem, definējot transfēra pasažierus lidostā C, kuri ceļo no lidostas A uz lidostu B caur lidostu C, izmanto trīs nosacījumus: i) maksimālais laiks, kas pavadīts lidostā C, nedrīkst pārsniegt sešas stundas; ii) lidosta A un lidosta B nedrīkst būt viena un tā pati lidosta un iii) par reisiem no A uz C un no C uz B jāmaksā, veicot “vienu rezervāciju”. Komisija uzskata, ka visi šie trīs nosacījumi ir adekvāti un samērīgi. Nosacījums i) punktā nodrošina, ka C patiešām ir apstāšanās lidosta, kurā pasažieris būtībā gatavojas savienojuma reisam un gaida to, nevis “maskēts” galamērķis. Šajā aspektā sešas stundas ir pamatots laika ierobežojums, kas nodrošina, ka C patiesi ir apstāšanās lidosta ⁽²⁾. Nosacījums ii) punktā nodrošina, ka ceļojums nav maskēts tiešais reiss no A uz C un atpakaļ. Attiecībā uz iii) punktu, kā paskaidrots tālāk 132.–134. apsvērumā, tas nodrošina, ka ceļojums no A uz B tiek pārdots klientam kā vienots un integrēts pakalpojums.
- (131) Transfēra pasažieru atbrīvojumam no ATT bija nosacījums, ka visi reisi, kas veido vienoto ceļojumu, jārezervē vienotā rezervācijā.
- (132) Ja pasažieris veic vienotu rezervāciju vairākiem reisiem (jeb “posmiem”), viņš slēdz ar piegādātāju vienu līgumu par vairākiem reisiem. Savukārt, ja pasažieris veic vairākas rezervācijas par dažādiem reisiem, viņš slēdz atsevišķus patstāvīgus līgumus ar vienu vai vairākiem piegādātājiem. Jau tas vien liecina, ka vienota rezervēšana atbilst vienota pakalpojuma ar dažādām sastāvdaļām iegādei, bet vairākas rezervēšanas atbilst vairākiem atsevišķiem pakalpojumiem, kurus pasažieris iegādājas katru atsevišķi.
- (133) Veicot vienotu rezervāciju, viss ceļojums, kas sastāv no diviem vai vairākiem reisiem, tiek pārdots ar vienu rezervāciju un pasažieris saņem vienotu biļeti un vienu rezervācijas apliecinājumu par visu ceļojumu. Turklāt, kā piezīmēs par sākšanas lēmumu norādījusi gan Īrija, gan *Aer Lingus* (sk. 101. apsvērumu), pastāv daudzas būtiskas atšķirības starp ceļojumu, kas sastāv no vairākiem reisiem, ja tas pārdots ar vienotu rezervāciju, un ceļojumu, kas sastāv no vairākiem reisiem, ja tas pārdots ar atsevišķām rezervācijām. Konkrēti, vienotas rezervācijas gadījumā pasažierim nav jāveic vairākas atsevišķas reģistrācijas un nav jāizpilda bagāžas un ceļojuma dokumentācijas prasības par katru reisu, kas ietilpst ceļojumā, bet jāizpilda tikai viens prasību kopums attiecībā uz visu ceļojumu līdz galamērķim. Turklāt, ja pirmais reiss tiek atcelts vai aizkavējas tādā mērā, ka pasažieris nokavē savienoto reisu, vienotās rezervācijas ceļojuma pakalpojumu sniedzējam ir jāuzņemas atbildība par nokavēto savienojumu (piem., jānodrošina aprūpe un palīdzība, izmitināšana un atkārtota vietas rezervēšana pasažierim uz nākamo pieejamo reisu vai jāpiedāvā kompensācija).
- (134) Ceļojums, kas sastāv no vairākiem posmiem, kuri rezervēti atsevišķi, paredz nesaistītu pakalpojumu iegādi. Tas nozīmē, piemēram, ka gadījumā, ja pasažieris nokavē otro reisu, jo pirmais reiss ielido ar nokavēšanos, viņš nevar prasīt palīdzību no otrā reisa pakalpojumu sniedzēja. Otrajā reišā vienkārši tiks atzīmēts, ka pasažieris “nav ieradies”. Turklāt, pērkot vairākus reismus ar atsevišķu rezervāciju, pasažierim ir jāizņem bagāža katrā lidostā un vēlreiz jāreģistrējas turpmākajiem reisiem. *Aer Lingus* uzsvēra, ka nevienā Īrijas lidostā nav bagāžas transfēra pakalpojumu pasažieriem, kuri paši veidojuši savienojumu (sk. 101. apsvērumu).

⁽¹⁾ Tas atbilst Komisijas ierastajai praksei pretmonopola un apvienošanās lietās, kur regulāru aviopārvadājumu pakalpojumu attiecīgos tirgus definē, izmantojot izcelsmes–galamērķa pieeju.

⁽²⁾ Tāpat kā Īrija, arī Apvienotā Karaliste, definējot savienoto reisu pasažierus, piemēro sešu stundu kritēriju (vismaz attiecībā uz situācijām, kad pirmais reiss ielido pirms plkst. 17.00).

- (135) Ņemot to vērā, galvenā atšķirība starp abām situācijām ir tāda, ka vienā gadījumā pasažieris iegādājas integrētu pakalpojumu (ceļojumu no A uz B) ar divām sastāvdaļām, kuras apvienojis pakalpojumu sniedzējs, bet otrā gadījumā pasažieris apvieno abas sastāvdaļas pats uz savu risku un tādējādi būtībā iegādājas divus atsevišķus pakalpojumus. Tāpēc pasažieris, kurš lido no lidostas A uz lidostu B caur lidostu C ar vienotu rezervāciju, iegādājas pakalpojumu, kas ir būtiski atšķirīgs no pakalpojumiem, ko iegādājas pasažieris, kurš atsevišķi rezervē reisu no lidostas A uz lidostu C un reisu no lidostas C uz lidostu B.
- (136) Piemērs tam, ka vienotā rezervācija vairākiem reisiem būtiski atšķiras no vairākiem reisiem ar atsevišķām rezervācijām, ir paziņojums, ko savā tīmekļa vietnē pasažieriem sniedz *easyJet*, viens no lielākajiem tiešajiem pārvadātājiem Savienībā:
- “*easyJet* ir tiešais pārvadātājs (lido tikai no izlidošanas un ielidošanas lidostām), un mums nav savienoto reisu pakalpojuma turpmākajam ceļam ar mūsu reisiem vai citu aviosabiedrību reisiem. Ja esat pie mums rezervējis turpinājuma reisu, tas ir atsevišķs līgums, un mēs uzskatām katru reisu par atsevišķu ceļojumu.”⁽¹⁾
- (137) Tādēļ ir samērīgi un nediskriminējoši aplikt ar nodokli katru no šiem abiem pakalpojumiem atsevišķi, vienlaikus nodokli par netiešo ceļojumu, kas iegādāts vienotā rezervācijā, iekasējot tikai vienreiz.
- (138) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto novērtējumu (sk. 131.–137. apsvērumu), Komisija uzskata, ka tādējādi transfēra un tranzīta pasažieru definīcijas Finanšu likumā atbilst mērķim aplikt ar nodokli vienotus ceļojumus gaisa kuģī no konkrētas ceļa sākuma lidostas Īrijā uz konkrētu galamērķi, ja klienti tos iegādājušies kā vienotus integrētus pakalpojumus.
- (139) Var secināt, ka atsaucēs sistēma ir ATT, kas noteikta Finanšu likumā, tādējādi nodoklis netiek piemērots tranzīta un transfēra pasažieriem (ceļojuma sistēma).

6.2.2.4. Atkāpe no atsaucēs sistēmas

- (140) Tā kā atsaucēs sistēmā ATT nepiemēro transfēra un tranzīta pasažieriem, tad atkāpes no atsaucēs sistēmas nav.
- (141) Līdz ar to ATT novērtējums, kurā izmanto trīspakāpju pieeju, liecina, ka selektivitātes nav.

6.2.2.5. ATT nav ieviests acīmredzami patvaļīgā vai neobjektīvā veidā, lai radītu priekšrocības vieniem uzņēmumiem, salīdzinot ar citiem

- (142) Lai izdarītu galīgo secinājumu par selektivitāti, vēl ir jānosaka, vai Īrija ir ieviesusi ATT acīmredzami patvaļīgā vai neobjektīvā veidā, lai radītu priekšrocības vieniem uzņēmumiem, salīdzinot ar citiem.
- (143) Piezīmēs par sāksanas lēmumu *Ryanair* būtībā apgalvoja, ka tranzīta un transfēra pasažieru atbrīvojums no ATT ir radījis nepamatotu diskrimināciju starp abiem darbūmdarbības modeļiem, proti, starp “rumbas un spieķu” pārvadātāju darbūmdarbības modeli, kas piedāvā vienotu rezervāciju vairākiem reisiem, un tiešo pārvadātāju darbūmdarbības modeli, ko izmanto, piemēram, *Ryanair*, kas šādu rezervāciju nepiedāvā, un ka nevar apgalvot, ka atbrīvojums bijis pieejams visām aviosabiedrībām bez diskriminācijas.
- (144) Pirmkārt, jāatzīmē, ka lietā nav pierādījumu, ka Īrija būtu noteikusi ATT nepiemērošanu tranzīta un transfēra pasažieriem tādā veidā, lai radītu priekšrocības vieniem uzņēmumiem, salīdzinot ar citiem. Šajā jomā var konstatēt, ka vairākās dalībvalstīs ir ieviesti līdzīgi nodokļi, kas arī nosaka atbrīvojumus tranzīta un transfēra pasažieriem.
- (145) *Ryanair* apgalvojumam, ka aviosabiedrībām ir gandrīz neiespējami pielāgot savu darbūmdarbības pamatmodeļi, pārejot no tiešo reisu modeļa uz “rumbas un spieķu” modeli, un, cik tai zināms, tirgū nav neviena precedentā šādai pārejai, vajadzētu būt niansētākam, jo tagad *Ryanair* ir sācis piedāvāt savienotos reisu⁽²⁾. *Ryanair* 2017. gada maijā paziņoja, ka ir izveidojis savus pirmos savienotos reisu caur Romas *Fiumicino* lidostu, pirmoreiz nodrošinot klientiem iespēju veikt rezervāciju un izmantot tiešu transfēru uz savienotiem *Ryanair* reisiem. Šajā ziņā *Ryanair* komercdirektors informēja: “*Ryanair* ar prieku paziņo, ka sāk sniegt mūsu pirmo savienoto reisu pakalpojumu caur Romas *Fiumicino* lidostu, kas ļaus klientiem rezervēt savienotos *Ryanair* reisu par zemākajām cenām Eiropā. Sākot ar pirmajiem desmit Romas maršrutiem, klienti varēs izmantot transfēru uz

⁽¹⁾ Sk. <http://www.easyjet.com/en/help/at-the-airport/connect-and-transit> (apmeklēts 2017. gada 28. martā).

⁽²⁾ Sk. <https://corporate.ryanair.com/news/news/170517-connecting-flights-launched-at-rome-fiumicino/?market=en> (apmeklēts 2017. gada 1. jūnijā).

nākamo reisu bez nepieciešamības izkāpt no lidmašīnas, un viņu somas tiks reģistrētas līdz galamērķim. Šis jaunais pakalpojums mūsu programmas "Vienmēr labāk" ceturtajā gadā tiks izplatīts visā Ryanair tīklā (turpmākajās nedēļās un mēnešos pievienojot arī citus Romas maršrutus), tiklīdz izmēģinājums Romas Fiumicino lidostā izrādīsies sekmīgs." ⁽¹⁾ Klienti arī saņems vienu rezervācijas apliecinājumu par abiem reisiem. Tas pierāda, ka Ryanair sāk sniegt jaunu pakalpojumu, ko šī aviosabiedrība pati uzskata par jaunveidīgu un būtiski atšķirīgu no iepriekš veiktajiem tiešajiem reisiem.

- (146) Otrkārt, var konstatēt, ka ATT izraisa atsevišķu nodokļa iekasēšanu par atsevišķiem pakalpojumiem, proti, par vairākiem reisiem, kas nopirkti ar vairākām rezervācijām, ATT iekasē citādi nekā par vienotiem integrētiem pakalpojumiem, ko apliek ar nodokli tikai vienreiz, proti, par vienota ceļojuma sastāvdaļu reisiem, kas nopirkti ar vienotu rezervāciju. Ņemot vērā iepriekš minētos iemeslus (sk. šā lēmuma 6.2.2.3. punktu), šāda diferenciācija izriet no būtiskajām atšķirībām starp pakalpojumiem, ko klients iegādājies katrā situācijā, un tai ir būtiskas praktiskas sekas, proti, tiek ietekmēta reģistrēšanās lidojumam, bagāžas pārvaldība un aviosabiedrības atbildība nokavēta savienojuma gadījumā. Tas, ka dažas aviosabiedrības ir izvēlējušās darījumdarbības modeli, kas orientējas uz pakalpojumiem tiešajos maršrutos, bet citas sniedz tīkla pakalpojumus, nenozīmē, ka būtu diskriminējoši atšķirīgi aplikt ar nodokli to, kas objektīvi ir atšķirīgi pakalpojumi. Kā paskaidrots 6.2.2.3. punktā, ceļojumu gaisa kuģī, kas sākas Īrijā, aplikšanu ar nodokli var atzīt par leģitīmu, pretēji nodokļa iekasēšanai par katru atsevišķu pasažiera izlidošanu gaisa kuģī no Īrijas.
- (147) Komisija atzīmē, ka šķiet – Ryanair apgalvojumi par iespējamo diskrimināciju ir netieši balstīti uz pieņēmumu, ka daži pasažieri veido ceļojumu gaisa kuģī, iegādājoties vairākus reisos no Ryanair, lai ceļotu no vienas lidostas uz otru lidostu "caur" citām lidostām, un ka šādi vairāki reisi būtu jāatzīst par līdzvērtīgiem vienotai rezervācijai ⁽²⁾. Citādi Ryanair nebūtu iemesla uzskatīt sevi par diskriminētu, salīdzinot ar aviosabiedrībām, kas piedāvā vienotu rezervāciju vairākiem reisiem. Tomēr Ryanair neapgalvoja, ka būtu pārvadājis šādus pasažierus laikā, kamēr tika piemērots ATT, un arī neiesniedza datus par šādu pasažieru skaitu ⁽³⁾. Vēl svarīgāk ir tas, ka nekas Ryanair apgalvojumos nespēj radīt šaubas par apstākļiem, kas izklāstīti 132.–134. apsvērumā un pamato, kādēļ vairāki reisi, kas iegādāti ar vienotu rezervāciju, ir uzskatāmi par būtiski atšķirīgu pakalpojumu, salīdzinot ar vairākiem reisiem, kas savieno tās pašas lidostas, bet ir iegādāti, veicot atsevišķas rezervācijas, un tādēļ faktiski ir vairāki nesaistīti pakalpojumi.
- (148) Kā norādīts 38. apsvērumā, Vispārējā tiesa spriedumā lietā T-512/11 atzīmēja, ka Īrija vajadzības gadījumā bija gatava apsvērt ATT pielāgošanu, atceļot prasību par vienotu rezervāciju, kas bija iekļauta transfēra pasažieru definīcijā.
- (149) Oficiālā izmeklēšana apliecināja (sk. 131.–148. apsvērumu), ka vienotas rezervācijas nosacījums nebija diskriminējošs, jo tas nodrošināja, ka ATT tika piemērots tikai ceļojumiem gaisa kuģī no Īrijas lidostas, kas pārdoti klientiem kā vienoti integrēti pakalpojumi neatkarīgi no ceļojumā iekļauto reisu skaita. Tāpēc Komisija secina, ka Īrijai nebija vajadzības izslēgt vienotās rezervācijas nosacījumu no transfēra pasažieru definīcijas, lai nodrošinātu, ka netiek iesaistīts valsts atbalsts.
- (150) Var secināt, ka Īrija nebija ieviesusi ATT acīmredzami neobjektīvā un patvaļīgā veidā, lai radītu priekšrocības vieniem uzņēmumiem, salīdzinot ar citiem. Gluži otrādi, ATT nepiemērošana tranzīta un transfēra pasažieriem ir pamatota un saprātīga.

6.2.3. Secinājums par atbalsta esamību

- (151) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto novērtējumu, izmeklējamais pasākums neatbilst vismaz vienam no nosacījumiem, kas minēti LESD 107. panta 1. punktā, jo tas nav selektīvs. Tā kā dažādie valsts atbalsta jēdziena nosacījumi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē ir kumulatīvi, no tā izriet, ka šis pasākums nav valsts atbalsts. Tādēļ nav jānovērtē, vai ir izpildīti pārējie nosacījumi, lai pasākums būtu uzskatāms par valsts atbalstu.

⁽¹⁾ Sk. <https://corporate.ryanair.com/news/news/170517-connecting-flights-launched-at-rome-fiumicino/?market=en> (apmeklēts 2017. gada 1. jūnijā).

⁽²⁾ Tā būtu, piemēram, gadījumā ar pasažieri, kurš iegādājas biļeti uz reisu no Šenonas uz Dublinu un vēl vienu biļeti uz reisu no Dublīnas uz Barselonu ar mazāk nekā sešu stundu laika starpību starp pasažiera ielidošanu Dublīnas lidostā un izlidošanu no šīs lidostas uz Barselonu. ATT sistēmā izlidošana no Šenonas un no Dublīnas abas būtu aplikamas ar nodokli. Tomēr, ja transfēra pasažieru definīcijā nebūtu minēts vienotas rezervācijas jēdziens, izlidošana no Dublīnas nebūtu aplikama ar nodokli ATT sistēmā; vienīgi izlidošana no Šenonas būtu ar nodokli aplikams notikums.

⁽³⁾ Iepriekš Ryanair aktīvi atrunāja pasažierus no savienojumu veidošanas ar citiem Ryanair reisiem. Sk. Komisijas 2007. gada 27. jūnija Lēmumu uzņēmumu apvienošanās lietā COMP.M.4439 Ryanair/Aer Lingus (OV C 47, 20.2.2008., 14. lpp.), 48. apsvērumu.

7. SECINĀJUMS

(152) ATT nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īrijas Republikas ar 2008. gada Finanšu likumu (Nr. 2) ieviestā avioceļojumu nodokļa nepiemērošana transfēra un tranzīta pasažieriem nav atbalsts Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Īrijai.

Briselē, 2017. gada 14. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2018/118**(2017. gada 31. augusts)****par valsts atbalstu SA.35818 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2012/CP), ko īstenojusi Spānija *Iberpotash* labā**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 5877)

(Autentisks ir tikai teksts spāņu valodā)**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc uzaicinājuma ieinteresētajām personām iesniegt piezīmes saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem ⁽¹⁾ un ņemot vērā to piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Komisija 2012. gada 30. novembrī saņēma sūdzību, kurā tika sniegta informācija, ka Spānija ir īstenojusi vairākus iespējamus atbalsta pasākumus par labu uzņēmumam *Iberpotash S.A.*, kas 2014. gadā tika pārdēvēts par *ICL Iberia Súría & Sallent* (tālāk tekstā abi "*Iberpotash*"). Sūdzības iesniedzējs, kurš vēlas, lai tiktu saglabāta viņa identitātes konfidencialitāte ("sūdzības iesniedzējs"), papildināja savu sūdzību ar papildu iesniegumiem 2012. gada 28. decembrī, 2014. gada 14. februārī, 24. februārī un 6. maijā un 2015. gada 27. janvārī.
- (2) Sūdzība tika pārsūtīta Spānijai 2013. gada 10. janvārī kopā ar pieprasījumu sniegt informāciju. Spānija sniedza atbildi 2013. gada 8. martā. Papildu informācijas pieprasījumi Spānijai tika nosūtīti 2013. gada 14. maijā, 2014. gada 16. janvārī un 26. martā. Atbildot uz šiem pieprasījumiem, Spānija attiecīgi 2013. gada 13. jūnijā, 2014. gada 14. februārī un 15. aprīlī vēstulē sniedza Komisijai papildu informāciju.
- (3) Provizoriska novērtējuma vēstule sūdzības iesniedzējam tika nosūtīta 2015. gada 30. janvārī. Atbildot uz šo provizoriskā novērtējuma vēstuli, sūdzības iesniedzējs iesniedza papildu informāciju 2015. gada 5. martā (provizoriska atbilde) un 2015. gada 21. aprīlī (galīgā atbilde uz provizoriskā novērtējuma vēstuli). Turklāt 2015. gada 9. martā notika tikšanās ar sūdzības iesniedzēju un 2015. gada 4. jūnijā sūdzības iesniedzējs iesniedza papildu informāciju.
- (4) Sūdzības iesniedzēja galīgā atbilde uz provizoriskā novērtējuma vēstuli 2015. gada 9. jūnijā tika nosūtīta Spānijai, lai tā varētu sagatavot savas piezīmes, turklāt Spānijai tika pieprasīta papildu informācija. Spānija sniedza atbildi 2015. gada 8. jūlijā. Pēc Spānijas pieprasījuma, provizoriskā novērtējuma vēstules nekonfidenciālā versija tika nosūtīta Spānijai 2015. gada 31. jūlijā.
- (5) Komisija 2016. gada 26. janvāra vēstulē informēja Spāniju par savu lēmumu attiecībā uz diviem iespējamajiem atbalsta pasākumiem uzsākt Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktā noteikto procedūru. Tajā pašā vēstulē Komisija secināja, ka pārējie trīs pasākumi, kas minēti sūdzībā, nav valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (6) Komisijas lēmums uzsākt minēto procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽²⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par abiem iespējamajiem atbalsta pasākumiem.
- (7) Spānija 2016. gada 19. aprīlī vēstulē iesniedza piezīmes par lēmumu sākt procedūru. Komisija 2016. gada 6. oktobra vēstulē aicināja Spāniju iesniegt papildu informāciju, un Spānija to iesniedza 2016. gada 28. novembra vēstulē.
- (8) Komisija saņēma piezīmes no trim ieinteresētajām trešām personām, tostarp no *Iberpotash*, kas ir iespējamā atbalsta saņēmējs. Komisija pārsūtīja šīs piezīmes Spānijai, dodot tai iespēju uz tām atbildēt; Spānijas piezīmes tika saņemtas 2016. gada 27. jūlijā un 2017. gada 6. aprīlī vēstulē.

⁽¹⁾ OV C 142, 22.4.2016., 18. lpp.⁽²⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

2. ATBALSTA DETALIZĒTS APRAKSTS

2.1. SANĒMĒJS

- (9) Uzņēmums *Iberpotash* ekspluatē divas tam piederošas kālija karbonāta raktuves *Llobregat* upes baseinā *Bages* reģionā Katalonijā – vienu *Súria* un otru *Sallent* un *Balsareny*. Kālija karbonātu izmanto mēslošanas līdzekļu ražošanai. Turklāt *Iberpotash* ražo un tirgo arī sāli, lielākoties rūpnieciskiem nolūkiem.
- (10) *Iberpotash* ir uzņēmuma *ICL Fertilisers* meitasuzņēmums, savukārt *ICL Fertilisers* ir daudznacionāls Izraēlas uzņēmums, kas ir pasaulē lielākais mēslošanas līdzekļu ražotājs. Kālija karbonāta raktuves šajā reģionā darbojas jau kopš 1920. gadiem un līdz 1998. gadam bija valsts īpašumā. *Iberpotash* iegādājās kālija karbonāta raktuves *Suria* un *Sallent/Balsareny*, pamatojoties uz pirkšanas un pārdošanas līgumu, kas 1998. gada 21. oktobrī tika noslēgts ar uzņēmumu *Sociedad Estatal de Participaciones Industriales – SEPI*, kas ir Spānijas valsts kontrolāciju sabiedrība.

2.2. IESPĒJAMIE VALSTS ATBALSTA PASĀKUMI

- (11) Kā apgalvo sūdzības iesniedzējs, Spānijas iestādes sniedza nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu *Iberpotash*, īstenojot vairākus pasākumus. Visi šie iespējamie atbalsta pasākumi attiecas uz *Iberpotash* pienākumiem vides jomā saistībā ar uzņēmuma raktuvēm *Llobregat* upes baseinā un sāls atkritumu kalniem, kas šajās ražotnēs izveidojušies desmitiem gadu ilgās raktuvju ekspluatācijas rezultātā. Iespējamie valsts atbalsta pasākumi cita starpā ir šādi:
- a) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/21/EK ⁽³⁾ ("Ieguves atkritumu direktīva") 14. panta pārkāpumi, ko pieļāva Spānijas iestādes un kas, iespējams, mazināja finansiālās garantijas atļauju iegūšanai, lai varētu apsaimniekot *Iberpotash* raktuves ("1. pasākums – samazināts finansiālo garantiju līmenis");
 - b) Spānijas iestāžu veiktie ieguldījumi, lai ierobežotu un/vai likvidētu kaitējumu, ko *Iberpotash*, iespējams, radīja videi, pārkāpjot principu "piesārņotājs maksā". Šie ieguldījumi cita starpā ir šādi:
 - jauna sālsūdens kolektora būvniecība, kurš darbojas kopš 2008. gada ("2. pasākums – jauns sālsūdens kolektors"),
 - ieguldījumi, lai uzlabotu ūdens attīrīšanas iekārtas *Abrera* un *Sant Joan Despí*, pie *Llobregat* upes ("3. pasākums – ieguldījumi ūdens attīrīšanas iekārtās"),
 - sāls atkritumu kalna pārsegšana *Iberpotash* raktuvēs *Vilafruns* ("4. pasākums – *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšana");
 - c) vides izpētes finansēšana saistībā ar atkritumu kalnu *Cogulló* ("5. pasākums – *Cogulló* atkritumu kalna izpēte").
- (12) Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka kopējais iespējamais atbalsts *Iberpotash*, ko nodrošināja šie pasākumi, ir robežās no EUR 260 miljoniem līdz EUR 407 miljoniem.
- (13) Sūdzības iesniedzējs iesniedza arī atsevišķu sūdzību par iespējamu ES vides tiesību aktu pārkāpumu. Pamatojoties uz šo sūdzību, Komisija 2014. gada jūlijā nosūtīja Spānijai oficiālu paziņojuma vēstuli, tādējādi sākot pārkāpuma procedūru par Ieguves atkritumu direktīvā paredzēto pienākumu nepildīšanu. 2015. gada septembrī ar papildu oficiālu paziņojuma vēstuli pārkāpuma procedūra tika paplašināta, attiecinot to arī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK ⁽⁴⁾ ("Ūdens pamatdirektīva") prasību neievērošanu. Pārkāpuma procedūra vēl nav noslēgta ⁽⁵⁾.

2.3. PROCEDŪRAS SĀKŠANAS PAMATOJUMS

- (14) Komisija 2016. gada 26. janvārī pieņēma lēmumu sākt oficiālu izmeklēšanu attiecībā uz 1. un 4. pasākumu ⁽⁶⁾ ("sākšanas lēmums"), lai izvērtētu šaubas par to, vai šie pasākumi ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē un vai tie ir saderīgi ar iekšējo tirgu.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Direktīva 2006/21/EK par ieguves rūpniecības atkritumu apsaimniekošanu un par grozījumiem Direktīvā 2004/35/EK (OV L 102, 11.4.2006., 15. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Iespējamie Ieguves atkritumu direktīvas pārkāpumi, kas izskatīti šajā pārkāpuma procedūrā, nav saistīti ar finansiālo garantiju summu saskaņā ar minētās direktīvas 14. pantu, kā novērtēts šajā lēmumā.

⁽⁶⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

- (15) Vienlaikus Komisija secināja, ka 2., 3. un 5. pasākums nav valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Tā kā šis secinājums netika apstrīdēts, šajā lēmumā 2., 3. un 5. pasākums netiek izskatīts un tālāk tie netiks analizēti.

2.3.1. ŠAUBAS PAR 1. PASĀKUMU – FINANSIĀLO GARANTIJU SAMAZINĀŠANA

- (16) Komisija sāksanas lēmumā konstatēja, ka nevar izslēgt to, ka 1. pasākums varētu būt valsts atbalsts. Jo īpaši Komisijai bija šaubas par to, vai 1. pasākums paredzēja valsts līdzekļu pārskaitīšanu un radīja noteiktas ekonomiskas priekšrocības *Iberpotash*, tādēļ Komisija aicināja Spānijas iestādes un trešās personas iesniegt plašākus pierādījumus attiecībā uz šo jautājumu.
- (17) Ciktāl 1. pasākums bija valsts atbalsts, Komisijai bija šaubas par to, vai tas būtu atzīstams par saderīgu.

2.3.2. ŠAUBAS PAR 4. PASĀKUMU – VILAFRUNS ATKRITUMU KALNA PĀRSEGŠANA

- (18) Komisija sāksanas lēmumā konstatēja, ka valsts finansējums *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšanai varētu būt valsts atbalsts. Jo īpaši Komisija uzskatīja, ka 4. pasākums varēja radīt selektīvas ekonomiskas priekšrocības *Iberpotash*, nodrošinot labāku piesārņojuma novēršanu atkritumu iekārtā, kas piederēja *Iberpotash*, un tādējādi nodrošinot šā uzņēmuma pienākumu izpildi vides jomā. Tādēļ Komisija aicināja Spānijas iestādes un trešās personas iesniegt piezīmes par šiem provizoriskajiem secinājumiem.
- (19) Komisija arī uzskatīja, ka, tā kā ieguldījumu izmaksas pilnībā finansēja valsts iestādes un *Iberpotash* sedza tikai turpmākās uzturēšanas izmaksas, 4. pasākuma atbalsta intensitāte ievērojami pārsniedza atbalsta intensitāti uzņēmumiem, tādējādi pārsniedzot Kopienas standartus vai paaugstinot vides aizsardzības līmeni, ja šādu standartu nav, saskaņā ar *Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu vides aizsardzībai* (2008/C 82/01) ("2008. gada vides pamatnostādnes")⁽⁷⁾ 3.1.1. iedaļu. Tāpēc Komisija pauda šaubas par šāda atbalsta saderību un aicināja Spānijas iestādes un trešās personas iesniegt piezīmes par šo provizorisko konstatējumu.

3. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

3.1. IBERPOTASH PIEZĪMES

- (20) *Iberpotash* lielākoties saskaņo savas piezīmes ar tām, ko attiecībā uz abiem analizējamajiem pasākumiem iesniedza Spānija.
- (21) Turklāt *Iberpotash* atzīmē, ka 1. pasākums neiesaista valsts līdzekļus, jo līdz šim Spānija nav pārskaitījusi *Iberpotash* nekādus līdzekļus. Arī risks, ka tā notiks, ir ļoti mazs, jo *Iberpotash* nav nekādu ekonomisku grūtību un tas spēs segt izmaksas, ko radīs vides sakopšana, ja izrādīsies, ka ar garantēto summu nepietiek. *Iberpotash*, tāpat kā Spānija, apšauba šo pasākumu selektivitāti un to, ka tie radītu ekonomiskas priekšrocības vai kropļotu konkurenci starp dalībvalstīm.
- (22) *Iberpotash* atkārtoti, ka 4. pasākums ir saderīgs ar 2008. gada vides pamatnostādnēm un piemērojamā atbalsta intensitāte piesārņoto vietu sakopšanai ir 100 %.

3.2. PIRMĀS IEINTERESĒTĀS PERSONAS (SŪDZĪBAS IESNIEDZĒJA) PIEZĪMES

- (23) Pirmā ieinteresētā persona, kas vēlas, lai tās identitāte paliktu konfidenciāla, atbalsta oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanu un piekrīt Komisijas apgalvojumiem sāksanas lēmumā attiecībā uz abiem pasākumiem.
- (24) Pirmā ieinteresētā persona piebilst, ka nepietiekamas garantijas noteikšana rada patiesu slogu valsts iestādēm, kuras sedz *Iberpotash* pienākumu vides jomā izpildes izmaksas. Tā arī atzīmē, ka *Iberpotash* guva ekonomiskas priekšrocības, jo *Iberpotash* izmantoja ietaupītos finanšu līdzekļus savas saimnieciskās darbības finansēšanai.
- (25) Pirmā ieinteresētā persona piekrīt Komisijai, ka šis atbalsts nav saderīgs, jo tas ir darbības atbalsts.

⁽⁷⁾ Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai (OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.).

- (26) Attiecībā uz 2. pasākumu pirmā ieinteresētā persona vērs Komisijas uzmanību uz Barselonas provinces tiesas 2016. gada 22. februāra lēmumu, kurā tika apstiprināts *Iberpotash* pienākums atjaunot šā uzņēmuma darbības gaitā piesārņotās zemes. Pirmā ieinteresētā persona arī piebilst, ka sāls kalna pārsegšana nav "izmēģinājuma" projekts, jo neviens dokuments, kas saistīts ar šā pasākuma finansēšanu no valsts līdzekļiem, neraksturo šo projektu minētajā veidā un izmantotā metode ir labi zināma metode, ko līdzīgiem kalniem vismaz 15 gadus piemēro arī citi ieguves uzņēmumi.

3.3. OTRĀS IEINTERESĒTĀS PERSONAS PIEZĪMES

- (27) Otrā ieinteresētā persona, kas arī vēlas, lai tās identitāte paliktu konfidenciāla, atbalsta Komisijas sāksanas lēmumu.
- (28) Attiecībā uz 1. pasākumu šī persona turklāt atzīmē, ka jautājums par to, vai garantijas summa atbilst spēkā esošajiem ES vai Spānijas tiesību aktiem, nav būtisks, jo šis atbalsts paredz, ka valsts uzņemas finansiālu risku par iesaistīto iekārtu atjaunošanu; šāda riska kvantitatīva izteikšana ir tikai faktisks, bet ne tiesību jautājums.
- (29) Otrā ieinteresētā persona arī apšaubā *Iberpotash* spēju apmaksāt vides atjaunošanas pasākumus gadījumā, ja šāds pienākums rastos, jo *Iberpotash* vienīgie aktīvi Spānijā ir šā uzņēmuma raktuves, kas tiks slēgtas un tāpēc pēc 2035. gada to vērtība būs maza.
- (30) Otrā ieinteresētā persona arī atzīmē, ka pietiekamas garantijas summas noteikšana radītu *Iberpotash* ikgadējas izmaksas vismaz EUR 2 806 000 apmērā un to ir grūti nosaukt par nenozīmīgu summu. Šī persona piebilst, ka garantijas noteikšana pašreizējā apmērā rada arī situāciju, ka *Iberpotash* izvairās no savu finanšu rezervju nodrošināšanas.
- (31) Attiecībā uz 2. pasākumu otrā ieinteresētā persona uzskata, ka Augstākās tiesas 2009. gada 14. maija spriedums, kā arī Padomes Direktīva 75/442/EEK ⁽⁸⁾ un spēkā esošie Spānijas tiesību akti paredz, ka *Iberpotash* ir vienīgais atbildīgais par *Vilafruns* kalna pārklāšanu, sākot no brīža, kad tam tika nodotas ieguves tiesības, neatkarīgi no tā, vai raktuves tiek ekspluatētas.
- (32) Attiecībā uz 4. pasākumu otrā ieinteresētā persona apgalvo, ka *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšana ir *Iberpotash* atbildība un tādēļ *Iberpotash* ir ieguvis selektīvu priekšrocību, ko nodrošināja valsts finansējums pārsegšanai. Turklāt otrā ieinteresētā persona nepiekrīt, ka šī pārsegšana tiek klasificēta kā jauna atjaunošanas paņēmiena izmēģinājuma projekts. Tā apgalvo, ka sāls atkritumu kalnu pārsegšana ar ģeomembrānām ir paņemiens, ko izmanto jau sen, piemēram, Elzasas un Vācijas kālija karbonāta uzņēmumi.
- (33) Visbeidzot, otrā ieinteresētā persona apgalvo, ka jautājums par to, vai *Iberpotash* ir vienīgais kālija karbonāta ražotājs Spānijā, nav būtisks, jo attiecīgais kālija karbonāta tirgus ir globāls tirgus. Ietekme uz tirdzniecību nav apšaubāma, jo ģeogrāfiski *Iberpotash* konkurē ar Francijas sāls ražotājiem, un to apliecina *Suria* un *Sallent* ražotņu tuvums (mazāk nekā 100 km) Francijas robežai.
- (34) Gan pirmā, gan otrā ieinteresētā persona iesniedza piezīmes arī par pārējiem trim pasākumiem, kas analizēti sāksanas lēmumā (pasākumiem, kas attiecas uz i) jaunu sālsūdens kolektoru, ii) ieguldījumiem ūdens attīrīšanas iekārtās un iii) *Cogulló* atkritumu kalna izpēti). Tomēr, kā atzīmēts 15. apsvērumā, Komisija jau ir atzinusi sāksanas lēmumā, ka šie pasākumi nav valsts atbalsts un tādēļ attiecībā uz tiem nav jāveic oficiālā izmeklēšanas procedūra. Līdz ar to trešo personu piezīmes, kas iesniegtas tikai attiecībā uz šiem pasākumiem, kurus neskar oficiālā izmeklēšanas procedūra, ir uzskatāmas par nebūtiskām šā lēmuma nolūkiem.

4. SPĀNIJAS PIEZĪMES

4.1. PIEZĪMES PAR SĀKŠANAS LĒMUMU

- (35) Attiecībā uz 1. pasākumu Spānija uzskata, ka garantiju apjoms vienmēr ir bijis piemērots un tika noteikts saskaņā ar spēkā esošajiem Spānijas un Savienības tiesību aktiem. Jo īpaši Spānija apgalvo, ka Ieguves atkritumu direktīvas iespējamie pārkāpumi neietver pārāk maza garantiju apjoma noteikšanu, tādēļ tie nevar būt minētās direktīvas pārkāpumi.

⁽⁸⁾ Padomes 1975. gada 15. jūlija Direktīva 75/442/EEK par atkritumiem (OV L 194, 25.7.1975., 39. lpp.).

- (36) Turklāt attiecībā uz jautājumu par piemērotas garantiju summas noteikšanu Spānija noraida kā nepārliecinošu apgalvojumu, ko *Assumpta Fera* (Katalonijas pašpārvaldes par vidi atbildīgās direkcijas direktore) 2013. gada 2. oktobrī sniedza Katalonijas Parlamenta Vides komitejai, norādot, ka šai finansiālajai garantijai ir jābūt EUR 200 miljonu apmērā. Kā uzskata Spānija, šāds apgalvojums tika izteikts konkurējošu politisko partiju diskusijas ietvaros, tādēļ tā pamatā bija politiski apsvērumi. Spānija arī uzskata, ka Katalonijas Augstākās tiesas 2011. gada 11. oktobra spriedums attiecībā uz piemērotas garantiju summas noteikšanu nav pārliecinošs, jo tiesa pati atteicās šo summu aprēķināt.
- (37) Spānija arī uzskata, ka nevar paļauties uz sūdzības iesniedzēja iesniegto pētījumu, kuru Komisija citēja sāksanas lēmuma 71. apsvērumā, jo šajā pētījumā netiek aprēķināta piemērotā garantiju summa, pamatojoties uz 14. jūnija Dekrētā Nr. 202/1994 noteiktajiem kritērijiem, t. i., izmantojot spēkā esošas normas, kas regulē šādu garantiju apmēru.
- (38) Turklāt Spānija apgalvo, ka 1. pasākums nerada selektīvas ekonomiskas priekšrocības *Iberpotash*. Jebkura iespējamā priekšrocība tika noteikta, pamatojoties uz tiesisko regulējumu, ko vienādi piemēro visiem potenciālajiem konkurentiem. Turklāt *Sallent* un *Suria* raktuves ir vienīgās aktīvās raktuves Spānijā, tādēļ *Iberpotash* nevarēja iegūt nekādas priekšrocības, jo Spānijas teritorijā nav citu salīdzināmu raktuvju.
- (39) Spānija uzskata, ka netika izmantoti nekādi valsts līdzekļi, jo gadījumā, ja garantētā summa izrādītos nepietiekama, *Iberpotash* pienākums atjaunot ieguves darbības sabojāto zemi paliktu spēkā. Spānija var panākt, ka šis *Iberpotash* pienākums tiek izpildīts, atsavinot minētā uzņēmuma tiesības un īpašumus Spānijas teritorijā.
- (40) Visbeidzot, Spānija atzīmē, ka 1. pasākums neizkropļo konkurenci un neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, jo izmaksas, kas *Iberpotash* radīsies gadījumā, ja būs jāpaaugstina garantiju summa, ir nenozīmīgas pēc kālija karbonāta ieguves rūpniecības standartiem.
- (41) Attiecībā uz 4. pasākumu Spānija apgalvo, ka *Iberpotash* nevarēja iegūt ekonomiskas priekšrocības, jo saskaņā ar spēkā esošajiem Spānijas tiesību aktiem, neko nepiesārņojot, *Iberpotash* nebūtu pienākuma pārsegt *Vilafruns* sāls kalnu. Turklāt *Iberpotash* sedz šā kalna pārseguma uzturēšanas izmaksas un tāpēc, pat ja šis uzņēmums ietaupīja kalna būvniecības izmaksas, pateicoties valsts finansējumam, tam ir pienākums turpmākajās desmitgadēs izdot daudz lielāku summu par tā uzturēšanu, līdz ar to tas zaudē jebkādas ekonomiskās priekšrocības, ko radīja šāds pasākums.
- (42) Spānija apgalvo, ka 4. pasākums nevar būt selektīvs, jo *Iberpotash* ir vienīgais uzņēmums Spānijā, kas nodarbojas ar kālija karbonāta ieguvu.
- (43) Turklāt šis pasākums nerada kropļojošu ietekmi uz konkurenci starp dalībvalstīm, jo iegūto sāli tā pārvadāšanas grūtību dēļ nevar pārsūtīt starp dalībvalstīm.
- (44) Ja, neraugoties uz iepriekš minēto, Komisija nolemtu, ka 4. pasākums ir valsts atbalsts, Spānija uzskata, ka tas ietilpst *de minimis* atbalsta robežās, kas noteiktas Komisijas Regulās (EK) Nr. 1998/2006 ⁽⁹⁾ un (ES) Nr. 1407/2013 ⁽¹⁰⁾.
- (45) Visbeidzot, Spānija lūdz atzīt 4. pasākumu par saderīgu, pamatojoties uz 2008. gada vides pamatnostādņiem un jo īpaši ņemot vērā *Vilafruns* sāls kalna pārklāšanās izmantotās tehnoloģijas novatorisko raksturu, jo tā, pretēji citās raktuvju iekārtās izmantotajai tehnoloģijai, ir paredzēta arī uzkrātā materiāla noplūžu novēršanai.

4.2. SPĀNIJAS ATBILDE UZ TREŠO PERSONU PIEZĪMĒM

- (46) Spānija sniedza atbildi uz apsvērumiem, kurus attiecībā uz 1. pasākumu izklāstīja abas ieinteresētās personas, vēlreiz vēršot uzmanību uz administratīvo procedūru, kas ir spēkā saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem, attiecībā uz to, lai varētu panākt, ka tiek izpildīti *Iberpotash* pienākumi vides jomā un no *Iberpotash* tiek atgūta jebkuru summa, ko Spānijai, iespējams, nāktos samaksāt, ja garantija vides atjaunošanai nebūtu pietiekama. Spēja panākt, ka tiek izpildīti *Iberpotash* pienākumi, pati par sevi nozīmē, ka valsts budžetam nav nekādu saistību un līdz ar to nenotiek valsts līdzekļu pārskaitīšana.

⁽⁹⁾ Komisijas 2006. gada 15. decembra Regula (EK) Nr. 1998/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.).

⁽¹⁰⁾ Komisijas 2013. gada 18. decembra Regula (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 352, 24.12.2013., 1. lpp.).

- (47) Spānija sniedza atbildi uz apsvērumiem, kurus attiecībā uz 4. pasākumu izklāstīja abas ieinteresētās personas, paskaidrojot, ka Barselonas provinces tiesas 2016. gada 22. februāra lēmumā ir iekļauts to jomu saraksts, kurās *Iberpotash* ir pienākums veikt vides atjaunošanas pasākumus, un starp tām *Vilafruns* kalns nav minēts, kā arī nav dota norāde, ka šis kalns ir piesārņojuma avots. Turklāt saskaņā ar šo lēmumu notiesātās personas bija saistītas ar uzņēmumu, kas minētās raktuves apsaimniekoja vēl pirms tam, kad *Iberpotash* iegādājās ieguves koncesiju. Bez tam šīs personas tika notiesātas par darbībām un bezdarbību, kas notika ilgu laiku pirms *Vilafruns* kalna pārsegšanas.
- (48) Spānija arī atkārtó savu apgalvojumu, ka saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem *Iberpotash* nav nekāda pienākuma pārsegt *Vilafruns* kalnu.
- (49) Visbeidzot, Spānija norāda, ka, lai gan pirmā ieinteresētā persona uzsver to, ka neviens dokuments, kas saistīts ar valsts finansējumu kalna pārsegšanai, neraksturo šo projektu kā “izmēģinājuma” projektu, tomēr minētā persona neapšaubā to, ka kalna pārsegšanai izmantotā tehnoloģija ir atšķirīga un, pretēji citās kālijas karbonāta raktuvēs izmantotajai tehnoloģijai, tā ir paredzēta arī uzkrātā materiāla noplūžu novēršanai. Tas, ka vārds “izmēģinājums” nav minēts, neizslēdz izmantotās tehnoloģijas novatorisko raksturu.

5. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

- (50) Šajā lēmumā vispirms tiek izvērtēts, vai abi analizējamie pasākumi ietver valsts atbalstu uzņēmumam *Iberpotash* LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, un pēc tam – vai šāds atbalsts, ja tāds ir sniegts, ir likumīgs un saderīgs ar iekšējo tirgu.

5.1. VALSTS ATBALSTA ESAMĪBA

- (51) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (52) Lai noteiktu, vai ir konstatējams valsts atbalsts, Komisijai ir jāizvērtē, vai attiecībā uz analizētajiem pasākumiem tiek izpildīti LESD 107. panta 1. punkta kumulatīvie kritēriji (t. i., valsts līdzekļu piešķiršana un attiecināmība uz valsti, selektīva priekšrocība, iespējamie konkurences izkropļojumi un ietekme uz ES iekšējo tirgu).

5.1.1. 1. PASĀKUMS – SAMAZINĀTS FINANSIĀLO GARANTIJU LĪMENIS

- (53) Saskaņā ar valsts tiesību aktiem un – attiecībā uz raktuvēm, kas 2008. gada 1. maijā jau darbojās, – arī Savienības tiesību aktiem, kas bija spēkā 2014. gadā, raktuvju iekārtu apsaimniekotājiem ir pienākums izveidot finansiālu garantiju, lai varētu nodrošināt pietiekamu pašu līdzekļu rezervi raktuvju zemes atjaunošanas izmaksu segšanai pēc ieguves darbības izbeigšanas. Turklāt šos līdzekļus valsts iestādes drīkst izmantot saskaņā ar attiecīgiem valsts tiesību aktiem, lai finansētu vides aizsardzības pasākumus, kuri uzņēmējiem ir obligāti jāveic, bet kurus tie nav veikuši. Uzņēmējs var izveidot šādu garantiju kā bankas garantiju, par kuru viņš maksā maksu. Kā apgalvo sūdzības iesniedzējs, *Iberpotash* saņēma nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu, jo tā finansiālās garantijas apmēru attiecīgās iestādes bija noteikušas ļoti zemā līmenī.

5.1.1.1. *Selektīva ekonomiska priekšrocība*

- (54) Komisijai vispirms ir jāizvērtē, vai Spānijas iestāžu noteikto finansiālo garantiju līmenis patiešām bija zemāks par līmeni, kāds tika prasīts attiecīgajā laikposmā spēkā esošajos noteikumos. Tas ir obligāts priekšnoteikums, lai attiecībā uz šo konkrēto pasākumu pastāvētu iespējama valsts atbalsts. Ja, tieši otrādi, garantiju līmenis būtu noteikts saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem, tādā gadījumā attieksme pret *Iberpotash* būtu tāda pati kā pret jebkuru citu uzņēmumu līdzīgā situācijā un nebūtu iemesla uzskatīt, ka tas būtu saņēmis selektīvas priekšrocības, šim uzņēmumam kaut kā īpaši piemērojot noteikumus par finansiālo garantiju noteikšanu.

Piemērojamie tiesību akti

- (55) Tāpēc vispirms ir jāapkopo attiecīgie Savienības un valsts noteikumi, kas regulē finansiālo garantiju noteikšanu.

- (56) Ieguves atkritumu direktīvas 14. pantā ir noteikts: “Pirms sākas kādas darbības, kas saistītas ar atkritumu uzkrāšanu vai apglabāšanu kādā atkritumu apsaimniekošanas objektā, kompetentā iestāde prasa finansiālu garantiju (piem., finanšu noguldījumu, ietverot arī attiecīgās nozares sponsorētus savstarpēju garantiju fondus) vai līdzvērtīgu garantiju (...)” Šīs garantijas mērķis ir panākt, lai uzņēmumi “izpildītu visas saistības, kas paredzētas saskaņā ar šo direktīvu izdotā atļaujā, tostarp pēcslēgšanas noteikumus” un lai “jebkurā brīdī uzreiz būtu pieejami līdzekļi atkritumu apsaimniekošanas objekta skartās zemes sanācijai (...)”.
- (57) Saskaņā ar minētās direktīvas 14. panta 2. punktu garantiju aprēķina, pamatojoties uz a) atkritumu apsaimniekošanas objekta paredzamo ietekmi uz vidi un b) pieņēmumu, ka neatkarīgas un atbilstīgi kvalificētas trešās personas novērtēs un veiks visus vajadzīgos sanācijas darbus. Garantiju apjomu periodiski pielāgo atbilstīgi jebkādiem sanācijas darbiem, kas jāveic.
- (58) Attiecībā uz valsts noteikumiem – Ieguves atkritumu direktīva tika transponēta Spānijas tiesību aktos ar karaļa 2009. gada 12. jūnija Dekrētu Nr. 975/2009 par atkritumu apsaimniekošanu raktuvēs un karjeros un par ieguves darbību skartās zemes aizsardzību un sanāciju (“karaļa Dekrēts Nr. 975/2009”). Saskaņā ar karaļa Dekrēta Nr. 975/2009 pirmo pārejas noteikumu (*Disposición transitoria primera*) minētā akta noteikumus finansiālo garantiju jomā (t. i., jo īpaši 43. pantu) no 2014. gada 1. maija piemēro raktuvēm, kas darbojas jau no 2008. gada 1. maija (t. i., arī *Iberpotash* raktuvēm).
- (59) Tomēr, pirms Katalonijas reģionā sāka piemērot karaļa Dekrētu Nr. 975/2009, ar ko transponē Ieguves atkritumu direktīvu, atļaujas, atjaunošanas plānus un garantijas attiecībā uz raktuvju uzņēmumiem regulēja Likums Nr. 12/1981, ar ko nosaka papildu pasākumus ieguves darbību skarto dabas teritoriju aizsardzībai (“Likums Nr. 12/1981”) ⁽¹¹⁾ un Dekrēts Nr. 202/1994, ar ko nosaka garantiju noteikšanas kritērijus saistībā ar atjaunošanas programmām raktuvju darbības jomā (“Dekrēts Nr. 202/1994”) ⁽¹²⁾. Saskaņā ar Likuma Nr. 12/1981 8. panta 2. punktu finansiālā garantija jānosaka, ņemot vērā teritoriju, uz kuru attiecas atjaunošana, un/vai šīs atjaunošanas vispārējās izmaksas. Dekrēta Nr. 202/1994 2. pantā noteikta garantijas summa uz vienu hektāru attiecībā uz dažādiem standarta atjaunošanas pasākumiem un norādīts, ka attiecībā uz jebkādiem citiem konkrētiem pasākumiem šajā summā ir jāiekļauj to izmaksas ⁽¹³⁾. Turklāt Dekrēta Nr. 202/1994 3. pantā noteikts, ka attiecībā uz ieguves darbībām, kas nenotiek īpašas nozīmes dabas teritorijās (tostarp *Iberpotash* raktuvēs), summa, kas iegūta, pamatojoties uz 2. pantu, ir jāsamazina par 50 %.

Finansiālās garantijas summas, kas noteiktas uzņēmumam *Iberpotash*

- (60) Pamatojoties uz šiem valsts noteikumiem, *Iberpotash* saņēma atļauju no *Generalitat de Catalunya* īstenot kālija karbonāta ieguves darbības – 2006. gada 9. novembrī attiecībā uz raktuvēm *Súria* un 2008. gada 28. aprīlī attiecībā uz raktuvēm *Balsareny/Sallent*. Šīs atļaujas ir atsevišķi administratīvie lēmumi, kas nosaka finansiālās garantijas EUR 1 130 128 apmērā raktuvēm *Balsareny/Sallent* un EUR 773 682,28 apmērā raktuvēm *Súria* (2008. gadā palielinot tās līdz EUR 828 013,24). Šīs garantiju summas tika pārskatītas tikai 2015. gadā, kad Spānijas iestādes ierosināja noteikt ievērojami augstāku līmeni – EUR 6 979 471,83 raktuvēm *Balsareny/Sallent* (spēkā tikai pēc Katalonijas Augstākās tiesas apstiprinājuma 2016. gada decembrī, sk. tālāk) un EUR 6 160 872,35 raktuvēm *Súria* (spēkā no 2015. gada maija). Garantiju summas tika noteiktas ar atsevišķiem un īpašiem lēmumiem, ko pieņēma *Generalitat* un kas bija adresēti *Iberpotash*.

Pierādījumi, ka *Iberpotash* garantiju summas bija mazākas nekā nepieciešams

- (61) Šai ziņā jāuzsver, ka vispirms tas ir kompetento vides iestāžu pienākums – noteikt un apstiprināt finansiālo garantiju summas saskaņā ar valsts vai reģionāliem noteikumiem, kas piemērojami konkrētajā gadījumā. Lai gan Komisija ir atbildīga par to, lai tiktu nodrošināts, ka tiek pareizi transponēta un īstenota Ieguves atkritumu direktīva, kas no 2014. gada 1. maija ir piemērojama *Iberpotash* finansiālajām garantijām, šī direktīva atstāj dalībvalstīm būtisku rīcības brīvību, nosakot precīzo garantijas summu. Tādēļ Komisija neveica savu novērtējumu par finansiālo garantiju pareizo līmeni saskaņā ar Ieguves atkritumu direktīvu, bet ierobežoja savu novērtējumu, izvērtējot esošos pierādījumus par finansiālo garantiju nepietiekamību. Faktiski ir vairāki pierādījumi, ka finansiālo garantiju summa, ko valsts iestādes noteica 2006. un 2008. gadā, patiesībā bija mazāka par to, kas bija noteikta spēkā esošajos tiesību aktos.

⁽¹¹⁾ Ley 12/1981, de 24 de diciembre, por la que se establecen normas adicionales de protección de los espacios de especial interés natural afectados por actividades extractivas.

⁽¹²⁾ Decreto 202/1994, de 14 de junio, por el que se establecen los criterios para la determinación de las fianzas relativas a los programas de restauración de actividades extractivas.

⁽¹³⁾ Sk. Dekrēta Nr. 202/1994 2.4. panta h) apakšpunktu.

- (62) Svarīgi ir tas, ka Katalonijas Augstākā tiesa (*Tribunal Superior de Justicia de Cataluña*) 2011. gada 11. oktobrī nolēma, ka attiecībā uz *Iberpotash* atkritumu kalnu *Cogulló* raktuvēs *Balsareny/Sallent* noteiktā finansiālā garantija, kuras apmērs ir EUR 585 153, ir mazāka par nepieciešamo. Šajā spriedumā noteikts, ka garantijas summa neatbilst juridiskajiem un reglamentētajiem parametriem, kas noteikti valsts tiesību aktos, jo īpaši atsaucoties uz Likuma Nr. 12/1981 8. panta 2. punktu un Dekrētu Nr. 202/1994. Spriedumā ir teikts, ka, lai gan nav nekādu pārliecinošu pierādījumu ("*una prueba concluyemente determinada*") par garantijas summas pareizību, tiesa var secināt, ka garantijas summa, kas noteikta tikai EUR 585 153 apmērā, acīmredzami neatbilst šiem normatīvajiem aktiem. Tādēļ tiesa atzīst šo garantiju par nepietiekamu un neatbilstošu spēkā esošajiem tiesību aktiem, kā arī uzdod Spānijas iestādēm noteikt jaunu finansiālās garantijas līmeni. Apelācijas gaitā šis spriedums tika pilnībā atstāts spēkā ar Augstākās tiesas (*Tribunal Supremo*) 2014. gada 9. jūlija spriedumu. Visbeidzot, kā norāda Spānijas iestādes, Katalonijas Augstākā tiesa savā 2016. gada 14. decembra nolēmumā apstiprināja, ka no jauna ierosinātā summa EUR 6 979 471,83 apmērā par visām *Balsareny/Sallent* raktuvēm kopā ir atbilstoša.
- (63) Ņemot vērā valsts tiesas spriedumu, ko 2011. gada 11. oktobrī pieņēma Katalonijas Augstākā tiesa, kura autoritatīvi interpretēja attiecīgos valsts noteikumus, Komisija uzskata, ka ir pierādīts, ka sākotnējā finansiālo garantiju summa attiecībā uz *Iberpotash* raktuvēm *Balsareny/Sallent*, kas 2006. gadā bija noteikta EUR 1 130 128 apmērā (tostarp EUR 585 153 apmērā par atkritumu kalnu *Cogulló*), bija būtiski nepietiekama. Katalonijas Augstākā tiesa savā 2016. gada nolēmumā apstiprināja, ka kopējā summa attiecībā uz *Balsareny/Sallent* faktiski ir jānosaka vismaz sešas reizes augstākā līmenī un, visticamāk, vēl augstāka attiecībā uz laikposmu pirms *Phoenix* plāna izsludināšanas 2011. gadā (sk. tālāk 73., 80. un 81. apsvērumu).
- (64) Lai gan par garantiju attiecībā uz raktuvēm *Súria* nav līdzīga tiesas nolēmuma, ir pārliecinoši pierādījumi par to, ka jebkāda tiesas procesa gadījumā šā garantijas apmēra acīmredzamas nepietiekamības konstatējums būtu tikpat lielā mērā iespējams. Sākotnējās garantijas summa EUR 773 682,28 apmērā (2008. gadā to palielinot līdz EUR 828 013,24) attiecīgi raksturo to, ka raktuves *Súria* ir mazākas nekā *Balsareny/Sallent*, ņemot vērā uzkrāto atkritumu masu un atkritumu kalnu kopējo platību⁽¹⁴⁾. Turklāt garantija attiecībā uz *Súria* tika ievērojami palielināta – līdz EUR 6 160 872,35 – vienlaikus ar palielinājumu attiecībā uz *Balsareny/Sallent* (t. i., tikai pēc tiesas rīkojuma un tā apstiprināšanas apelācijas tiesvedībā), pie tam pat proporcionāli lielākā apmērā (palielinot vairāk nekā septiņas reizes). Tāpēc, tā kā nav nekādu citu iemeslu, kas izskaidrotu garantiju summas atšķirību attiecībā uz *Súria*, no vienas puses, un attiecībā uz *Balsareny/Sallent*, no otras puses, arī garantiju summu attiecībā uz *Súria* var uzskatīt par nepietiekamu.
- (65) Gan Spānijas iestādes, gan *Iberpotash* savos iesniegumos apstiprina, ka Katalonijas Augstākā tiesa ir atzinusi, ka garantija attiecībā uz *El Cogulló* bija nepietiekama. Spānijas iestādes un *Iberpotash* mēģina mīkstināt tiesas spriedumu, apgalvojot, ka: i) tiesa atzina, ka vismaz daļēji šī situācija sākās jau 1929. gadā, ii) tiesa norādīja, ka nav pārliecinošu pierādījumu, un iii) tiesa, iespējams, nekonstatēja nevienu konkrētu kādas tiesību normas pārkāpumu. Tomēr neviens no šiem apgalvojumiem saistībā ar tiesas spriedumu neietekmē tās atzinumu par garantijas nepietiekamību. Tas, ka Spānijas iestādes faktiski pārskatīja garantijas summu pēc tam, kad apelācijas instance atstāja spriedumu spēkā un iesniedza to apstiprināšanai tiesā, apliecina šā sprieduma pareizību. Turklāt 2011. gada 11. oktobra spriedumā nepārprotami ir dota atsauce uz attiecīgajām tiesību normām, kas minētas Likuma Nr. 12/1981 8. panta 2. punktā un Dekrētā Nr. 202/1994.
- (66) Papildus valsts tiesas autoritatīvajam secinājumam izmeklēšanas gaitā tika konstatēti arī vairāki citi pierādījumi, kas apstiprināja atzinumu, ka finansiālo garantiju sākotnējais līmenis bija pārmērīgi zems.
- (67) Pirmkārt, trešās personas iesniedza Katalonijas parlamenta Vides komitejas 2013. gada 2. oktobra sanāksmes oficiālās stenogrammas, kurās bija dokumentēti Katalonijas pašvaldības Vides departamenta ģenerāldirektora nepārprotami apgalvojumi, ka šīs garantijas ir acīmredzami nepietiekamas. Ģenerāldirektore apgalvoja, ka nepieciešamā garantijas summa, iespējams, var sasniegt pat EUR 200 miljonus. Pat ja parlamenta politiskās diskusijas stenogrammas nav uzskatāmas par būtisku pamatojumu summas palielināšanai un tādēļ tās ir jāvērtē piesardzīgi, lieluma kārtas un atšķirība no faktiskās summas apstiprina uz vietas izdarītos ekspertu secinājumus, kuros tika atzīts, ka 2006. un 2008. gadā noteiktās garantiju summas ir acīmredzami nepietiekamas.

⁽¹⁴⁾ Kā liecina sūdzības iesniedzēja iesniegtais ERF pētījums (sk. 68. apsvērumu), 2011. gadā faktiskā atkritumu kalna platība *Balsareny/Sallent* (*El Cogulló*) bija 35 hektāri un atkritumu masa bija 41 miljons tonnu, bet faktiskā atkritumu kalna platība *Suria* (*El Fusteret*) bija 27 hektāri un atkritumu masa bija 22 miljoni tonnu.

- (68) Otrkārt, sūdzības iesniedzējs iesniedza 2012. gada augusta pētījumu, kuru tas bija pasūtījis vides ekspertiem ("ERF pētījums"). Šis pētījums ir ekspertu pārskats, kurā analizēta un apkopota plaša pieejamā informācija (juridiskā, akadēmiskā vai tirgus izpētē iegūtā) par attiecīgo tematu. ERF pētījumā analizēta esošā situācija attiecībā uz *Iberpotash* raktuvju ietekmi uz vidi un paredzamajām nākotnes izmaiņām attiecībā uz atkritumu kalnos uzkrātā materiāla kopējo apjomu. Tajā secināts, ka šo atkritumu kalnu ietekme uz vidi ir būtiska un ir paredzama tās turpmāka palielināšanās nākotnē.
- (69) Pamatojoties uz pieejamo informāciju, ERF pētījumā ir aplēstas tā atkritumu daudzuma turpmākās izmaiņas, kas uzkrāts atkritumu kalnos *Suria* un *Sallent*, līdz raktuvju darba izbeigšanai 2035. gadā.

1. tabula

Paredzamā atkritumu uzkrāšana kalnos, kas atrodas *Suria* un *Sallent*

	Apjoms 2012. gadā (tūkst. tonnu)	Apjoma neto gada palielinājums (tūkst. t/gadā)	Apjoms 2035. gadā (tūkst. tonnu)
<i>Sallent</i>	41 000	1 454	74 531
<i>Suria</i>	22 000	525	33 895
KOPĀ	63 000	1 979	108 426

- (70) ERF pētījumā analizētas arī šo atkritumu kalnu sanācijas iespējas, tostarp: i) atkritumu materiāla atpakaļiepildīšana pazemes šahtās, ii) atkritumu kalnos uzkrātā sāls izšķīdināšana, iesūkņējot tajos ūdeni un deponējot iegūto sālsūdeni vai nu jūrā, vai pazemē, vai iii) atkritumu kalnu pārsegšana ar materiālu, kas novērš lietusūdens iesūkšanos un sāls noplūdes vidē. Pētījumā secināts, ka situācijā, kas izveidojusies *Iberpotash* raktuvēs, vispiemērotākā metode ir atkritumu kalnu pārsegšana. Tā ir ļoti vienkārša un labi zināma metode, kas ir jau daudzreiz izmantota, tostarp to ir izmantojušas arī Katalonijas iestādes. Turklāt tā ir valsts pārvaldes iestādēm vispiemērotākā atjaunošanas metode gadījumos, kad ieguves uzņēmumi neizpilda savus pienākumus, jo, pretēji citām metodēm, tā neprasa papildus uzstādīt nekādu lielu rūpniecisku infrastruktūru. Tādēļ ERF pētījumā tika aprēķinātas paredzamās *Iberpotash* raktuvju atjaunošanas izmaksas, pārsedzot atkritumus.
- (71) Šie gaidāmo izmaksu aprēķini veikti, pamatojoties uz analīzi par atkritumu kalna pārseguma atsevišķo sastāvdaļu vienības izmaksām, kas izriet no ekspertu veiktās tirgus izpētes, ņemot vērā dažādu darbu piegādātājus un saistītās piegādes, kā arī izmantojot datus par 2012. gada cenām, ko publicējis Katalonijas Tehnoloģiju un būvniecības institūts (*Institut de Tecnologia de la Construcció de Catalunya – ItteC*). Salīdzinājumam šajā pētījumā izmantotas arī vispārējās atjaunošanas izmaksas dažādu atjaunošanas iespēju gadījumā, kas aplēstas pētījumā, kuru 2001. gadā sagatavoja *Symonds Group* pēc Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta pasūtījuma⁽¹⁵⁾. Tas ietver arī pārsegto kalnu uzturēšanas un uzraudzības izmaksas vēl desmit gadus pēc pārsegšanas pabeigšanas. Pēc tam šīs vienības izmaksas piemēro aplēstajam atkritumu materiāla apjomam šajos kalnos trijos dažādos laikposmos: i) faktiskie apjomi 2012. gadā, ii) 2015. gadā gaidāmie apjomi (ir paredzēts, ka šajā gadā sāksies sāls ražošana no atkritumu materiāla jaunajā ražotnē *Suria*) un iii) 2035. gadā gaidāmie apjomi (tad ir plānots apturēt *Iberpotash* raktuvju darbību). Izrietošās kopējās atjaunošanas izmaksas šajos laikposmos ir apkopotas tālāk tabulā.

2. tabula

Aplēstās atjaunošanas izmaksas saskaņā ar ERF pētījumu

Gads	Aplēstās atjaunošanas izmaksas (milj. EUR)		
	<i>Suria</i>	<i>Balsareny/Sallent</i>	Kopā
2012	24,8	46,2	71,0

⁽¹⁵⁾ A study of the costs of improving management of mine waste [Raktuvju atkritumu uzlabotas apsaimniekošanas izmaksu pētījums], *Symonds Group* sadarbībā ar COWI, ziņojums Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorātam, galīgais ziņojums, 2001. gada oktobris.

Gads	Aplēstās atjaunošanas izmaksas (milj. EUR)		
	<i>Suria</i>	<i>Balsareny/Sallent</i>	Kopā
2015	26,9	52,3	79,2
2035	38,2	83,8	122,0

- (72) Pamatojoties uz minēto, ERF pētījumā atzīts, ka finansiālo garantiju summa, kas izriet no jaunajām likumdošanas prasībām karaļa Dekrētā Nr. 975/2009, noteikti nedrīkst būt mazāka par atjaunošanas pamatizmaksām 2012. gadā, kuru apmērs ir EUR 71 miljons abām raktuvēm kopā, un ka attiecīgā summa, ņemot vērā kopējās izmaksas nākotnē, būtu jānosaka aptuveni EUR 100 miljonu apmērā.
- (73) Visbeidzot, ERF pētījumā tika analizēta ietekme, ko radīs plānotā sāls ieguve no šiem kalniem un sāls pārdošana, pamatojoties uz no jauna izsludināto *Phoenix* plānu, kura īstenošana sākas 2012. gadā. Ņemot vērā dažādus scenārijus attiecībā uz gaidāmo kālija karbonāta un sāls ražošanu nākotnē (tostarp visvērienīgākos *Iberpotash* plānus katru gadu pārdot 1,5 miljonus tonnu sāls), ERF pētījumā secināts, ka jebkura šāda scenārija gadījumā *Phoenix* plāns tikai palēninās, bet pilnībā neapturēs tā kopējā atkritumu materiāla nepārtraukto ikgadējo palielinājumu, kas uzkrājas *Iberpotash* ražotnēs. Optimistiskākais scenārijs paredz, ka *Phoenix* plāna īstenošanas rezultātā kopējo atkritumu materiāla uzkrāšana šajos kalnos samazināsies līdz 1 213 tūkstošiem tonnu gadā (salīdzinot ar 1 979 tūkst. tonnu gadā, ja netiek īstenots *Phoenix* plāns). Tāpēc, kaut arī *Phoenix* plāna ietekme ir nozīmīga, samazinot ikgadējo atkritumu uzkrājumu par gandrīz 40 %, ERF pētījumā atzīts, ka nevar uzskatīt, ka *Phoenix* plāns ir pašpietiekams atjaunošanas pasākums, jo tas drīzāk ir tikai iedarbību mīkstināošs līdzeklis un tā rezultātā tiks tikai palēnināta esošo atkritumu kalnu palielināšanās, nevis likvidēti šie atkritumi.
- (74) *Iberpotash* apgalvo, ka uz ERF pētījumu nevar pamatoties, aprēķinot garantijas summu, jo atzīst, ka tā pamatā nav attiecīgie Dekrēta Nr. 202/1994 noteikumi un tādēļ tajā ir daudzi neprecīzi un nepatiesi apgalvojumi un dati.
- (75) Komisija atzīst, ka šis pētījums neatbilst attiecīgajiem Dekrēta Nr. 202/1994 noteikumiem un tā vietā tajā izmantoti nosacījumi, kas izklāstīti karaļa Dekrētā Nr. 975/2009, ar ko transponē leguves atkritumu direktīvu, un kas attiecas uz gaidāmajām atjaunošanas izmaksām. Tomēr pētījuma rezultāti, kas raksturo aplēstās atjaunošanas izmaksas atsevišķām *Iberpotash* raktuvēm, ir balstīti uz pareizu metodiku un pamatotiem pieņēmumiem, kā iepriekš minēts 68.–73. apsvērumā, un tādēļ tie patiešām ir būtiski, aprēķinot garantijas arī saskaņā ar Dekrētu Nr. 202/1994. To jo īpaši apliecina Dekrēta Nr. 202/1994 2.4. panta h) apakšpunkts, kurā dota atsauce uz jebkādu citu tādu konkrētu atjaunošanas pasākumu izmaksām, kas var būt nepieciešami, tādējādi neierobežojot aprēķinus ar pasākumiem, kas atsevišķi uzskaitīti 2. panta iepriekšējos punktos ⁽¹⁶⁾.
- (76) Turklāt videi nodarītā kaitējuma un paredzamo atjaunošanas izmaksu būtiskums, vismaz netieši, izriet arī no Katalonijas Augstākās tiesas 2011. gada 11. oktobra sprieduma teksta, kur attiecībā uz finansiālo garantiju summu ir teikts, ka “galvenais un centrālais Likuma Nr. 12/1981 8.2. panta noteikums (...), kas paredz, ka jebkurā gadījumā saistībā ar atjaunošanu summa ir jānosaka, pamatojoties uz atjaunošanas skarto platību, vispārējām atjaunošanas izmaksām vai abiem šiem kritērijiem (...) (“el precepto cardinal y central del caso es el artículo 8.2 de Ley 12/1981(...) al disponer que en cualquier caso, en lo referente a la restauración, la cuantía debe fijarse en función de la superficie afectada por la restauración, por el coste global de la restauración o por ambos aspectos conjuntamente (...)””, un pēc tam šajā spriedumā secināts, ka atļauja neatbilst spēkā esošajiem tiesību aktiem, jo tā “šajā gadījumā nenosaka garantijas atbilstoši likumīgajiem ierobežojumiem (...) (“no ha establecido una fianza ajustada al caso en los límites legales (...)””. Visbeidzot, šis paredzamās atjaunošanas izmaksas nepārprotami ir būtiskas saistībā ar garantijas aprēķināšanu saskaņā ar 43. pantu karaļa Dekrētā Nr. 975/2009, kas piemērojams attiecībā uz uzņēmumu *Iberpotash* no 2014. gada 1. maija.
- (77) Komisija arī atzīmē, ka, neraugoties uz vispārējo kritiku par ERF pētījuma, iespējams, neprecīzajiem un nepatiesajiem pieņēmumiem, ne Spānijas iestādes, ne *Iberpotash* nekonkretizē šos, iespējams, neprecīzos un nepatiesos pieņēmumus un nesniedz nekādus konkrētus apgalvojumus, ne arī piedāvā kādas citas alternatīvas aplēses par kopējām atjaunošanas izmaksām attiecībā uz *Iberpotash* raktuvēm.

⁽¹⁶⁾ Šķiet, ka tas, cik piemēroti šajā jomā ir izmantot Dekrēta Nr. 202/1994 2.4. panta h) apakšpunktu, ir atzīts arī *Iberpotash* apsvērumos par sāksmas lēmumu (jo īpaši sk. minēto apsvērumu 68. punktu).

- (78) Spānijas iestādes apgalvo, ka garantiju summas atbilst valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem, ņemot vērā izmaksas, kas bija paredzamas saskaņā ar tolaik esošo atjaunošanas plānu. Turklāt *Iberpotash* iesniedza savu ekspertu veiktu pētījumu, lai pierādītu, ka garantijas bija pietiekamas attiecībā uz abiem kritērijiem, kas minēti valsts tiesību aktos, t. i., skartās platības lielumu un paredzamajām atjaunošanas izmaksām.
- (79) Tomēr, kā paskaidrots iepriekš, atbilstību valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem noteikti neapstiprināja tiesas spriedums. Turklāt pasākumi, kas bija iekļauti atjaunošanas plānā un tika ņemti vērā *Iberpotash* iesniegtajā pētījumā, aprobežojās tikai ar kanālu būvi pa perimetru, savāktā sāļā lietusūdens baseinu izbūvi un citiem līdzīgiem pasākumiem, kuru mērķis bija ierobežot piesārņojumu, bet kuri noteikti nenodrošināja atkritumu kalnu pastāvīgu sanācību. Tādēļ šajā pētījumā netika paredzēti un arī kvantitatīvi netika izteikti piemēroti atjaunošanas pasākumi, kas ļautu aprēķināt paredzamās izmaksas. Tā kā paredzamās faktiskās atjaunošanas izmaksas ir būtiskas, lai varētu aprēķināt finansiālās garantijas gan saskaņā ar Katalonijas (sk. iepriekš 75. apsvērumu), gan Savienības tiesību aktiem, *Iberpotash* iesniegtā pētījuma secinājumus nevar izmantot par pamatu, aprēķinot šo garantiju pilnu un pareizu summu. Kā liecina ne tikai ERF pētījums, bet arī citu līdzīgu atkritumu kalnu piemēri Francijā vai Vācijā⁽¹⁷⁾, šāda atjaunošana parasti paredz vai nu a) pilnīgu atkritumu kalnu norakšanu (piem., iepildot materiālu atpakaļ pazemē), b) pakāpenisku šo kalnu atsāļošanu, iesūkņējot tajos ūdeni un savācot iegūto sālsūdeni, vai c) pastāvīgu atkritumu kalnu pārsegšanu. Tomēr šie pienācīgas atjaunošanas pasākumi ir ievērojami dārgāki nekā kanālu būve pa perimetru, savāktā sāļā lietusūdens baseinu izbūve un citi līdzīgi pasākumi, kuru mērķis ir tikai ierobežot piesārņojumu. To pierāda arī *Vilafruns* izgāztuves pārseguma izmaksas, kuru apmērs bija EUR 7,9 miljoni (neskaitot ikgadējās uzturēšanas izmaksas). Ņemot vērā to, ka *Vilafruns* ar aptuveni 3 miljoniem tonnu sāls materiāla ir neliels kalns, salīdzinot ar aktīvo *Cogulló* kalnu (*Balsareny/Salent*), kurā ir 41 miljons tonnu, vai *Fusteret* kalnu (*Suria*) ar 22 miljoniem tonnu, šo aktīvo raktuvju kopējās atjaunošanas izmaksas un attiecīgo atkritumu kalnu pārsegšanas izmaksas, visticamāk, būs ievērojami augstākas nekā izmaksas attiecībā uz *Vilafruns*.
- (80) *Iberpotash* arī apgalvo, ka atkritumu daudzums kalnos tiks būtiski samazināts, ieviešot *Phoenix* plānu, kas pieņemts 2011. gadā ar mērķi pārstrādāt kalnos esošos atkritumus, lai ražotu tehnisko sāli pārdošanai tirgū. Šā projekta ietvaros *Iberpotash* plāno uzcelt vakuuma sāls ražotni, lai iegūtu sāli no atkritumu materiāla, kas saražots uzņēmuma kālija karbonāta ieguves darbības laikā, un lai pārdotu šo sāli tirgū. Uzņēmums plāno sākt ar ikgadējo pārdošanas apjomu aptuveni 750 tūkstoši sāls tonnu apmērā un pēc tam paredz palielināt šo apjomu līdz 1,5 miljoniem sāls tonnu gadā.
- (81) Tomēr, lai gan plāns pārstrādāt un pārdot vismaz daļu no atkritumu materiāla principā var samazināt šo kalnu apjomu un sāļumu un tādējādi arī paredzamās sanācijas izmaksas, šo plānu *Iberpotash* pieņēma tikai 2011. gadā un tā īstenošana, kas sākās 2012. gadā, joprojām turpinās. Tāpēc *Phoenix* plāns noteikti netika ņemts vērā, nosakot garantiju summas 2006. un 2008. gadā, jo tolaik tas vēl nebija pietiekami skaidrs.

Secinājums par selektīvas ekonomiskās priekšrocības esamību

- (82) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka savākie pierādījumi un iesniegtie ekspertu ziņojumi apstiprina valsts tiesas konstatējumu, ka finansiālo garantiju sākotnējās summas acīmredzami nebija pietiekamas, lai nodrošinātu pienācīgu atjaunošanu.
- (83) Tādēļ Komisija uzskata, ka finansiālās garantijas, ko Spānijas iestādes noteica 2006. un 2008. gadā, patiešām bija zemākas par līmeni, kas parasti būtu nepieciešams saskaņā ar spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem. Līdz ar to *Iberpotash* tika piešķirtas ekonomiskās priekšrocības, kas izpaudās kā mazāka bankas maksa, kura ik gadu bija jāmaksā par šīm finansiālajām garantijām. Tā kā saskaņā ar *Iberpotash* datiem bankas maksa par garantijām katru gadu bija 1 % apmērā no garantiju summas, ievērojami zemāks kopējais garantiju līmenis samazināja minēto bankas maksu, ko *Iberpotash* attiecīgi maksāja, tādējādi samazinot šā uzņēmuma izmaksas salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kuru garantijām bija jāatbilst likuma prasībām. Tādēļ Komisija uzskata, ka *Iberpotash* saņēma ekonomiskās priekšrocības, pateicoties mazākai finansiālo garantiju summai.
- (84) Spānijas iestāžu un *Iberpotash* apgalvojumi, ka valsts iestādes nenodrošināja *Iberpotash* nekādas priekšrocības vai prioritāru attieksmi, stingri piemērojot attiecīgos noteikumus, nav pieņemami, jo iepriekš jau tika konstatēts, ka

⁽¹⁷⁾ Sk., piem., Vācijas kālija karbonāta ieguves uzņēmuma K+S Kali GmbH gada ziņojumu par 2015. gadu, 48. lpp. (<http://www.k-plus-s.com/en/archiv/finanzberichte.html>); atjaunošanas metodes, ko izmanto Elzasas atkritumu kalnos, kā minēts ACA dokumentā, kas pievienots kā 2. pielikums Spānijas iestāžu 2016. gada 19. aprīļa iesniegumam; Vācijas eksperta Henry Rauche grāmatu *Die Kaliindustrie im 21. Jahrhundert*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2015, <https://mining-report.de/blog/henry-rauche-die-kaliindustrie-im-21-jahrhundert/>.

šie valsts iestāžu lēmumi radīja tādu finansiālo garantiju līmeni, kas bija zemāks par parasti nepieciešamo. Turklāt apgalvojums, ka Katalonijas tiesību akti faktiski ir stingrāki nekā līdzīgi noteikumi valsts līmenī vai citos Spānijas reģionos, nav būtisks, jo šādas izmaksas ir atkarīgas no konkrētās ražotnes un izpildāmie noteikumi par finansiālajām garantijām, kas jānodrošina *Iberpotash*, ir tie, ko piemēro Katalonijā, kur atrodas šie atkritumu kalni. Valsts iestādes atļāva *Iberpotash* nodrošināt mazākas finansiālās garantijas nekā parasti prasīja spēkā esošie Katalonijas tiesību akti, un tādējādi šis uzņēmums ieguva selektīvas priekšrocības, kas izpaudās kā mazāka bankas maksa par mazākām garantijām salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem līdzīgā situācijā.

- (85) Līdz ar to Komisija secina, ka 1. pasākums radīja selektīvas ekonomiskas priekšrocības *Iberpotash*.

5.1.1.2. Valsts līdzekļu nodošana

- (86) Attiecībā uz valsts līdzekļu kritēriju sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka pārāk maza garantija, kas pilnībā nenosedz atjaunošanas izmaksas, ir valsts līdzekļu (potenciāla) nodošana. Iespējams, tā paredz risku, ka gadījumā, ja *Iberpotash* neizpildīs savus pienākumus attiecībā uz raktuvju atjaunošanu, šīs izmaksas būs jāsedz valstij. Sūdzības iesniedzējs atsaucas uz Komisijas lēmumu *Georgsmarienhütte* lietā ⁽¹⁸⁾, kurā Komisija atzina, ka tērauda ražotnes atbrīvojums no pienākumiem vides jomā saistībā ar rūpniecisko putekļu pārstrādi un deponēšanu ir valsts atbalsts.
- (87) Spānijas iestādes un *Iberpotash* apgalvo, ka pat gadījumā, ja garantija būtu mazāka nekā nepieciešams, *Iberpotash* joprojām būtu vispārīgs pienākums atjaunot raktuvju teritorijas un obligāti būtu jāsedz šādas atjaunošanas izmaksas. Minētās izmaksas nekādā gadījumā neaprobežojas ar finansiālās garantijas summu. Tādējādi valsts neatbrīvoja *Iberpotash* no tā finansiālajiem pienākumiem. Turklāt jebkurš risks, ka nākotnē *Iberpotash* nespētu segt visas šīs izmaksas un valstij būtu jāiejaucas ar valsts līdzekļiem, ir galīgi nepamatots un neiespējams, ņemot vērā *Iberpotash* mātesuzņēmuma spēcīgo finanšu stāvokli. Spānijas iestādes apgalvo, ka gadījumā, ja *Iberpotash* nākotnē neizpildītu šos pienākumus, Spānijā ir pietiekami daudz *Iberpotash* aktīvu, kurus atsavinot, iestādes varētu segt teritorijas atjaunošanas izmaksas.
- (88) Komisija atzīmē, ka šajā lietā analizējamās garantijas netiek vērtētas saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem kā maksas summa, kas, iespējams, ir zaudēta, ņemot vērā garantijas devēja (t. i., privātas bankas, nevis valsts) risku vai ietekmi uz to, bet gan kā valsts risks gadījumā, ja garantētā summa ir mazāka par videi radītā kaitējuma faktiskajām izmaksām un ja garantiju saņēmēšais uzņēmums neapmaksā vai nevar apmaksāt visas atjaunošanas izmaksas.
- (89) Attiecībā uz iepriekšējo lietu, ko minēja sūdzības iesniedzējs, *Georgsmarienhütte* lieta bija būtiski atšķirīga, jo Lejassaksijas zeme nepārprotami uzņēmās atbildību par putekļu deponēšanu un faktiski samaksāja DEM 64,64 miljonus par šādu deponēšanu. Šajā lietā tā nav, jo neatkarīgi no garantiju summas *Iberpotash* saglabā atbildību par raktuvju teritorijas atjaunošanu un Spānijas iestādes līdz šim nav apņēmušās segt nekādas atjaunošanas izmaksas *Iberpotash* vietā. Tādēļ *Georgsmarienhütte* lieta nav šīs lietas precedents.
- (90) *Iberpotash* nodrošināja finansiālo garantiju kā bankas garantiju, kas nav brīvi pieejama valstij. To var izmantot tikai pasākumiem, kas stingri definēti tiesību aktos, jo īpaši atkritumu izvešanas, teritorijas atjaunošanas un citu vides pasākumu finansēšanai, ja *Iberpotash* neizpilda savus pienākumus vides jomā. Valsts nesaņem nekādu daļu no garantiju līdzekļiem un negūst nekādu citu finansiālu labumu, kas samazinātos, ja garantiju summa būtu mazāka. Turklāt valstij līdz šim nav nācies nekādā veidā izmantot šīs garantijas nevienam no iepriekš minētajiem nolūkiem. Tomēr, pat ja samazinātā garantijas summa līdz šim nav radījusi nekādu faktisku ietekmi uz valsts līdzekļiem, tas pats par sevi neizslēdz potenciālas ietekmes uz valsts līdzekļiem esamību, ko rada lielāks risks valstij, ka tai būs jātērē šie līdzekļi nākotnē.
- (91) Patiesi, ar konkrēta riska radīšanu, uzliekot papildu slogu valstij nākotnē, pietiek, lai rastos atbilstība valsts atbalsta jēdzienam saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu ⁽¹⁹⁾. Arī Tiesa ir lēmusi, ka valsts atbalsta pasākuma saistībai ar valsts līdzekļiem un ietekmi uz tiem nav jābūt tiešai, lai izpildītu attiecīgo kritēriju.

⁽¹⁸⁾ Komisijas 1998. gada 29. jūlija Lēmums 1999/227/EOTK par atbalstu, ko Lejassaksijas zeme (Vācija) piešķir *Georgsmarienhütte GmbH* (OV L 83, 27.3.1999., 72. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Sk. arī spriedumu *Ecotrade*, C-200/97, ECLI:EU:C1998:579, jo īpaši 41. punktu.

- (92) Šādu finansiālo garantiju mērķis ir nodrošināt, ka raktuvju uzņēmumiem pietiek rezervēto līdzekļu, lai tie varētu segt atjaunošanas izmaksas nākotnē neatkarīgi no iespējamās finanšu situācijas (bieži vien visai tālā) nākotnē. Tādēļ ir pašsaprotams, ka gadījumā, ja garantiju summa ir ievērojami mazāka par gaidāmajām atjaunošanas izmaksām, rodas vismaz palielināts risks, ka valsts līdzekļi varētu tikt izmantoti nākotnē. Šis risks, ka valsts budžetam var rasties izdevumi, ir acīmredzami lielāks nekā gadījumos, kad garantētā summa tiek pareizi noteikta saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, pienācīgi ņemot vērā gaidāmās atjaunošanas izmaksas. Ja šie līdzekļi ir būtiski mazāki nekā nepieciešams, no valsts līdzekļiem gala rezultātā būs jāsedz lielāka minēto izmaksu daļa gadījumā, ja *Iberpotash* kāda iemesla dēļ nevēlēsies vai nespēs to izdarīt. Turklāt, ja *Iberpotash* nespēs apmaksāt atjaunošanas izmaksas nākotnē, iespēja, ka Spānijas iestādes varētu atsavināt *Iberpotash* aktīvus, nevarēs radīt būtiskus papildu līdzekļus, jo vienīgie *Iberpotash* (un visas ICL grupas) aktīvi Spānijā ir šīs kālija karbonāta ieguves iekārtas. Taču, tā kā kālija karbonāta raktuves būs slēgtas, šo aktīvu vērtība būs apšaubāma.
- (93) Tas, ka valstij var rasties pienākums iesaistīties ar saviem līdzekļiem gadījumā, ja *Iberpotash* nevēlēsies vai nespēs veikt nepieciešamos atjaunošanas pasākumus attiecībā uz minētajiem atkritumu kalniem, ir pietiekami skaidri noteikts spēkā esošajos tiesību aktos.
- (94) Pirmkārt, saskaņā ar Likuma Nr. 39/2015 ⁽²⁰⁾ 102. pantu valsts var veikt pasākumus tādas personas vietā, kura ir juridiski atbildīga par šo pasākumu veikšanu. Spānijai būtu i) jāpieprasa *Iberpotash* veikt īpaši definētus pasākumus; ii) jāinformē *Iberpotash*, ka pretējā gadījumā administrācija veiks šos pasākumus pati, norādot, kas segs izmaksas; iii) jāīsteno šādi pasākumi; un iv) jāmēģina atgūt izmaksas no *Iberpotash*, un tas pēc definīcijas nebūs iespējams, ja Spānijai būs jāizpilda nepietiekama finansiāla garantija. Kaut arī šis lēmums oficiāli ir neobligāts, gadījumā, ja *Iberpotash* neizpildīs savus pienākumus atjaunot iekārtu teritoriju, Spānijai nebūs citas iespējas kā vien apmaksāt visu šādu atjaunošanu, jo citādi Spānija neizpildītu pati savus pienākumus.
- (95) Otrkārt, kā norādīts 13. apsvērumā, Spānija tādējādi varētu neizpildīt pati savas saistības saskaņā ar Ieguves atkritumu direktīvu un Ūdens pamatdirektīvu. Tādēļ, ja *Iberpotash* pamestu savas iekārtas pēc minerālu resursu izsmelšanas un neatjaunotu ražotņu teritoriju, ņemot vērā nepietiekamo garantiju, vienīgais veids, kā Spānija varētu izpildīt savas saistības saskaņā ar minētajām direktīvām un, iespējams, izvairīties no Eiropas Savienības Tiesas noteiktiem naudassoda maksājumiem par katru dienu, būtu pašai apmaksāt sāls kalnu aizvākšanu vai citu līdzvērtīgu sanāciju.
- (96) Treškārt, kā noteikts Spānijas 2006. gada 18. jūlija Likumā Nr. 27/2006 ⁽²¹⁾, Spānijas iestādes var būt spiestas izpildīt savas saistības, kas izriet no spēkā esošajiem tiesību aktiem vides jomā. Jebkura nevalstiskā organizācija, kas atbilst Likumā Nr. 27/2006 noteiktajiem kritērijiem, gadījumā, ja notiek pārkāpums vides jomā, kas minēts Likuma Nr. 27/2006 18. panta 1. punktā (tostarp, piem., pārkāpums saistībā ar pienākumiem ūdens aizsardzības jomā), var vērsties tiesā, lai piespiestu administrāciju izpildīt tās saistības vides jomā.
- (97) Ceturtkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/35/EK ⁽²²⁾ norādīts 6. panta 3. punktā, ka gadījumā, ja uzņēmējs, kas atbild par kaitējuma videi koriģējošām darbībām, nepilda noteiktos pienākumus, kompetentā iestāde kā pēdējā instance šos pasākumus var veikt pati. Līdzīgi arī saskaņā ar 5. panta 3. punktu kompetentā iestāde drīkst pati veikt vajadzīgos aizsargpasākumus, ja attiecīgais uzņēmējs tos neveic, lai novērstu tiešus vides kaitējuma draudus. Ja *Iberpotash* neveiks nepieciešamos atjaunošanas pasākumus pēc raktuvju darbības slēgšanas, neatjaunotie atkritumu kalni var radīt tiešus draudus videi, tādējādi radot vajadzību kompetentajām valsts iestādēm kā pēdējai instancei veikt koriģējošas vai profilaktiskas darbības.
- (98) Visbeidzot, Spānijas iestādes pašas norāda ⁽²³⁾, ka saskaņā ar Likuma Nr. 12/1981 9. pantu gadījumā, ja uzņēmējs neizpilda savus pienākumus, *Administración de la Generalitat* var veikt šos pasākumus piespiedu kārtā uz minētā uzņēmēja rēķina. Tās norāda, ka praksē administrācija īsteno attiecīgus pasākumus, kurus pēc tam finansē no finansiālās garantijas līdzekļiem vai, ja ar šo garantiju nepietiek, no līdzekļiem, ko iegūst, pārdodot uzņēmēja aktīvus. Tādējādi, ja finansiālā garantija ir ievērojami mazāka par nepieciešamo summu, valsts administrācija uzņemas risku, ka uzņēmēja aktīvi var nebūt pietiekami, lai finansētu attiecīgi īstenotos pasākumus. Tas apliecina,

⁽²⁰⁾ Ley 39/2015, de 1 de octubre, del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-10565&p=20151002&tn=1#a99>.

⁽²¹⁾ Ley 27/2006, de 18 de julio, por la que se regulan los derechos de acceso a la información, de participación pública y de acceso a la justicia en materia de medio ambiente.

⁽²²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/35/EK par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atļidzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56. lpp.).

⁽²³⁾ Sk. jo īpaši 11. punktu Spānijas iestāžu piezīmēs par trešo personu apsvērumiem, kas iesniegtas 2016. gada 27. jūlijā.

ka pārāk maza finansiālā garantija palielina risku, ka administrācijas veiktie atjaunošanas pasākumi netiks pietiekamā mērā segti no uzņēmēja aktīviem (jo īpaši gadījumā, ja šim uzņēmējam nebūs nekādas citas darbības Spānijā, kā tas ir arī gadījumā ar *Iberpotash*) un būs jāapmaksā no valsts līdzekļiem.

- (99) Līdz ar to, nosakot garantiju līmeni, kas ir ievērojami zemāks par likumā noteikto, valsts tiek pakļauta konkrētam riskam, ka radīsies papildu slogs valsts līdzekļiem. Palielinātais risks, ka radīsies papildu slogs valstij, tādēļ ir pietiekami konkrēts, lai radītu vismaz potenciālu ietekmi uz valsts līdzekļiem, ko izraisa pārmērīgi zems finansiālo garantiju līmenis.
- (100) Finansiālo garantiju, kas jānodrošina *Iberpotash*, līmenis tika noteikts ar *Generalitat de Catalunya* administratīviem lēmumiem, ar kuriem tika apstiprinātas atļaujas īstenot kālija karbonāta ieguves darbības. Ņemot vērā to, ka (dalīb)valsts jēdziens LESD 107. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā ietver visus valsts iestāžu līmeņus neatkarīgi no tā, vai tās ir valsts, reģionālās vai vietējās iestādes, lēmums piemērot samazinātu finansiālo garantiju līmeni ir attiecināms uz valsti.
- (101) Tādēļ Komisija secina, ka 1. pasākums ietver valsts līdzekļu nodošanu un ir attiecināms uz valsti.

5.1.1.3. *Iespējamā konkurences kropļošana*

- (102) Komisija uzskata, ka samazinātās *Iberpotash* izmaksas, kuras nodrošina finansiālo garantiju līmenis, kas ir zemāks par to, kāds noteikts attiecīgajos tiesību aktos, var izkropļot konkurenci tirgos, kur darbojas *Iberpotash* – galvenokārt kālija karbonāta un sāls tirgos. Kā paskaidrots tālāk (sk. 110. apsvērumu un tālākos apsvērumus), līdz ar to šīs izmaksu samazinājums, kuru apmērs attiecīgajā laikposmā bija aptuveni EUR 1,8 miljoni, pretēji Spānijas iestāžu apgalvojumiem, nebija nenozīmīgs.
- (103) Arī tas, ka *Iberpotash* ir vienīgais kālija karbonāta ražotājs Spānijā, neizslēdz iespējamo konkurences kropļošanu, jo attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus noteikti ir plašāks par Spānijas valsts tirgu. Komisija jau 1993. gadā atzina, ka kālija karbonāta tirgus ir plašāks par Spāniju, ietverot arī Franciju, Apvienoto Karalisti un citas dalībvalstis, izņemot Vāciju ⁽²⁴⁾. Turklāt *Iberpotash* savā 2014. gada Ilgtspējas ziņojumā ⁽²⁵⁾ norāda, ka tikai 23 % no saražotā kālija karbonāta un sāls apjoma tiek pārdoti Spānijā, bet 50 % tiek sūtīti uz citām Eiropas valstīm un 18 % – uz Dienvidameriku, un ka šim uzņēmumam ir vēl arī citi pārdotie apjomi Ziemeļamerikā, Āfrikā un Āzijā. Visos šajos reģionos *Iberpotash* konkurē ar citiem kālija karbonāta un sāls ražotājiem, un šo tirdzniecību var ietekmēt mākslīgi samazinātās *Iberpotash* izmaksas.
- (104) Visbeidzot, iespējamo konkurences izkropļošanu neliek apšaubīt *Iberpotash* apgalvojums, ka neatkarīgi no finansiālo garantiju līmeņa tā pienākumi vides jomā nemainās (t. i., nodrošināt raktuvju teritorijas atjaunošanu un novērst piesārņošanu) un tam vienmēr ir jārezervē līdzekļi, lai varētu segt iespējamās saistības vides jomā. Papildus šīm grāmatvedības prasībām pienākums nodrošināt īpašas finansiālās garantijas saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem faktiski ir parastas, bet konkrētas darbības izmaksas, ko sedz *Iberpotash* vai jebkurš cits raktuvju uzņēmums, uz kuru attiecas tie paši noteikumi, un tās veido maksa, ko bankas iekasē par garantijas izveidi un uzturēšanu, tādēļ pārmērīgi zems šīs maksas līmenis var radīt priekšrocības *Iberpotash* un izkropļot konkurenci.
- (105) Tādējādi Komisija secina, ka 1. pasākums var izkropļot konkurenci.

5.1.1.4. *Ietekme uz ES iekšējo tirdzniecību*

- (106) Kā norādīts iepriekš, kālija karbonāta un sāls tirgi noteikti ir pārrobežu tirgi un 50 % *Iberpotash* produkcijas tiek eksportēti uz citām Eiropas valstīm. Tādēļ finansiālo garantiju samazināts līmenis spēj ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm.

⁽²⁴⁾ Sk. Komisijas 1993. gada 14. decembra Lēmumu 94/449/EK, kas attiecas uz procesu saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 4064/89 (lieta Nr. IV/M.308 – *Kali- Salz/MdK/Treuhand*) (OV L 186, 21.7.1994., 38. lpp.).

⁽²⁵⁾ *Memoria de Sostenibilidad 2014*, 15. lpp., <http://www.iclberia.com/noticia/icl-iberia-presents-the-sustainability-report>.

- (107) Tādējādi *Iberpotash* apgalvojumu, ka sāls tirgi ir tikai iekšzemes vai pat reģionāli tirgi saistībā ar lielajām pārvadāšanas izmaksām, neapstiprina dati, ko *Iberpotash* sniedza 2014. gada Ilgtspējas ziņojumā, jo 80 % tā sāls produkcijas tiek eksportēti ne vien uz citām Eiropas valstīm, bet arī uz Āziju, Ziemeļāfriku un Ameriku. Turklāt *Iberpotash* apsvērumi par sākšanas lēmumu šajā jomā ir pretrunīgi, jo, no vienas puses, tajos apgalvots, ka sāls tirgus ir iekšzemes vai pat reģionāls tirgus, bet, no otras puses, – ka Francijas sāls ražotājs ir tā tiešs konkurents, kas cenšas izstumt *Iberpotash* no tirgus.
- (108) Tādējādi Komisija secina, ka 1. pasākums ietekmē ES iekšējo tirdzniecību.

5.1.1.5. Atbalsts kvantitatīvā izteiksmē

- (109) Lai noteiktu atbalsta faktisko summu, vispirms ir jānosaka vismaz aptuvena “pareizā” finansiālo garantiju summa saskaņā ar attiecīgajā laikposmā spēkā esošajiem tiesību aktiem. Pēc tam atbalsta summa atbilstu starpībai starp paredzamo bankas maksas summu, kas *Iberpotash* būtu jāmaksā atbilstoši pareizi noteiktai garantijas summai, un faktisko bankas maksas summu, ko šis uzņēmums maksāja.
- (110) Trešā persona apgalvo, ka atbalsta summu nedrīkst ierobežot ar zemāko bankas maksu, bet tajā ir jāiekļauj arī nepieciešamība sniegt bankai pietiekamu nodrošinājumu finanšu rezervju veidā. Tomēr, ņemot vērā to, ka “izlabotā” garantiju summa, kas aplēsta tālāk, ir salīdzinoši mērena, salīdzinot ar *Iberpotash* gada apgrozījumu (aptuveni EUR 300 miljoni) un visas ICL grupas gada apgrozījumu (USD 5,4 miljardi), ir maz ticams, ka lielākas garantijas summas nodrošināšana šim uzņēmumam prasītu būtiskas papildu izmaksas.
- (111) Tā kā Spānijas iestādes apgalvo, ka Katalonijas Augstākā tiesa 2016. gada decembrī atzina, ka palielinātā summa EUR 6 979 471,83 apmērā attiecībā uz *Balsareny/Sallent* raktuvēm atbilst spēkā esošajiem tiesību aktiem, Komisija uzskata, ka pašlaik šo garantiju “pareizā” summa attiecībā uz *Balsareny/Sallent* atbilst patlaban piemērojamai summai, ko apstiprinājusi tiesa.
- (112) Turklāt Komisija pēc analogijas (sk. arī 64. apsvērumu iepriekš) uzskata, ka palielinātā summa EUR 6 160 872,35 apmērā attiecībā uz garantiju *Suria*, ko piemēro no 2015. gada, arī ir atzīstama par atbilstošu spēkā esošajiem tiesību aktiem. Pat ja nav autoritatīva tiesas slēdziena par šo ražotni, palielinātā garantijas summa attiecībā uz mazākām raktuvēm *Suria* faktiski ir gandrīz salīdzināma ar apstiprināto summu attiecībā uz *Balsareny/Sallent*. Tas apliecina, ka šo summu var atzīt par pietiekamu un atbilstošu spēkā esošajiem tiesību aktiem.
- (113) Tādējādi pareizā garantiju summa pašlaik atbilst kopumā EUR 13 140 344,18.
- (114) Taču, aprēķinot šo summu, ir ņemts vērā *Phoenix* plāns, kas tika izsludināts 2011. gadā un tiek pakāpeniski īstenots no 2012. gada. Cita starpā šajā plānā paredzēti ieguldījumi vakuuma sāls ražotnē, lai varētu pārstrādāt un pārdot sāli, kas ir kālija karbonāta raktuvju atkritumu sastāvdaļa. Saskaņā ar šo plānu *Iberpotash* gala rezultātā būtu katru gadu jāpārdod aptuveni 1,5 miljoni tonnu sāls.
- (115) Komisija piekrīt ERF pētījumā konstatētajam, ka *Phoenix* plāns kā tāds nav uzskatāms par atjaunošanas pasākumu un faktiski neapturētu atkritumu krājumu palielināšanos raktuvju apsaimniekošanas laikā. Tomēr Komisija arī piekrīt *Iberpotash* un Spānijas iestāžu apgalvojumiem, ka šis plāns ietekmē paredzamās kopējās atjaunošanas izmaksas. ERF pētījumā nav ņemts vērā tas, ka sāls pārstrāde un pārdošana var turpināties arī pēc kālija karbonāta ieguves darbības apturēšanas. Tādējādi *Phoenix* plāns var pakāpeniski veicināt atkritumu kalnu likvidēšanu nākotnē un to kā tādu var ņemt vērā, nosakot atbilstošo garantiju līmeni, kā tas notika, kad 2015. gadā tika ierosināts palielināt garantiju līmeņus, un kā to vismaz *Balsareny/Sallent* gadījumā apstiprināja arī valsts tiesa.
- (116) Tomēr tas nozīmē, ka finansiālo garantiju pašreizējo līmeni nevar uzskatīt par atbilstošu laikposmā pirms *Phoenix* plāna īstenošanas uzsākšanas 2012. gadā. Lai gan arī pirms *Phoenix* plāna izsludināšanas *Iberpotash* pārstrādāja un pārdeva nenozīmīgus sāls apjomus no atkritumu kalniem, lielākā daļa sāls atkritumu tika vienkārši uzkrāti atkritumu kalnos, cerot, ka tos varēs komerciāli izmantot nākotnē ⁽²⁶⁾. Taču nebija nekāda konkrēta plāna par to, kā un kad palielināt sāls pārstrādes jaudu tā, lai šādi likvidētie sāls atkritumu apjomi kļūtu lielāki un tādējādi labvēlīgi ietekmētu atjaunošanas izmaksas nākotnē. Līdz ar to attiecībā uz laiku pirms *Phoenix* plāna uzsākšanas šādu drīzāk hipotētisku atkritumu kalnu samazināšanu nākotnē, pārstrādājot un pārdodot ievērojamus sāls apjomus, nedrīkst ņemt vērā.
- (117) Tādēļ Komisijai ir jāizskata citi pieejamie pierādījumi, lai varētu aptuveni aplēst “pareizo” garantiju summu 2006.–2011. gadā, pamatojoties uz tolaik paredzamajām atjaunošanas izmaksām un neņemot vērā *Phoenix* plāna ietekmi.

⁽²⁶⁾ Sk. 23. punktu *Iberpotash* piezīmēs par sākšanas lēmumu.

- (118) Kā jau paskaidrots iepriekš (sk. 68.–81. apsvērumu), visticamākās aplēses par paredzamajām kopējām atjaunošanas izmaksām (bez *Phoenix* plāna) bija iekļautas ERF pētījumā, ko iesniedza sūdzības iesniedzējs. Komisija atzīst, ka šā ekspertu ziņojuma pieņēmumi ir ticami, jo tie veikti, pamatojoties lielākoties uz tirgus izpēti un salīdzinājumu ar līdzīgām raktuvēm citur pasaulē. No otras puses, kā paskaidrots iepriekš, pētījumu, ko iesniedza *Iberpotash*, nevar uzskatīt par ticamām paredzamo atjaunošanas izmaksu aplēsēm, jo tajā netiek izskatīti piemēroti atjaunošanas pasākumi (sk. 79. apsvērumu).
- (119) ERF pētījumā kopējās atjaunošanas izmaksas bija aplēstas vismaz EUR 71 miljona apmērā. Turklāt visi pārējie pieņēmumi par iespējamām pareizajām summām ERF pētījumā vai citos avotos (sk. iepriekš 5.1.1.1. punktu) ir vēl lielāki. Tāpēc Komisija uzskata, ka, tā kā nav nekādu citu precīzāku aplēšu par 2006.–2011. gadu, attiecīgās paredzamās atjaunošanas izmaksas, kas jāņem vērā, ir EUR 71 miljons (EUR 24,8 miljoni attiecībā uz *Suria* un EUR 46,2 miljoni attiecībā uz *Balsareny/Sallent*).
- (120) Visbeidzot, saskaņā ar 3. pantu Dekrētā Nr. 202/1994 (tolaik spēkā esošais tiesību akts) iegūtā finansiālās garantijas summa, pamatojoties uz 2. pantu (t. i., pamatojoties uz paredzamajām atjaunošanas izmaksām), ir jāsamazina par 50 % attiecībā uz ieguves darbībām, kas nenotiek īpašas nozīmes dabas teritorijās (tostarp *Iberpotash* raktuvēs).
- (121) Tāpēc Komisija uzskata, pamatojoties uz pieejamajiem pierādījumiem, ka finansiālo garantiju “pareizā” summa attiecībā uz *Iberpotash* ieguves darbībām ir vismaz EUR 12,4 miljoni attiecībā uz *Suria* (2006.–2011. gadā) un EUR 23,1 miljons attiecībā uz *Balsareny/Sallent* (2008.–2011. gadā).
- (122) Kā norāda *Iberpotash*, kārtējās garantijas izmaksas sasniedz 1 % no garantijas summas gadā. Piemērojot iepriekš minētās pareizās garantijas summas abiem attiecīgajiem laikposmiem, kopējais atbalsts, kas tika piešķirts *Iberpotash* kā mazāka garantijas maksa, katru gadu sasniedza 1 % no starpības starp “pareizo” summu un faktiski samaksāto summu, kas noteikta attiecīgajam gadam, kā parādīts tālāk tabulā.

3. tabula

Atbalsta summas aprēķināšana

(tūkst. EUR, noapaļojot)	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Balsareny/Sallent</i>											
— faktiskā garantija	—	—	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130	1 130
— “pareizā” garantija	—	—	23 100	23 100	23 100	23 100	6 979	6 979	6 979	6 979	6 979
— maksas starpība	—	—	146,5 ⁽¹⁾	219,7	219,7	219,7	58,5	58,5	58,5	58,5	58,5
<i>Suria</i>											
— faktiskā garantija	774	774	828	828	828	828	828	828	828	828	6 161
— “pareizā” garantija	12 400	12 400	12 400	12 400	12 400	12 400	6 160	6 160	6 160	6 160	6 160
— maksas starpība	9,7 ⁽²⁾	116,3	115,7	115,7	115,7	115,7	53,3	53,3	53,3	53,3 ⁽³⁾	0
Kopējā maksas starpība <i>Iberpotash</i>	9,7	116,3	262,2	335,4	335,4	335,4	111,8	111,8	111,8	76,3	58,5

⁽¹⁾ Tā kā garantija attiecībā uz *Balsareny/Sallent* tika noteikta atļaujā, kas izdota 2008. gada 29. aprīlī, garantijas maksas starpība attiecībā uz *Balsareny/Sallent* minētajā gadā ir aprēķināta kā 8/12 no gada summas.

⁽²⁾ Tā kā garantija attiecībā uz *Suria* tika noteikta atļaujā, kas izdota 2006. gada 9. novembrī, garantijas maksas starpība attiecībā uz *Suria* minētajā gadā ir aprēķināta kā 1/12 no gada summas.

⁽³⁾ Tā kā garantija attiecībā uz *Suria* tika palielināta līdz “pareizajai” summai no 2015. gada maija, garantijas maksas starpība attiecībā uz *Suria* minētajā gadā ir aprēķināta kā 4/12 no gada summas.

- (123) Tādējādi kopējā atbalsta summa, kas piešķirta *Iberpotash* kā mazāka bankas maksa par samazinātu garantiju līmeni attiecībā uz visu 2006.–2016. gada laikposmu, ir EUR 1 864 622.

Šis atbalsts tika piešķirts laikā, kad samazināts garantiju līmenis tika noteikts Spānijas iestāžu izdotajās vides atļaujās, t. i., 2006. gada 6. novembrī attiecībā uz *Suria* un 2008. gada 29. aprīlī attiecībā uz *Balsareny/Sallent*.

5.1.1.6. *Secinājums par atbalsta esamību – 1. pasākums*

- (124) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka 1. pasākums ir valsts atbalsts, un tādēļ tā izvērtēs šā pasākuma likumību un saderību ar iekšējo tirgu.

5.1.2. 4. PASĀKUMS – IEGULDĪJUMS VILAFRUNS ATKRITUMU KALNA PĀRSEGŠANAI

- (125) Spānijas Vides ministrija un *Generalitat de Catalunya* 2007. gada 17. decembrī parakstīja vienošanos, kurā tās vienojās sadarboties un dalīt izmaksas attiecībā uz projektu, kura mērķis bija pārsegt *Vilafruns* atkritumu kalnu un tādējādi samazināt tā negatīvo ietekmi uz vidi. Finanšu ministrija piekrita izdalīt līdzekļus EUR 4 miljonu apmērā ieguldījumu izmaksu segšanai, bet pārējā summa bija jāsedz *Agencia Catalana del Agua*, valsts uzņēmumam, ko pārvaldīja *Generalitat de Catalunya*. Darbi šajā projektā sākās 2008. gada augustā un ilga 18 mēnešus. Kopējās ieguldījumu izmaksas bija EUR 7 887 571, un tās pilnībā sedza valsts iestādes saskaņā ar 2007. gada vienošanos.
- (126) Projektā bija paredzēts pārsegt *Vilafruns* atkritumu kalnu ar necaurlaidīgu plēvi ("*lámina impermeable*"), kas hermetizētu atkritumu kalnu un izolētu atkritumu sāli, neļaujot tam nonākt saskarē ar ārpusē esošo ūdeni un tādējādi novēršot jebkuras sāls noplūdes no šā kalna. Plēvi aizsargāja ģeotekstila folija, un tā tika pārklāta ar zemi, nodrošinot iespēju stādīt augus pārsegtā kalna virspusē.
- (127) *Vilafruns* atkritumu kalns atrodas *Iberpotash* teritorijā un ir tā īpašums. Tas tika nodots šim uzņēmumam saskaņā ar 1998. gada 21. oktobra pārdošanas līgumu, ar kuru *Iberpotash* iegādājās ieguves darbības Katalonijas reģionā no *Sociedad Estatal de Participaciones Industriales – SEPI*, Spānijas valsts kontrolāciju sabiedrības. Nodošanas laikā atkritumu kalns jau bija slēgts, jo to raktuvju ekspluatācija, pie kurām *Vilafruns* atkritumu kalns pieder, bija apturēta jau 1973. gadā.

5.1.2.1. *Selektīva ekonomiska priekšrocība*

- (128) Kā norādīts iepriekš, ieguldījumus *Iberpotash* teritorijā esošā un šim uzņēmumam piederošā *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšanā pilnībā finansēja valsts iestādes. *Iberpotash* sedz tikai iekārtas uzturēšanas izmaksas tās izmantošanas laikā.
- (129) Pārsegums, kuru uzstādīja 2008.–2009. gadā, attiecas uz atkritumu kalnu, kas *Iberpotash* pieder no 1998. gada, kad minētā ražotne tika privatizēta vienlaikus ar citām kālija karbonāta raktuvēm šajā reģionā. Kalns attiecas uz raktuvēm, kas izbeidza darbību jau 1973. gadā, un tādējādi *Iberpotash* pārņēma ražotni, kad tā vairs netika ekspluatēta. Līdz ar to *Iberpotash* apgalvo, ka tam nav pienākuma veikt nekādus pasākumus piesārņojuma novēršanai no šā kalna ne saskaņā ar valsts, ne arī Savienības tiesību aktiem, jo *Iberpotash* nav sākotnējais piesārņotājs.
- (130) Spānijas iestādes nepiekrīt šiem *Iberpotash* apgalvojumiem un uzskata, ka *Iberpotash* ir vispārīgs pienākums veikt atbilstošus pasākumus, lai novērstu piesārņojumu no tam piederošā atkritumu kalna, un apsaimniekot šo kalnu saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām. Tādēļ *Iberpotash* ir pienākums nodrošināt vides aizsardzības pasākumus, kas noteikti attiecīgajos tiesību aktos, un kompensēt jebkādu kaitējumu videi, ko šis kalns izraisa.
- (131) Arī trešās personas piezīmēs dota norāde uz *Iberpotash* pienākumu apsaimniekot *Vilafruns* no tā brīža, kad tam tika nodotas ieguves tiesības. Šāds pienākums noteikts Spānijas 1993. gada 15. jūlija Likumā Nr. 6/1993 par atkritumu apsaimniekošanu un arī karaļa 2001. gada 20. jūlija Dekrētā ar likuma spēku Nr. 1/2001, ar ko groza Spānijas Ūdenssaimniecības likumu. Trešā persona apgalvo – tas, ka *Vilafruns* raktuves vairs netika izmantotas laikā, kad tās iegādājās *Iberpotash*, nav būtiski, jo jebkuram ieguves koncesijas īpašniekam ir jāapsaimnieko visi ieguves atkritumi kopumā, t. i., arī tie atkritumi, kas radīti pirms tam, kad šis īpašnieks iegādājās koncesiju.

- (132) Komisija uzskata – tas, ka raktuves, kas atrodas pie *Vilafruns* atkritumu kalna, pārtrauca darboties jau 1973. gadā, pats par sevi neizslēdz *Iberpotash* kā īpašnieka pienākumu nodrošināt atbilstošu atjaunošanu. Kā apstiprina Spānijas iestādes, visos atjaunošanas plānos, tostarp 2008. gada plānā, bija paredzēti īpaši atjaunošanas pasākumi, kas *Iberpotash* bija obligāti jāveic attiecībā uz *Vilafruns* kalnu. Saskaņā ar Spānijas 1973. gada leguves likuma 121. pantu atjaunošanas plānā paredzēto pienākumu neizpilde ir smags pārkāpums. Turklāt Spānijas iestādes apgalvo, ka saskaņā ar spēkā esošajiem ūdens aizsardzības tiesību aktiem *Iberpotash* vienmēr ir bijis pienākums veikt nepieciešamos pasākumus ūdens piesārņojuma novēršanai no visām tā iekārtām, tostarp no *Vilafruns* kalna. Komisija arī atzīmē, ka saskaņā ar leguves atkritumu direktīvas 4. pantu uzņēmējam ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai iespēju robežās novērstu vai samazinātu jebkādu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, arī apsaimniekojot atkritumu iekārtu pēc tās slēgšanas.
- (133) Tāpat *Iberpotash* apgalvo, ka šīs ražotnes pārdošanas līgums ietver klauzulu, ko var izprast kā *Iberpotash* atbrīvojumu no atbildības par darbību, kura notikusi pirms 1997. gada, t. i., arī no jebkuras atbildības par atkritumu kalnu. *Iberpotash* šajā jautājumā atsaucas uz Augstākās tiesas 2009. gada 14. maija spriedumu, kurā citēts pārdošanas līguma noteikums, kurā paredzēts, ka pārdevējam ir jākompensē pircējam jebkurš pienākums, kas izriet no trešo personu prasījumiem saistībā ar apstākļiem, kuri iestājušies pirms tiesību nodošanas, ja šis pienākums nav ierakstīts bilanci un nav konstatēts rūpīgās izpētes procesa laikā. *Iberpotash* apgalvo, ka pienākumi saistībā ar *Vilafruns* atjaunošanu netika konstatēti pirms pārdošanas un bilanci nebija iekļautas nekādas ar to saistītas prasības, jo tolaik šāda juridiska pienākuma vēl nebija.
- (134) Tomēr Spānijas iestādes norāda, ka 1998. gada akciju pārdošanas līgums neietvēra nekādas īpašas prasības, kas radītu pārdevējam saistības pārņemt kādus pircēja pienākumus pēc akciju nodošanas.
- (135) Komisija arī atzīmē, ka noteikums, kas citēts Augstākās tiesas spriedumā, drīzāk ir standartizēts līguma noteikums, kas aizsargā pārdevēju pret turpmākiem trešo personu prasījumiem saistībā ar faktiem, kuri nav zināmi pārdošanas laikā. Tomēr *Iberpotash* nevar apgalvot, ka nav zinājis par *Vilafruns* atkritumu kalna esamību, jo tā pārņemšana bija darījuma sastāvdaļa un paredzēja atkritumu turētāja vispārīgu pienākumu nodrošināt atkritumu iekārtu pienācīgu apsaimniekošanu. Tas, ka *Iberpotash* uzņēmās pienākumus vides jomā attiecībā uz *Vilafruns* kalnu dažādos atjaunošanas plānos, apstiprina, ka šis uzņēmums bija informēts par minētajiem pienākumiem.
- (136) Tādēļ Komisija uzskata, ka pēc kālija karbonāta ieguves darbību iegādes Katalonijā 1998. gadā *Iberpotash* ir atbildīgs par *Vilafruns* atkritumu kalna pienācīgas apsaimniekošanas nodrošināšanu saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām.
- (137) Tomēr Spānijas iestādes, kaut arī piekrīt šādam secinājumam, apgalvo, ka *Iberpotash* pienākumi neietvēra *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšanu. Kā apgalvo Spānijas iestādes, *Iberpotash* pienākumi būtu izpildīti, ja tas veiktu ievērojami lētākus pasākumus, kas bija iekļauti 2008. gada sākotnējā atjaunošanas plānā (proti, uzstādītu cauruļvadu/drenāžas sistēmu un citus aizsardzības un atjaunošanas līdzekļus, kuru kopējās izmaksas bija aptuveni EUR (...) (*)). Tās arī apgalvo (tāpat kā *Iberpotash*), ka valsts ieguldījumi kalna pārsegšanā nerada ekonomiskas priekšrocības *Iberpotash*, jo izmaksas, ko *Iberpotash* ietaupa (EUR (...)), daudz lielākā mērā atsver uzturēšanas izmaksas, kas šim uzņēmumam ir jāsedz iekārtas izmantošanas laikā (to apmērs ir EUR (...)) tikai par laikposmu no 2015. gada marta līdz 2016. gada martam vien), un tām ir jāpieskaita zaudētās iespējas izmaksas, ko rada neiespējamība pārstrādāt un pārdot sāli no pārsegtā *Vilafruns* kalna, kā šis uzņēmums plāno darīt ar citiem atkritumu kalniem ⁽²⁷⁾.
- (138) Komisija uzskata, ka neatkarīgi no *Iberpotash* pienākumu apmēra attiecībā pret *Vilafruns* nav iespējams, ka valsts ieguldījumi EUR 7,9 miljonu apmērā, kas nodrošināja ievērojami labāku vides aizsardzību un principā līdzinājās šo raktuvju teritorijas atjaunošanai, neradot nekādas ieguldījumu izmaksas *Iberpotash*, patiesi nerādīja nekādas ekonomiskas priekšrocības *Iberpotash*. Atkritumu kalna pārseguma uzstādīšanas mērķis bija būtiski samazināt piesārņojumu, ko izraisa noplūdes no *Vilafruns* kalna. Citi pasākumi (bez atbalsta piesaistes) nebūtu nodrošinājuši tik labu un ilgtspējīgu aizsardzību un radītu *Iberpotash* risku, ka būs jāsedz piesārņojuma radītās izmaksas (kā apliecina 2014. gada 18. decembra un 2015. gada 25. februāra spriedumi krimināllietās saistībā ar citām raktuvēm – sk. sāksanas lēmuma 27. un 94. apsvērumu). Tāpēc no valsts līdzekļiem apmaksātas iekārtas izbūve ļāva *Iberpotash* labāk novērst piesārņojumu, samazināt vides riskus nākotnē un nodrošināt atkritumu kalna ilgtspējīgu atjaunošanu (līdzīgi kā tika atjaunoti citi sāls atkritumu kalni Francijā un Vācijā, kā iepriekš paskaidrots 26. un 32. apsvērumā). Gala rezultātā *Iberpotash* būtu obligāti jānodrošina *Vilafruns* atkritumu kalna pienācīga atjaunošana.

(*) Konfidenciāla informācija.

⁽²⁷⁾ Sk. Spānijas iestāžu apsvērumus par sāksanas lēmumu, 55. punktu.

- (139) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka šis pasākums ir selektīvs, jo ir īpaši paredzēts valsts finansējuma saņemšanai, lai varētu pārsegt *Vilafruns* atkritumu kalnu, kas atrodas *Iberpotash* īpašumā. Spānijas iestādes apgalvo, ka šis pasākums nevar būt selektīvs, jo *Iberpotash* ir vienīgais kālija karbonāta ieguves uzņēmums Spānijā, tādēļ to nevar salīdzināt ar citiem uzņēmumiem. Tomēr tas, ka *Iberpotash* ir vienīgais kālija karbonāta ieguves uzņēmums Spānijā, neizslēdz šā pasākuma selektivitāti, jo tas acīmredzami ir izstrādāts īpaši norādītai atkritumu iekārtai un nevis kādai citai.
- (140) Līdz ar to Komisija secina, ka 4. pasākums radīja selektīvas ekonomiskas priekšrocības *Iberpotash*.

5.1.2.2. Valsts līdzekļu nodošana

- (141) Kopējās ieguldījumu izmaksas *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšanai sedza valsts iestādes – EUR 4 miljonu apmērā Spānijas Vides ministrija un pārējos EUR 3 887 571 – *Agencia Catalana del Agua*, valsts uzņēmums, ko pārvalda *Generalitat de Catalunya*, kas tādējādi apņēmās segt atlikušās ieguldījumu izmaksas, kuras *Generalitat de Catalunya* bija piekritusi segt, parakstot 2007. gada 17. decembra vienošanos.
- (142) Ne Spānijas iestādes, ne *Iberpotash* nenoliedza valsts līdzekļu izmantošanu šajā pasākumā.
- (143) Turklāt lēmumu piešķirt valsts finansējumu *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšanai pieņēma Spānijas Vides ministrija un *Generalitat de Catalunya*, tādēļ tas nepārprotami ir attiecināms uz valsti.
- (144) Tādēļ Komisija secina, ka 4. pasākums ietver valsts līdzekļu nodošanu un ir attiecināms uz valsti.

5.1.2.3. Iespējamā konkurences kropļošana

- (145) Kā sīkāk norādīts iepriekš (sk. 103. un 105. apsvērumu), *Iberpotash* konkurē ar citiem kālija karbonāta un sāls ražotājiem. Tādēļ tas, ka vismaz daļa no tā pienākumiem vides jomā attiecībā uz *Vilafruns* tika finansēta no valsts līdzekļiem, var izkropļot konkurenci, mākslīgi samazinot *Iberpotash* izmaksas un tādējādi radot pārmērīgas priekšrocības vis-à-vis tā konkurentiem.
- (146) Tādējādi Komisija secina, ka 4. pasākums var izkropļot konkurenci.

5.1.2.4. Ietekme uz ES iekšējo tirdzniecību

- (147) Gan kālija karbonātu, gan sāli tirgo ES teritorijā (sk. iepriekš 106. un 107. apsvērumu), tādēļ Komisija secina, ka 4. pasākums ietekmē ES iekšējo tirdzniecību.

5.1.2.5. Secinājums par atbalsta esamību – 4. pasākums

- (148) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka 4. pasākums ir valsts atbalsts, kura apmērs ir EUR 7 887 571, un tādēļ tā izvērtēs šā pasākuma likumību un saderību ar iekšējo tirgu.

5.2. ATBALSTA LIKUMĪBA

- (149) Gan 1. pasākums, gan 4. pasākums tika piešķirts, pārkāpjot paziņošanas un nogaidīšanas pienākumus, kas noteikti LESD 108. panta 3. punktā. Tādēļ Komisija uzskata, ka abi šie pasākumi ir uzskatāmi par nelikumīgu valsts atbalstu.

5.3. ATBALSTA SADERĪBA

5.3.1. 1. PASĀKUMS – SAMAZINĀTS FINANSIĀLO GARANTIJU LĪMENIS

- (150) Ne Spānijas iestādes, ne *Iberpotash* nenorāda nekādu saderības pamatojumu atbalstam, kas piešķirts kā zemāka līmeņa finansiālas garantijas, nekā paredzēts attiecīgajos tiesību aktos.
- (151) Komisija uzskata, ka šis pasākums ir darbības atbalsts *Iberpotash*, jo tā atļautās izmaksas saistībā ar garantijas maksu bija mazākas nekā nepieciešams ilgā laikposmā – no 2006. līdz 2016. gadam.

- (152) Komisija nekonstatē nekādu iespējamu saderības pamatojumu šādam darbības atbalstam, kas piešķirts bez jebkāda acīmredzama sabiedrisko interešu mērķa, un tādēļ secina, ka šis pasākums, kas paredzēja samazinātu finansiālo garantiju līmeni *Iberpotash*, ir nesaderīgs atbalsts, kas izpaudās kā mazāka bankas maksa, kura radās pārmērīgi zema finansiālo garantiju līmeņa dēļ.

5.3.2. 4. PASĀKUMS – IEGULDĪJUMS *VILAFRUNS* ATKRITUMU KALNA PĀRSEGŠANAI

- (153) Spānijas iestādes apgalvo, ka gadījumā, ja *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšana būtu valsts atbalsts, tas būtu saderīgs, pamatojoties uz 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 3.1.1. iedaļu attiecībā uz vides atbalstu uzņēmumiem, kas pārsniedz Savienības standartus vai paaugstina vides aizsardzības līmeni gadījumā, ja Savienības standartu nav.
- (154) Tās uzskata, ka atkritumu kalna pārsegšana ir izmēģinājuma projekts, kura mērķis ir pārbaudīt jaunu tehnoloģiju sāls atkritumu kalna noplūžu novēršanai. Tika apgalvots, ka *Vilafruns* ražotne tika izvēlēta šim izmēģinājuma projektam tās īpatnību dēļ (mazāks apjoms, pirmā sāls kalna atrašanās vieta pašā *Llobregat* upes augštecē; tas, ka šīs ražotne nedarbojās jau desmitiem gadu). Ja iestādes iegūtu datus par faktiskajiem rezultātiem, tās varētu labāk risināt vispārīgo problēmu saistībā ar sāls atkritumu kalniem šajā reģionā. Līdz ar to ir sagaidāms, ka šis projekts sekmēs vides saglabāšanu, aizsardzību un atjaunošanu *Llobregat* upes baseina reģionā, tādēļ tam ir sabiedriskas nozīmes mērķis.
- (155) Spānijas iestādes arī paskaidro, ka šis projekts ietilpst vispārīgajā plānā, kā uzlabot Katalonijas ūdenstilpņu apsaimniekošanu, nosakot dažādus pasākumus, – daži no tiem tiktu finansēti no valsts, bet citi – no privātiem līdzekļiem.
- (156) Komisija atzīst, ka 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādnes patiešām nodrošina pamatu saderības izvērtējumam šajā lietā. Jo īpaši 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 205. punkts saistībā ar 2014. gada Enerģētikas un vides atbalsta pamatnostādņu ⁽²⁸⁾ 248. punktu ļauj Komisijai piemērot noteikumus, kas paredzēti 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādnes, attiecībā uz nelikumīgo atbalstu, kas piešķirts 2009.–2011. gadā.
- (157) Saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 3.1.1. iedaļu ieguldījumu atbalsts, kas ļauj uzņēmumiem pārsniegt Savienības vides aizsardzības standartus vai paaugstināt vides aizsardzības līmeni, ja Savienības standartu nav, tiks atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu EK Līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē [pašlaik LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts], ja būs izpildīti nosacījumi, kas paredzēti 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 74.–84. punktā un 3.2. iedaļā.
- (158) Savienības standarti ieguves atkritumu atjaunošanai ir noteikti Ieguves atkritumu direktīvā. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 24. panta 4. punktu – tās 5. pantu, 6. panta 3., 4. un 5. punktu, 7. un 8. pantu, 12. panta 1. un 2. punktu un 14. panta 1., 2. un 3. punktu nepiemēro atkritumu iekārtām, kas pārtraukušas atkritumu pieņemšanu pirms 2006. gada 1. maija, kā tas ir arī *Vilafruns* atkritumu kalna gadījumā. Tādēļ šajā gadījumā nav īpašu Savienības standartu, kas noteiktu līmeni, kāds jāsasniedz attiecībā uz *Vilafruns* atkritumu kalnu vides nozīmē.
- (159) Viena trešā persona apgalvo, ka *Iberpotash* jau 2008.–2009. gadā bija tūlītējs juridisks pienākums nodrošināt šā kalna pārsegšanu, tomēr šī persona neiesniedza nekādus konkrētus pierādījumus šā apgalvojuma pamatošanai. Jebkurā gadījumā Komisija uzskata, ka, pat ja *Iberpotash* gala rezultātā būtu pienākums nodrošināt *Vilafruns* atkritumu kalna pienācīgu atjaunošanu nākotnē, šāda pienākuma nebija 2008.–2009. gadā un *Iberpotash* arī bez atbalsta būtu spējis turpināt šā atkritumu kalna apsaimniekošanu, izpildot savus pienākumus, kas paredzēti spēkā esošajā atjaunošanas plānā.
- (160) Saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 79. punktu šāda atbalsta intensitāte lielos uzņēmumos nedrīkst pārsniegt 50 % no attiecināmajām izmaksām. Ja ieguldījums attiecas uz ekoloģiska inovāciju aktīva iegādi vai ekoloģiska inovāciju projekta sākšanu, atbalsta intensitāti var palielināt par desmit procentpunktiem, ievērojot 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 78. punkta nosacījumus. Turklāt atbalsta intensitāte var sasniegt 100 % gadījumos, kad ieguldījumu atbalsts ir piešķirts patiesā un konkurētspējīgā solīšanas procesā, pamatojoties uz skaidriem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem, efektīvi nodrošinot, ka atbalsts ir ierobežots līdz

⁽²⁸⁾ Komisijas paziņojums – Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam (OV C 200, 28.6.2014., 1. lpp.).

nepieciešamajam minimumam, lai tas nāktu par labu videi (sk. 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 77. punktu). Šādai konkursa procedūrai ir jābūt nediskriminējošai un jānodrošina, ka tajā piedalās pietiekams uzņēmumu skaits. Turklāt ar konkursa procedūru saistītajam budžetam ir jābūt saistošam ierobežojumam tādā nozīmē, ka ne visi dalībnieki var saņemt atbalstu.

- (161) Saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 80. punktu attiecināmās izmaksas ir jāierobežo ar papildu ieguldījumu izmaksām, kas nepieciešamas augstāka vides aizsardzības līmeņa sasniegšanai, atņemot no tām jebkuras darbības ieņēmumus un pieskaitot tām jebkuras darbības izmaksas pirmajos piecos gados. Ja nav Savienības standartu, šīs papildu ieguldījumu izmaksas veido ieguldījumu izmaksas, kas nepieciešamas augstāka vides aizsardzības līmeņa sasniegšanai nekā tas, kuru attiecīgais uzņēmums sasniegtu bez jebkāda vides atbalsta (sk. 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 84. punkta c) apakšpunktu).
- (162) Šajā gadījumā Spānijas iestādes apgalvo, ka pirms ieguldījuma kalna pārsegumā *Iberpotash* spēkā esošais atjaunošanas plāns paredzēja īpašus atjaunošanas pasākumus *Vilafruns* atkritumu kalnam, kuru mērķis bija ierobežot noplūdes no atkritumu kalna un tādējādi samazināt to ietekmi uz vidi. Šo pasākumu paredzamās izmaksas, kas bez valsts atbalsta radīja hipotētisku situāciju saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 81. punkta a) apakšpunktu, bija EUR (...). Komisija izprot, ka Spānijas iestādes šos pasākumus atzina par pietiekamiem, lai varētu nodrošināt to vides pienākumu izpildi, kas tolaik bija piemērojami slēgtajam *Vilafruns* atkritumu kalnam.
- (163) Turklāt, kā paskaidroja Spānijas iestādes, *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšana tika atzīta par tā saucamo "izmēģinājuma projektu", lai pārbaudītu praksē, cik lielā mērā šāda atjaunošanas metode ir piemērota vides problēmu risināšanai *Llobregat* reģionā. Tāpēc šis pārsegums netika veidots, pildot kādu spēkā esošu juridisku pienākumu to izveidot, bet gan ņemot vērā plašākas sabiedriskās intereses, lai atrastu vispiemērotāko atjaunošanas metodi, kuru nākotnē varētu izmantot attiecībā uz visiem pārējiem atkritumu kalniem, kas ietekmē vidi šajā reģionā.
- (164) Tāpēc *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšana 2008.–2009. gadā ļāva *Iberpotash* paaugstināt vides aizsardzības līmeni, kas izrietēja no šā uzņēmuma darbības, jo nebija Savienības standartu saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 74. punkta b) apakšpunktu.
- (165) Ņemot vērā iepriekš minēto, papildu ieguldījumu izmaksas attiecībā uz šo ieguldījumu projektu būtu ieguldījumu izmaksas EUR 7 887 571 apmērā, atņemot no tām izmaksas EUR (...) apmērā hipotētiskā scenārija gadījumā. Tā kā *Vilafruns* raktuves netika izmantotas jau daudzus gadus, šā atkritumu kalna pārsegšana nerada nekādus darbības ieņēmumus. Darbības izmaksas, ko rada iekārtas uzturēšana, pagājušā gadā, kā informēja Spānijas iestādes, bija EUR (...). Pieņemot, ka tās nemainītos pirmos piecus gadus, darbības izmaksu kopējā summa, kas jāpieskaita attiecināmām izmaksām, būtu EUR (...). Tādējādi kopējās attiecināmās izmaksas būtu EUR 7 804 922,60 ⁽²⁹⁾.
- (166) Tā kā atbalsta kopējās ieguldījumu izmaksas bija EUR 7 887 571, tas pārsniedz 100 % no attiecināmajām izmaksām.
- (167) Spānijas iestādes nav sniegušas nekādus pierādījumus, ka *Vilafruns* atkritumu kalns būtu izvēlēts patiesi konkurētspējīgā solišanas procesā, pamatojoties uz skaidriem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem, no lielāka skaita citu iespējamo projektu. Faktiski Spānijas iestādes izvēlējās šo kalnu tikai tā īpašību dēļ, kas tika atzītas par piemērotām šādam projektam (sk. iepriekš 154. apsvērumu). Tādēļ šajā gadījumā nevar piemērot 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 77. punktu, kas atļauj nodrošināt atbalsta intensitāti līdz 100 % apmērā.
- (168) Turklāt Komisija uzskata, ka metodi, kas paredz atjaunot atkritumu kalnu, izveidojot necaurļaidīgu slāni pārsegumu, kas nodrošina hidroizolāciju, nevar atzīt par ekoloģisku inovāciju projektu 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 78. punkta nozīmē. Neraugoties uz Spānijas iestāžu apgalvojumiem, ka šāda pārsegšana ir unikāla un novatoriska metode, to nevar atzīt par jaunu vai būtiski uzlabotu, salīdzinot ar nozares jaunākajiem sasniegumiem Savienībā, šādu iemeslu dēļ.
- (169) Ir iespējamās tehniskās atšķirības starp *Vilafruns* pārsegumu un to pārsegumu, kas izveidots Elzasas atkritumu kalniem, kā tehniskajā informācijā norāda *Agència Catalana del Agua*. Tomēr līdzīga metodika, kuras mērķis ir

⁽²⁹⁾ T. i., EUR 7 887 571, atskaitot EUR (...) un pieskaitot EUR (...).

pārsegt un hermetizēt kalnu ar necaurīdīgu materiālu, jau ir izmantota, jo īpaši Vācijā. Saskaņā ar Vācijas eksperta grāmatu, kurā īpaša uzmanība pievērsta pieejamām tehnoloģijām kālija karbonāta ieguves rūpniecībā ⁽³⁰⁾, Vācijā ir liela 30 gadus ilga pieredze visu kālija karbonāta ieguves atkritumu kalnu pārsegšanā, lai novērstu ūdens iesūkšanos kalnā un tādējādi samazinātu noplūdes. Šajā grāmatā apgalvots, ka eksperimentālā kārtā atkritumu kalnu pārsegšana Vācijā sākās jau 1950. gados un no 1970. gadiem, bet jo īpaši no 1990. gadiem, Vācijā tika pārsegti daudzi (galvenokārt vidēja lieluma) atkritumu kalni, vienlaikus izmēģinot dažāda veida materiālus un paņēmienus. Vācijas kālija karbonāta ieguves uzņēmuma K+S gada ziņojumā par 2015. gadu norādīts, ka mazas un vidēja lieluma vairs neizmantotas atkritumu kaudzes ir pārsegtas šā uzņēmuma vecās atkritumu stratēģijas ietvaros, cenšoties novērst un samazināt ilgtermiņa ietekmi uz dabu un vidi. Pašlaik kopumā tiek uzturēta 41 vairs neizmantota atkritumu kaudze Lejassaksijā un divas Bādenē-Virtembergā. No tām 15 ir apstādītas ar augiem un vēl sešas notiek apstādīšanas process ⁽³¹⁾.

- (170) Tādējādi, pat ja šo projektu tehniskās detaļas var atšķirties, atkarībā no katras teritorijas īpatnībām, šādu projektu nevar uzskatīt par ekoloģiski novatorisku saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 3.1.1. iedaļu.
- (171) Tādēļ maksimālā atbalsta intensitāte *Iberpotash* kā lielam uzņēmumam saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņu 76. punktu ir 50 % no attiecināmajām izmaksām.
- (172) Līdz ar to maksimālā atbalsta summa, ko Komisija atzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņēm kā ieguldījumu atbalstu, kas ļauj *Iberpotash* paaugstināt vides aizsardzības līmeni, ir EUR 3 902 461,30.
- (173) Tādēļ Komisija uzskata, ka pārējā šā pasākuma kopējā atbalsta summa (t. i., EUR 3 985 109,70) ir nelikumīgs un nesaderīgs atbalsts.

6. ATGŪŠANA

- (174) Atbilstīgi Līgumam un Tiesas iedibinātajai judikatūrai, ja Komisija konstatējusi atbalsta nesaderību ar iekšējo tirgu, tai ir tiesības pieprasīt attiecīgajai dalībvalstij šā atbalsta atcelšanu vai pārveidošanu ⁽³²⁾. Arī Tiesa ir pastāvīgi lēmusi, ka dalībvalstij pienākumu atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, nosaka, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli ⁽³³⁾.
- (175) Šajā saistībā Tiesa ir noteikusi, ka minētais mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis nelikumīgā atbalsta summas un tādējādi zaudējis priekšrocību, kas tam bijusi tirgū attiecībā pret konkurentiem, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bijis pirms atbalsta piešķiršanas ⁽³⁴⁾.
- (176) Saskaņā ar judikatūru Padomes Regulas (ES) 2015/1589 ⁽³⁵⁾ 16. panta 1. punktā ir noteikts, ka tad, "kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja (...)"
- (177) Tādējādi, ņemot vērā to, ka attiecīgie pasākumi:
- a) kopējā atbalsta summa, kas piešķirta *Iberpotash* saskaņā ar 1. pasākumu kā mazāka bankas maksa par samazinātu garantiju līmeni attiecībā uz 2006.–2016. gada laikposmu un ir EUR 1 864 622; un

⁽³⁰⁾ Henry Rauche: *Die Kaliindustrie im 21. Jahrhundert*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2015, <http://www.springer.com/de/book/9783662468333>. Uz šīs grāmatas esamību mums norādīja viena ieinteresētā persona. To ir sarakstījis eksperts ar 30 gadu ilgu pieredzi kālija karbonāta nozarē, un, kā liecina arī neatkarīgi apskati (sk., piem., <https://mining-report.de/blog/henry-rauche-die-kaliindustrie-im-21-jahrhundert/>), tajā sniegts visaptverošs pārskats par vismodernākajiem paņēmieniem un tehnoloģijām kālija karbonāta nozarē.

⁽³¹⁾ K+S gada ziņojums par 2015. gadu, 48. lpp., <http://www.k-plus-s.com/en/archiv/finanzberichte.html>.

⁽³²⁾ Sk. Tiesas 1973. gada spriedumu Komisija/Vācija, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. punkts.

⁽³³⁾ Sk. Tiesas 1994. gada spriedumu Spānija/Komisija, apvienotās lietas C-278/92, C-279/92 un C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, 75. punkts.

⁽³⁴⁾ Sk. Tiesas 1999. gada spriedumu Beļģija/Komisija, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:31, 64. un 65. punkts.

⁽³⁵⁾ Padomes 2015. gada 13. jūlija Regula (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 248, 24.9.2015., 9. lpp.).

- b) 4. pasākuma daļa, kas pārsniedz maksimālo atbalsta intensitāti ieguldījumu atbalstam, kas ļāva *Iberpotash* paaugstināt vides aizsardzības līmeni, pārsedzot *Vilafruns* atkritumu kalnu, un ir EUR 3 985 109,70, tika īstenoti, pārkāpjot Līguma 108. pantu, un ir uzskatāmi par nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu, tie ir jāatgūst, lai atjaunotu tādu tirgus situāciju, kāda tā bija pirms atbalsta piešķiršanas. Atgūšanai būtu jāaptver laiks no brīža, kad priekšrocība atbalsta saņēmējam uzkrājās, t. i., kad atbalsts tika nodots saņēmēja rīcībā, līdz faktiskai atgūšanai, un atgūstamajām summām būtu jāpiemēro procenti līdz faktiskajai atgūšanai.

7. SECINĀJUMS

- (178) Komisija secina, ka Spānija ir nelikumīgi īstenojusi atbalstu, kas piešķirts *Iberpotash* saskaņā ar 1. pasākumu kā pārmērīgi maza garantiju maksa, kas izriet no pārmērīgi zema garantiju līmeņa attiecībā uz 2006.–2016. gadu, un ir EUR 1 864 622, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu. Komisija secina, ka šis atbalsts ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu un ir atgūstams.
- (179) Komisija secina, ka Spānija ir nelikumīgi īstenojusi ieguldījumu atbalstu, kas ļāva *Iberpotash* paaugstināt vides aizsardzības līmeni, pārsedzot *Vilafruns* atkritumu kalnu (4. pasākums), tādējādi pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu.
- (180) Tomēr Komisija secina, ka daļa no 4. pasākuma, kas atbilst EUR 3 902 461,30, ir saderīga ar iekšējo tirgu 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē, jo tā atbilst 2008. gada Vides atbalsta pamatnostādņēm.
- (181) No otras puses, Komisija secina, ka 4. pasākuma kopējās atbalsta summas pārējā daļa, kas pārsniedz atļauto maksimālo atbalsta intensitāti, proti, EUR 3 985 109,70, ir nesaderīga ar iekšējo tirgu un ir atgūstama,

IR PIEŅĒMUSI ŠĀDU LĒMUMU.

1. pants

1. Valsts atbalsts par labu *Iberpotash*, kas izpaudās kā pārmērīgi maza garantiju maksa, kura izriet no pārmērīgi zema garantiju līmeņa attiecībā uz 2006.–2016. gadu un atbilst EUR 1 864 622, ko Spānija nelikumīgi piešķirusi, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu, ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu.
2. Valsts atbalsts *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšanai, kas atbilst EUR 3 902 461,30 un ko Spānija ir nelikumīgi piešķirusi, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu, par labu *Iberpotash*, ir saderīgs ar iekšējo tirgu 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.
3. Pārējā valsts atbalsta daļa *Vilafruns* atkritumu kalna pārsegšanai, kas ir EUR 3 985 109,70 un ko Spānija ir nelikumīgi piešķirusi, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu, par labu *Iberpotash*, ir nesaderīga ar iekšējo tirgu.

2. pants

1. Spānija atgūst no atbalsta saņēmēja 1. panta 1. un 3. punktā minēto atbalstu.
2. Atgūstamajām summām pieskaita procentus, ko aprēķina, sākot no dienas, kad tās ir nodotas atbalsta saņēmēja rīcībā, līdz to faktiskai atgūšanai.

3. Procentus aprēķina saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ⁽³⁶⁾ V nodaļu un saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 271/2008 ⁽³⁷⁾, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 794/2004.

4. Spānija visus 1. panta 1. un 3. punktā minētā atbalsta neizmaksātos maksājumus atceļ no dienas, kad pieņemts šis lēmums.

3. pants

1. Lēmuma 1. panta 1. un 3. punktā minētā atbalsta atgūšana ir tūlītēja un faktiska.
2. Spānija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četros mēnešos no tā paziņošanas dienas.

4. pants

1. Divos mēnešos no šā lēmuma paziņošanas dienas Spānija iesniedz Komisijai šādu informāciju:
 - a) kopsumma (pamatsumma un procenti), kas atgūstama no saņēmēja;
 - b) šā lēmuma izpildes nodrošināšanas nolūkā veikto un plānoto pasākumu precīzs apraksts;
 - c) dokumenti, kas apliecina, ka atbalsta saņēmējam ir pieprasīts atmaksāt atbalstu.
2. Spānija regulāri informē Komisiju par to, kā tiek īstenoti valsts pasākumi, kas pieņemti, lai īstenotu šo lēmumu, līdz 1. panta 1. un 3. punktā minētā atbalsta pilnīgai atgūšanai. Pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma Spānija nekavējoties iesniedz informāciju par šā lēmuma izpildes nolūkā jau veiktajiem pasākumiem, kā arī par pasākumiem, kas vēl ir paredzēti. Tā sniedz arī precīzu informāciju par atgūstamā atbalsta summām un procentiem, kas jau ir saņemti no atbalsta saņēmēja.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Spānijas Karalistei.

Briselē, 2017. gada 31. augustā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

⁽³⁶⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽³⁷⁾ Komisijas 2008. gada 30. janvāra Regula (EK) Nr. 271/2008, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai (OV L 82, 25.3.2008., 1. lpp.).

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2018/119**(2017. gada 18. septembris)****par valsts atbalstu SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) – Apvienotā Karaliste****Alternatīvu pasākumu kopums, ar ko aizstāj Royal Bank of Scotland saistības par Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanu***(izziņots ar dokumenta numuru C(2017) 6184)***(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt savas piezīmes atbilstoši minētajiem noteikumiem ⁽¹⁾, un ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Komisija ar 2009. gada 14. decembra lēmumiem ⁽²⁾ ("lēmums par pārstrukturēšanu") vairākus valsts atbalsta pasākumus ⁽³⁾, kas piešķirti Royal Bank of Scotland ("RBS"), atzina par saderīgiem ar iekšējo tirgu. Šāds secinājums tika izdarīts, pamatojoties uz Apvienotās Karalistes valdības ("AK iestādes") paziņoto pārstrukturēšanas plānu ("pārstrukturēšanas plāns") un saistībām ("saistības").
- (2) Ar 2014. gada 9. aprīļa lēmumu ⁽⁴⁾ ("lēmums par grozīto pārstrukturēšanu") Komisija atzina, ka tai paziņotā grozītā saistību saraksta ⁽⁵⁾ ("grozītās saistības") pasākumi nav uzskatāmi par valsts atbalstu. Turklāt grozītās saistības neietekmē lēmumā par pārstrukturēšanu izdarīto secinājumu, ka valsts atbalsts, kas sniegts RBS, ir saderīgs ar iekšējo tirgu atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. panta 3. punkta b) apakšpunktam.
- (3) Kopš bija pieņemts lēmums par grozīto pārstrukturēšanu, Komisijas dienesti, AK iestādes un RBS (tieši vai ar atbilstoši lēmumam par pārstrukturēšanu ieceltā pārraudzības pilnvarnieka starpniecību) bieži apmainījās ar informāciju sanāksmēs, veicot konferenču zvanus un apmainoties ar e-pasta vēstulēm un dokumentiem.
- (4) Apvienotās Karalistes Valsts kase ("Her Majesty's Treasury") 2017. gada 17. februārī publiski paziņoja, ka prasīs oficiālus grozījumus, lai saistības par Rainbow darījumdarbības bloka ⁽⁶⁾ atsavināšanu aizstātu ar pasākumu kopumu, kura mērķis ir palielināt konkurenci MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgū ⁽⁷⁾ ("MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgus").
- (5) Ar 2017. gada 2. marta vēstuli AK iestādes informēja Komisiju par oficiālo pieprasījumu aizstāt tā dēvētā Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanas saistības, kā norādīts lēmumā par pārstrukturēšanu ⁽⁸⁾, un vēlāk grozīja lēmumu par grozīto pārstrukturēšanu ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ OV C 142, 5.5.2017., 8. lpp.⁽²⁾ OV C 119, 7.5.2010., 1. lpp.⁽³⁾ Apstiprināto valsts atbalsta pasākumu pilnu sarakstu skatīt lēmuma par pārstrukturēšanu 31.–77. apsvērumā.⁽⁴⁾ OV C 24, 23.1.2015., 4. lpp.⁽⁵⁾ Pieprasīto grozījumu pārskatu sk. lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 27.–49. apsvērumā.⁽⁶⁾ Lēmuma par pārstrukturēšanu 73. apsvēruma.⁽⁷⁾ Atbilstoši lēmuma par pārstrukturēšanu 73. apsvērumam MVU bankas pakalpojumu tirgus ir definēts kā bankas pakalpojumu tirgus segments, kas ietver uzņēmumus ar apgrozījumu līdz GBP 25 miljoniem, un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgus ir definēts kā segments, kas ietver uzņēmumus ar apgrozījumu no GBP 25 miljoniem līdz GBP 1 miljardam.⁽⁸⁾ Lēmuma par pārstrukturēšanu 93. apsvēruma.⁽⁹⁾ Lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 28. apsvēruma un I pielikuma grozītās saistības 3.1 un 3.2 (A).

- (6) Ar 2017. gada 4. aprīļa vēstuli ("lēmums sākt procedūru") Komisija informēja AK iestādes, ka ir nolēmusi attiecībā uz minēto pieprasījumu sākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru.
- (7) Lēmums sākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2017. gada 5. maijā ⁽¹⁰⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt to piezīmes.
- (8) AK iestādes 2017. gada 8. maijā iesniedza atbildi uz lēmumu sākt procedūru.
- (9) Komisija 2017. gada maijā un jūnijā saņēma piezīmes no ieinteresētajām personām. Notika sanāksmes ar dažu ieinteresēto personu piedalīšanos, lai precizētu saņemtās piezīmes. Komisija iesniedza AK iestādēm no ieinteresētajām personām saņemtās piezīmes.
- (10) AK iestādes 2017. gada 22. jūnijā iesniedza savu atbildi uz piezīmēm, kas saņemtas no ieinteresētajām personām, un piezīmēm, kas saņemtas kā AK iestāžu veiktās tirgus izpētes ⁽¹¹⁾ daļa.
- (11) Ar 2017. gada 28. jūlija vēstuli AK iestādes nosūtīja Komisijai atjauninātu paziņojumu, kurā bija ietverts sākotnējā 2017. gada 2. marta paziņojumā ierosinātā alternatīvo pasākumu kopuma atjauninājums.

2. PAPILDU APSVĒRUMS

- (12) Ņemot vērā to, ka Apvienotā Karaliste 2017. gada 29. martā ir paziņojusi par savu nodomu atstāt Eiropas Savienību atbilstoši Līguma par Eiropas Savienību 50. pantam, Līgumi vairs nebūs piemērojami Apvienotajai Karalistei no izstāšanās līguma spēkā stāšanās dienas vai jebkurā gadījumā no dienas, kas ir divus gadus pēc paziņošanas par izstāšanos, ja vien Eiropadome, vienojoties ar Apvienoto Karalisti, nelems par minētā perioda pagarināšanu. Tā rezultātā un neskarot izstāšanās līguma noteikumus, šo lēmumu piemēro tikai līdz brīdim, kad Apvienotā Karaliste vairs nebūs dalībvalsts.

3. PASĀKUMA/ATBALSTA SĪKS APRAKSTS

3.1. RBS UN PĀRSTRUKTURĒŠANAS PLĀNA UN GROZĪTĀS PĀRSTRUKTURĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANA

3.1.1. RBS

- (13) RBS ⁽¹²⁾, kuras mītne atrodas Edinburgā, ir viena no Eiropā lielākajām finanšu pakalpojumu grupām, kas apkalpo privātos, korporatīvos un institucionālos klientus. Tās kopējā bilance 2016. gada beigās bija GBP 799 miljardi ⁽¹³⁾, savukārt kopējo riska svērtu aktīvu (*risk weighted assets* ("RWA")) ⁽¹⁴⁾ vērtība bija GBP 228 miljardi.
- (14) Sīks RBS labā piešķirto valsts atbalsta pasākumu apraksts ir atrodams lēmuma par pārstrukturēšanu 31.–54. apsvērumā. Lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu ⁽¹⁵⁾ bija norādīts, ka vienīgais vēl neizbeigtais vai neatmaksātais kapitāla atbalsta pasākums 2013. gadā bija GBP 45,5 miljardu rekapitalizācija parastajās akcijās un B akcijās ⁽¹⁶⁾, uz kuru attiecās valsts turējumā esošā dividendžu piekļuves akciju daļa (*Dividend Access Share* ("DAS")). DAS tika izveidota, lai nodrošinātu AK iestādēm uzlabotas tiesības saņemt dividendes.

⁽¹⁰⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

⁽¹¹⁾ Tirgus izpēte ietver AK iestāžu intervijas ar 6 lielām konkurējošām sabiedrībām, 12 mazākām konkurējošām sabiedrībām un 7 respondentiem, kas bija riska kapitāla un finanšu tehnoloģijas uzņēmumi, kā arī RBS pasūtītu *Charterhouse* pētījumu par W&G perimetra klientu pārcelšanas tendencēm. Lielās konkurējošās sabiedrības bija *CYBG PLC*; *Co-op Bank*; *Handelsbanken*; *Metro Bank*; *Santander UK PLC* un *TSB Bank*. Mazākās konkurējošās sabiedrības bija *Aldermore Group PLC*; *Allied Irish Bank*; *Atom Bank*; *Cumberland Building Society*; *Danske Bank*; *Monzo*; *OakNorth Bank*; *Paragon Bank PLC*; *Shawbrook Bank*; *Starling Bank*; *Tesco Bank* un *Virgin Money*. Citi respondenti, proti, riska kapitāla un finanšu tehnoloģijas uzņēmumi, bija *British Business Bank Investments Limited*; *Business Growth Fund*; *Funding Circle*; *Louise Beaumont* (neatkarīgs finanšu tehnoloģijas eksperts); *Iwoca*; *Nesta* un *Transferwise*.

⁽¹²⁾ Sīks RBS apraksts ir atrodams lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 4.–11. apsvērumā. Galvenie *pro forma* dati par laikposmu no 2008. gada līdz 2016. gadam izklāstīti lēmuma sākt procedūru 7.–10. apsvērumā.

⁽¹³⁾ Šajā lēmumā Komisija izmanto rezultātus, ko RBS publicējusi tās gada ziņojumā un pārskatos par visu 2016. gadu.

⁽¹⁴⁾ RWA ir rādītājs, ar ko izsaka bankas aktīvu summu, kura koriģēta, ņemot vērā risku. Šo rādītāju izmanto kapitāla prasību noteikšanā.

⁽¹⁵⁾ Lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 11. apsvēruma.

⁽¹⁶⁾ Pirmā līmeņa pamata kapitāls bez balsstiesībām, kā sīkāk aprakstīts lēmuma par pārstrukturēšanu 38. apsvērumā.

- (15) AK iestādes 2015. gada augustā pārdeva 5,4 % bankas ⁽¹⁷⁾ – tas bija pirmais valsts akciju pārdošanas darījums RBS grupā. Visas B akcijas 2015. gada oktobrī tika konvertētas parastajās akcijās ⁽¹⁸⁾. Attiecībā uz DAS 2016. gada martā RBS samaksāja AK iestādēm galīgo dividendi, un vēlāk DAS tika norakstīta ⁽¹⁹⁾. Šo darbību rezultātā AK iestāžu turējumā pašlaik ir 8,4 miljardi parasto RBS akciju, kas ir 71,2 % no šīs sabiedrības parasto akciju kapitāla ⁽²⁰⁾.

3.1.2. SAISTĪBU UN GROZĪTO SAISTĪBU ĪSTENOŠANA

- (16) Atsavināšanas un rīcības saistību īstenošana, kā rezultātā tika pieņemts lēmums par grozīto pārstrukturēšanu, ir sīkāk aprakstīta lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 12.–22. apsvērumā.
- (17) Lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu ietvertu saistību īstenošana ir izklāstīta lēmuma sākt procedūru 15. un 16. apsvērumā. RBS veica atsavināšanu pirms saistībās noteiktajiem termiņiem, izņemot saistības, kas attiecās uz *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanu.

3.2. SAISTĪBAS PAR RAINBOW DARĪJUMDARBĪBAS BLOKA ATSAVINĀŠANU

- (18) Saistības un grozītās saistības paredzēja atsavināt vairākus darījumdarbības virzienus, tostarp ar RBS filiālēm saistītos privāto klientu un MVU apkalpošanas darījumus Anglijā un Velsā un ar *NatWest* filiālēm saistītos privāto klientu un MVU apkalpošanas darījumus Skotijā, kā arī tiešos MVU un dažu vidēja lieluma kapitālsabiedrību apkalpošanas darījumus (turpmāk "*Rainbow* darījumdarbības bloks"). Lēmumā par pārstrukturēšanu noteiktais termiņš bija 2013. gada 31. decembris, bet lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu termiņš tika pagarināts līdz 2017. gada 31. decembrim.
- (19) Lēmumā par pārstrukturēšanu novērtējot RBS labā piešķirtā atbalsta saderību, Komisija atzīmēja, ka saistības atsavināt *Rainbow* darījumdarbības bloku palīdz ierobežot konkurences izkropļojumus, ko atbalsts radījis MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgū Apvienotajā Karalistē.
- (20) Sīks apraksts par procesu, ko īstenoja RBS un AK iestādes, lai atsavinātu *Rainbow* darījumdarbības bloku, un par saistītajām grūtībām ir ietverts lēmuma sākt procedūru 19.–25. apsvērumā.
- (21) Ar 2017. gada 2. marta vēstuli AK iestādes informēja Komisiju par pieprasījumu aizstāt *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas saistības ar alternatīvu saistību kopumu. Ar 2017. gada 28. jūlija vēstuli AK iestādes nosūtīja Komisijai grozītu paziņojumu, kurā bija ietverts sākotnējā paziņojumā ierosinātā alternatīvo pasākumu kopuma atjauninājums.

3.3. AK IESTĀŽU IEROSINĀTAIS ATJAUNINĀTAIS ALTERNATĪVO PASĀKUMU KOPUMS

- (22) Kā norādīja AK iestādes, ierosinātā alternatīvo pasākumu kopuma mērķis, ņemot vērā saistītās grūtības *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanā ⁽²¹⁾, ir rast alternatīvu, kura būtu vismaz līdzvērtīga sākotnējām *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas saistībām gan to tvēruma, gan ietekmes ziņā un i) kurai būtu ātrāka ietekme un tādējādi arī lielāka efektivitāte jebkādu konkurences izkropļojumu mazināšanā; ii) kurā būtu ņemti vērā pašreizējie tirgus apstākļi un konkurējošo sabiedrību ("konkurējošās sabiedrības") ⁽²²⁾ un citu Apvienotās Karalistes MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgus iespējamo jaunpienācēju konkrētās vajadzības un iii) kura neapdraudētu RBS darbībspēju.
- (23) Atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums ietver vairākus rīcību koriģējošus pasākumus un sastāv no diviem elementiem:
- a) spēju un inovācijas fonda ("A pasākums"); un
 - b) stimulētās pārceļšanas shēmas ("B pasākums").

⁽¹⁷⁾ *Her Majesty's Treasury* paziņojums presei: <https://www.gov.uk/government/news/government-begins-sale-of-its-shares-in-the-royal-bank-of-scotland>.

⁽¹⁸⁾ RBS paziņojums presei: <http://otp.investis.com/clients/uk/rbs/RNS/regulatory-story.aspx?cid=365&newsid=580941>

⁽¹⁹⁾ RBS paziņojums presei: <http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatory-story.aspx?cid=365&newsid=687910>.

⁽²⁰⁾ *UK Financial Investments Ltd* gada ziņojums un pārskati, 2016./2017. gads.

⁽²¹⁾ Aprakstītas lēmuma sākt procedūru 19.–25. apsvērumā.

⁽²²⁾ Salīdzinoši jaunas finanšu sektora sabiedrības, kas konkurē par klientiem ar četrām sen dibinātajām valsts bankām, kurām ir vislielākā tirgus daļa (to kopējā tirgus daļa 2015. gadā bija 82 %) Apvienotās Karalistes MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgū.

- (24) Tikt izveidota neatkarīga struktūra ("Struktūra"), kas pārvaldītu un kontrolētu spēju un inovācijas fondu un stimulētās pārceļšanas shēmu ⁽²³⁾.
- (25) Atjaunināto alternatīvo pasākumu kopumu finansētu RBS. AK iestādes lēš, ka kopums RBS kopsummā izmaksās aptuveni GBP [0,5–1,5] miljardus, ņemot vērā tūlītējās kapitāla izmaksas un pastāvīgu RBS peļņas samazinājumu ⁽²⁴⁾.

3.3.1. SPĒJU UN INOVĀCIJAS FONDS ("A PASĀKUMS")

- (26) Spēju un inovācijas fonda budžets būtu GBP 425 miljoni, kas tiktu sadalīts atbilstīgajām sabiedrībām šādiem mērķiem: i) lai attīstītu spēju konkurēt ar RBS bankas pakalpojumu sniegšanā MVU un/vai ii) lai attīstītu un uzlabotu MVU pieejamos finanšu produktus un pakalpojumus. Ieguldījumu projektiem, kas varētu gūt labumu no atbalsta, jābūt vērstiem atļauto mērķu ⁽²⁵⁾ sasniegšanu.
- (27) Spēju un inovācijas fonds tiktu iedalīts četros kopfondos, un līdzekļi tiktu piešķirti, kā norādīts 1. tabulā.

1. tabula

Spēju un inovācijas fondam pieejamās dotācijas

Kopfonds	Mērķis	Pieejamās dotācijas
A. DNK ⁽¹⁾ spēju uzlabošanas kopfonds (GBP 280 miljoni)	Attīstīt uzlabotus DNK piedāvājumus un produktu papildkopumus, ko piedāvā bankas ar esošu un ievērojamu DNK spēju	1 × GBP 120 miljoni 1 × GBP 100 miljoni 1 × GBP 60 miljoni
B. DNK spēju attīstības kopfonds (GBP 80 miljoni)	Veicināt esošā DNK piedāvājuma modernizāciju vai jaunu piedāvājumu izstrādi	1 × GBP 50 miljoni 2 × GBP 15 miljoni
C. Inovatīvo aizdevumu un maksājumu kopfonds (GBP 40 miljoni)	Veicināt jaunu un esošo MVU aizdevumu un maksājumu pakalpojumu attīstību, īpašu uzmanību pievēršot jaunas tehnoloģijas ieviešanai attiecīgajos tirgos	4 × GBP 10 miljoni
D. Korporatīvo bankas pakalpojumu finanšu tehnoloģijas inovācijas fonds (GBP 25 miljoni)	Veicināt MVU būtiskas finanšu tehnoloģijas komercializāciju	5 × GBP 5 miljoni

⁽¹⁾ Darījumsdarbības norēķinu konts ("DNK") ir konts, ko realizē uzņēmumiem, nevis privātpersonām, un kas nodrošina iespēju glabāt noguldījumus, saņemt un veikt maksājumus ar čeku un/vai debetkarti, izmantot bankomātus un veikt regulārus maksājumus ar tiešā debeta un/vai regulārā maksājuma rīkojumu, bet neietver i) kontu, kurā nauda tiek noguldīta valūtā, kas nav Apvienotās Karalistes oficiālā valūta, un ii) kontu, kurā tiek turēti kredītlīdzekļi, ko izmanto hipotekārā parāda vai aizdevuma segšanai (izņemot konta pārtēriņa iespēju).

Vislielākais piešķirums no spēju un inovācijas fonda tiktu paredzēts sabiedrībām ar stabili esošo DNK spēju. Sabiedrībām ar šādu spēju būs pieejami trīs lielākie piešķirumi, tādējādi uzlabojot to spēju konkurēt ar RBS bankas pakalpojumu sniegšanā un finanšu produktu nodrošināšanā MVU. Atbilstības kritēriji dotāciju saņemšanai no šiem kopfondiem ir sīkāk izklāstīti 28.–31. apsvērumā.

- (28) Atbilstības kritēriji attiecībā uz kopfondu "A" – šis kopfonds būtu pieejams jebkurai sabiedrībai, kura pieņem noguldījumus un:

a) kurai ir DNK piedāvājums;

⁽²³⁾ Struktūra tiks izveidota, lai veicinātu un pārraudzītu alternatīvo pasākumu kopuma ieviešanu. Tās darbību regulēs Regulējuma un valsts atbalsta akts, kas tiks noslēgts starp *Her Majesty's Treasury*, Struktūru un RBS attiecībā uz saistībām.

⁽²⁴⁾ Ir ņemtas vērā tūlītējās kapitāla izmaksas, ikgadējās alternatīvo pasākumu kopuma darbības izmaksas un negūtā peļņa saistībā ar klientu pārceļšanu B pasākuma rezultātā, mīnus šo klientu atbrīvotais kapitāls.

⁽²⁵⁾ Aprakstīti šā lēmuma 37. un 38. apsvērumā.

- b) kuru Apvienotās Karalistes Prudenciālā regulējuma iestāde pilnvarojusi pieņemt noguldījumus;
 - c) kuras galīgā mātessabiedrība vai kura pati pieteikuma iesniegšanas brīdī ir sabiedrība ar domicilu Apvienotajā Karalistē, Eiropas Savienībā, Eiropas Ekonomikas zonā vai Šveicē un sabiedrība, kas pieņem noguldījumus, vai finanšu pārvaldītājsabiedrība;
 - d) kuras bruto aktīvu vērtība Apvienotajā Karalistē ir mazāka nekā GBP 350 miljardi, kā norādīts tās jaunākajos publicētajos konsolidētajos pārskatos (vai starpposma bilancē);
 - e) kuras ienākumi Apvienotajā Karalistē ir saistīti galvenokārt ar noguldījumu pieņemšanas, aizdevumu piešķiršanas vai maksājumu pakalpojumu sniegšanu privātpersonām un uzņēmumiem Apvienotajā Karalistē; un
 - f) kura paudusi nodomu paplašināt savu uzņēmumiem sniegto pakalpojumu piedāvājumu, tos piedāvājot arī MVU, attīstot jaunus produktus, izvēršot darbību jaunos ģeogrāfiskajos tirgos Apvienotajā Karalistē vai jaunos darījumdarbības segmentos un/vai ieguldot klientu apkalpošanas līmeņa uzlabošanā.
- (29) Atbilstības kritēriji attiecībā kopfondu "B" – piemēro tos pašus atbilstības kritērijus, kas izklāstīti 28. apsvērumā attiecībā uz kopfondu "A", izņemot to, ka nav nepieciešams, lai sabiedrībai attiecīgajā brīdī būtu DNK piedāvājums (lai gan tai vismaz jābūt publiski paziņojušai par nodomu sākt šādu piedāvājumu).
- (30) Atbilstības kritēriji attiecībā uz kopfondu "C" – šis kopfonds būtu pieejams kopfondu "A" un "B" sabiedrībām un jebkurai citai šādai sabiedrībai:
- a) kuras galīgajai mātessabiedrībai vai kurai pašai pieteikuma iesniegšanas brīdī ir domicils Apvienotajā Karalistē, Eiropas Savienībā, Eiropas Ekonomikas zonā vai Šveicē;
 - b) kura (vai – ja sabiedrība ir daļa no grupas – kuras grupa) lielāko daļu ieņēmumu gūst no finanšu pakalpojumu sniegšanas privātpersonām un uzņēmumiem; un
 - c) kura piedāvā – vai ir izteikusi nodomu paplašināt savu darījumdarbības piedāvājumu, lai iekļautu – aizdevumu vai maksājumu pakalpojumus MVU Apvienotajā Karalistē vai starptautiskus maksājumu pakalpojumus MVU.
- (31) Atbilstības kritēriji attiecībā uz kopfondu "D" – šis kopfonds būtu pieejams jebkurai šādai sabiedrībai:
- a) kuras galīgajai mātessabiedrībai vai kurai pašai pieteikuma iesniegšanas brīdī ir domicils Apvienotajā Karalistē, Eiropas Savienībā, Eiropas Ekonomikas zonā vai Šveicē;
 - b) kura nodrošina vai attīsta finanšu produktus vai pakalpojumus galvenokārt MVU Apvienotajā Karalistē vai nodrošina produktus vai pakalpojumus MVU Apvienotajā Karalistē; un
 - c) kura trīs gados pirms sava ekonomiskā pamatojuma iesniegšanas Struktūrai ir piesaistījusi kapitālu vismaz GBP 1 miljona apmērā.
- (32) Struktūra pārvaldītu un kontrolētu spēju un inovācijas fondu. Ir paredzēts, ka Struktūra būs neatkarīga no RBS un AK iestādēm un ka tai būs vajadzīgās pilnvaras, lai pildītu tās uzdevumu pārvaldīt pieteikumus, kas tiek iesniegti spēju un inovācijas fondam, vai nodrošināt to pārvaldību, kā arī uzraudzīt līdzekļu izlietojumu. Lai kontrolētu, kā saņēmējsabiedrības izlieto līdzekļus, tiks izveidotas četras piesardzības pasākumu grupas, kas tiks īstenotas visā fonda dzīves ciklā, proti, i) piesardzības pasākumi pirms līdzekļu piešķiršanas, ii) pastāvīga ziņošana un Struktūras īstenota uzraudzība, iii) Struktūras tiesības veikt revīziju un iv) Struktūras tiesības atprasīt līdzekļus.
- (33) Pirmā piesardzības pasākumu grupa tiek īstenota pirms līdzekļu piešķiršanas. Pieteikuma iesniedzējiem būs jāiesniedz Struktūrai darījumdarbības plāns, kurā pietiekami sāki izklāstīts, kā pieteikuma iesniedzējs ierosina izlietot jebkādos piešķirtos līdzekļus. Tad Struktūrai jāizvērtē katrs plāna elements, pamatojoties uz vairākiem iepriekš noteiktiem kritērijiem, un jāizvērtē plāna atbilstība atļautajiem mērķiem ⁽²⁶⁾.
- (34) Otrā piesardzības pasākumu grupa ietver pastāvīgu ziņošanu un Struktūras īstenotu uzraudzību – līdzekļu saņēmēji ziņos Struktūrai reizi ceturksnī 18 mēnešu laikposmā (Struktūra sagatavos gada ziņojumu par fonda pārvaldību). Ziņojumā būs ietvertas ziņas par to, kā izlietots saņemtais finansējums, arī norādot kopējo summu, kas iztērēta pēdējos trīs mēnešos. Attiecībā uz kopfondu "A", "B" un "C" sabiedrībām ziņojumā tiks iekļauti šādi elementi:
- a) īss pārskats par norisēm sabiedrības darījumdarbībā attiecībā uz MVU iepriekšējā gada laikā;

⁽²⁶⁾ Aprakstīti šā lēmuma 37. un 38. apsvērumā.

- b) pārskats par pēdējos trīs mēnešos attiecīgajā darījumdarbībā ieguldītajiem līdzekļiem un to summa, norādot arī, kā šādi attīstības pasākumi ir saistīti ar sabiedrības ekonomisko pamatojumu;
 - c) ziņas par sabiedrības ar MVU saistītās darījumdarbības apjomiem, tostarp klientu skaits, DNK skaits, aizdevumu un noguldījumu bilances;
 - d) apstiprinājums, ka aizņēmumi no MVU spēju fonda izlietoti atļautajiem mērķiem; un
 - e) citi elementi pēc Struktūras un saņēmējsabiedrības vienošanās.
- (35) Trešo piesardzības pasākumu grupu veido Struktūras tiesības veikt revīziju – Struktūrai būtu līgumspēja iecelt “kvalificētu personu”⁽²⁷⁾, kura veiktu izmeklēšanu un revīziju par to, kā saņēmēji izlietojuši līdzekļus, ja Struktūrai būtu iemesls apšaubīt, vai saņēmējs ir pienācīgi vai pilnīgi izlietojis atbilstīgi A pasākumam saņemtos līdzekļus.
- (36) Ceturto piesardzības pasākumu grupu veido Struktūras tiesības atprasīt līdzekļus – ja Struktūra uzskata (pēc revīzijas vai cita iemesla dēļ), ka ir būtiski pārkāpta vienošanās, kas noslēgta starp Struktūru un saņēmēju, Struktūra var atprasīt saņēmējam jau piešķirtos līdzekļus. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad finansējuma summa nav izlietota atļautajiem mērķiem vai ir izlietota aizliegtiem mērķiem⁽²⁸⁾ – šādos gadījumos Struktūra var pieprasīt, lai saņēmējs novērs pārkāpumu, vai pieprasīt finansējuma summas (pilnīgu vai daļēju) atmaksu.
- (37) Noteikumi par kopfondu “A”, “B” un “C” līdzekļu izlietojumu cita starpā paredz, ka:
- a) sabiedrība izmanto dotāciju mērķiem, kam ir pierādāma saistība ar i) rezultātu uzlabošanu attiecībā uz klientiem, kas ir MVU, un/vai ii) sabiedrības darījumdarbības spējas, produktu piedāvājuma un/vai mērķa tirgu paplašināšanu, lai uzlabotu tās piedāvājumu MVU (“vispārējie principi”);
 - b) sabiedrība var izmantot dotāciju, lai segtu savus kapitālizdevumus vai pamatdarbības izdevumus saistībā ar šādiem mērķiem (“atļautie mērķi”):
 - 1) sistēmu un/vai infrastruktūras attīstīšana, kas vajadzīga, lai paplašinātu i) kopfonda “A” vai “B” sabiedrību gadījumā – to bankas pakalpojumus MVU vai ii) kopfonda “C” sabiedrību gadījumā – to aizdevumu un/vai maksājumu pakalpojumus MVU (“attiecīgais(-ie) darījumdarbības virziens(-i)”);
 - 2) darbinieku pieņemšana darbā un atalgošana, lai paplašinātu un/vai uzturētu attiecīgo(-os) darījumdarbības virzienu(-us);
 - 3) ar attiecīgo(-ajiem) darījumdarbības virzienu(-iem) saistīto produktu tirgvedība;
 - 4) telpu iegāde vai noma, kas vajadzīga, lai paplašinātu attiecīgo(-os) darījumdarbības virzienu(-us); vai
 - 5) jebkuram citam mērķim, kas (pēc Struktūras ieskatiem) ir saderīgs ar vispārējiem principiem.
 - c) Sabiedrība nedrīkst dotāciju izlietot šādiem aizliegtiem mērķiem:
 - 1) lai subsidētu īslaicīgus bankas produktu un/vai pakalpojumu cenu samazinājumus;
 - 2) lai atmaksātu esošas saistības;
 - 3) lai piešķirtu finansējumu tieši klientiem;
 - 4) lai finansētu kapitālizdevumus un/vai pamatdarbības izdevumus, kurus sabiedrība bija plānojusi pirms pieteikuma iesniegšanas datuma un a) kuri sabiedrībai rastos neatkarīgi no tā, vai tiktu saņemta jebkāda summa no spēju un inovācijas fonda, vai b) kuri bijuši iekļauti sabiedrības darījumdarbības plānā pirms pieteikuma iesniegšanas dienas;
 - 5) lai jebkādiem līdzekļiem atmaksātu kapitālu sabiedrības esošajiem akcionāriem; vai
 - 6) mērķim, kas nav saderīgs ar vispārējiem principiem un/vai sabiedrības ekonomisko pamatojumu.

⁽²⁷⁾ Līdzīgi regulējošo struktūru iecelšanai atbilstīgi 2000. gada Finanšu pakalpojumu un tirgu likuma 166. pantam.

⁽²⁸⁾ Kā aprakstīts 37. un 38. apsvērumā.

- (38) Noteikumi par kopfonda "D" līdzekļu izlietojumu cita starpā paredz, ka:
- a) sabiedrība dotāciju izmanto, lai attīstītu, uzlabotu, uzturētu, paplašinātu un/vai komercializētu tās finanšu tehnoloģijas ⁽²⁹⁾ produktu vai pakalpojumu (vai lai atbalstītu šāda produkta vai pakalpojuma attīstīšanu, uzlabošanu, uzturēšanu, paplašināšanu un/vai komercializāciju), un ka sabiedrība dotāciju var izmantot, lai segtu savus kapitālizdevumus un pamatdarbības izdevumus saistībā ar šādiem mērķiem ("atļautie mērķi"):
 - 1) sistēmu un/vai infrastruktūras attīstīšana, kas vajadzīga, lai attīstītu, uzlabotu, uzturētu, paplašinātu un/vai komercializētu finanšu tehnoloģijas produktu vai pakalpojumu;
 - 2) darbinieku pieņemšana darbā un atalgošana, lai attīstītu, uzlabotu, uzturētu, paplašinātu un/vai komercializētu finanšu tehnoloģijas produktu vai pakalpojumu;
 - 3) finanšu tehnoloģijas produkta vai pakalpojuma tirgvedība; vai
 - 4) jebkurš cits mērķis, kas (pēc Struktūras ieskatiem) veicina finanšu tehnoloģijas produkta vai pakalpojuma attīstīšanu, uzlabošanu, uzturēšanu, paplašināšanu un/vai komercializāciju;
 - b) sabiedrība nedrīkst dotāciju izlietot šādiem aizliegtiem mērķiem:
 - 1) lai atmaksātu esošas saistības;
 - 2) lai piešķirtu finansējumu tieši klientiem;
 - 3) lai jebkādiem līdzekļiem atmaksātu kapitālu sabiedrības esošajiem akcionāriem; vai
 - 4) mērķim, kas nav saderīgs ar sabiedrības ekonomisko pamatojumu.
- (39) Finansējums kopfondu "A", "B" un "C" sabiedrībām tiktu piešķirts pa posmiem, lai sabiedrības, kuru pieteikums kopfondam "A" netiek apstiprināts, būtu tiesīgas pieteikties finansējumam no kopfonda "B", un sabiedrības, kuru pieteikums kopfondam "B" netiek apstiprināts, būtu tiesīgas pieteikties finansējumam no kopfonda "C". Kopfonda "D" finansējuma piešķiršanas process notiks vienlaicīgi ar kopfondu "A", "B" un "C" pakāpeniskās finansējuma piešķiršanas procesu.
- (40) Struktūra sāks spēju un inovācijas fonda tirgvedību kopfondu "A" un "D" sabiedrībām, tiklīdz tas būs praktiski iespējams pēc fonda izveides un Regulējuma un valsts atbalsta akta parakstīšanas ⁽³⁰⁾. Tirgvedība kopfondu "B" un "C" sabiedrībām notiks (attiecīgi) trīs un sešus mēnešus pēc spēju un inovācijas fonda līdzekļu tirgošanas kopfonda "A" sabiedrībām.
- (41) Pieteikumu iesniegšanas termiņš kopfonda "A" līdzekļu saņemšanai beigsies divu mēnešu laikā pēc tam, kad Struktūra pirmo reizi būs sākusi fonda tirgvedību, savukārt pieteikumu iesniegšanas termiņš kopfondam "B" beigsies piecu mēnešu laikā pēc minētā datuma, bet termiņš kopfondam "C" beigsies astoņu mēnešu laikā pēc minētā datuma. Pieteikumu iesniegšanas termiņš kopfonda "D" līdzekļu saņemšanai būs vienlaicīgi ar pieteikumu iesniegšanas termiņiem kopfondu "A", "B" un "C" līdzekļu saņemšanai, un tas beigsies sešu mēnešu laikā pēc tam, kad Struktūra pirmo reizi būs sākusi fonda tirgvedību.
- (42) Ir paredzēts, ka fonda darbība beigsies pēc stimulētās pārcelšanas shēmas beigām (lai gan to var pagarināt atbilstīgi iepriekš noteiktiem kritērijiem atkarībā no atlikušo nesadalīto līdzekļu summas). Tomēr Struktūras tiesības un pienākumi attiecībā uz ziņošanu paliktu spēkā trīs mēnešus pēc tam, kad būs beigusies pēdējā vienošanās starp Struktūru un jebkuru saņēmējsabiedrību, kas piedalās spēju un inovācijas fondā.
- (43) RBS izmaksas saistībā ar A pasākumu ietver tūlītējās kapitāla izmaksas GBP 425 miljonu apmērā plus Struktūras pamatdarbības izmaksas ⁽³¹⁾, kuras segtu RBS.

3.3.2. STIMULĒTĀS PĀRCELŠANAS SHĒMA ("B PASĀKUMS")

- (44) Tiesības piedalīties stimulētās pārcelšanas shēmā ir noguldījumu pieņemšanas sabiedrībām, kas atbilst šādiem kritērijiem ("atbilstīgās sabiedrības"):
- a) tās ir ieviesušas – vai ir publiski paziņojušas par nodomu ieviest – darījumdarbības norēķinu konta piedāvājumu;
 - b) tās atbilst 28. apsvēruma b)–f) punktā izklāstītajiem kritērijiem attiecībā uz kopfonda "A" sabiedrībām; un
 - c) tās piedalās Apvienotās Karalistes norēķinu kontu pārcelšanas pakalpojumā ("NKPP") ⁽³²⁾.

⁽²⁹⁾ Finanšu tehnoloģija ir darījumdarbības virziens, kura pamatā ir programmatūras izmantošana, lai sniegtu finanšu pakalpojumus, piemēram, vienādranga pakalpojumus, kolektīvos pakalpojumus u. c.

⁽³⁰⁾ Sk. 23. zemsvītras piezīmi.

⁽³¹⁾ Kopējais finansējums Struktūras izveidei un darbības nodrošināšanai būs GBP 20 miljoni.

⁽³²⁾ *Bacs Payment Schemes Limited* atbalstīts pakalpojums, kas ļauj automātiski pārcelt visas maksājumu procedūras uz jaunu banku un slēdz esošo kontu. Sk. vietni <https://www.currentaccountswitch.co.uk>

- (45) No RBS finansētās stimulētās pārceļšanas shēmas Struktūrai tiku piešķirts finansējums līdzekļu sadalīšanai atbilstīgajām sabiedrībām veiksmīgai klientu pārceļšanai. Mērķis ir nodrošināt atbilstīgajām sabiedrībām iespēju piedāvāt stimulus RBS bankas pakalpojumu klientiem—MVU, lai tos iedrošinātu pārceļt savus DNK, noguldījumu kontus un aizdevumus uz atbilstīgajām sabiedrībām. Šajā nolūkā RBS uzņēmtos šādas saistības:
- a) atbilstīgajām sabiedrībām par tiem klientiem, kas piekrīt pārceļt savus DNK, samaksāt “pūra naudu” (t. i., finansiālus stimulus) līdz GBP 225 miljonu apmērā (“DNK “pūra nauda””);
 - b) samaksāt papildus lielākais GBP 50 miljonus ar aizdevumiem saistītā “pūra nauda” (“aizdevumu “pūra nauda””) par tiem klientiem, kuri kopā ar savu DNK pārceļ arī aizdevumu produktu;
 - c) no savām izmaksām iezīmēt papildu GBP 75 miljonus, kas arī būtu pieejami, lai atvieglotu pārceļšanu (kompensācija par darbības pārtraukuma izmaksām, kas saistītas ar aizdevumu bilancu pārceļšanu, vai citiem maksājumiem trešām personām, piemēram, maksu par juridiskajiem pakalpojumiem).
- (46) DNK “pūra nauda” un aizdevumu “pūra nauda” ļaus atbilstīgajām sabiedrībām finansēt pievilcīgus cenu piedāvājumus vai citus stimulus RBS klientiem *Williams & Glyn* (“W&G”) perimetrā ⁽³³⁾ un mudināt tos pārceļt savus norēķinu kontus.
- (47) DNK “pūra nauda” tiktu izmaksāta saņēmējsabiedrībām pakāpeniski, lai tām būtu pietiekami resursi pārliecinot stimulus piedāvāšanai gan mazākiem, gan lielākiem klientiem—MVU pārceļt savus norēķinu kontus. DNK “pūra naudas” summas, ko ierosināts piedāvāt, sākot shēmu, norādītas turpmāk tabulā.

2. tabula

Ierosinātās sākotnējās DNK “pūra naudas” summas stimulētās pārceļšanas shēmā

Klienta—MVU apgrozījuma diapazons	DNK “pūra naudas” summa (GBP)
< GBP 15 000	750
GBP 15 000–100 000	1 000
GBP 100 001–1 000 000	3 000
GBP 1 000 001–1 500 000	6 250
GBP 1 500 001–2 000 000	13 125
GBP 2 000 001–2 500 000	16 875
GBP 2 500 001–7 500 000	25 000
> GBP 7 500 000	50 000

- (48) Aizdevumu “pūra nauda” sniegs iespēju atbilstīgajām sabiedrībām samazināt klientiem piešķirto aizdevumu procentu likmi, tādējādi padarot sabiedrību piedāvājumus konkurētspējīgākus, vienlaikus saglabājot pietiekamu kapitāla peļņu. Ja klients pārceļ savu galveno DNK un aizdevuma produktu no RBS, Struktūra samaksās saņēmējsabiedrībai papildu “pūra naudu” 2,5 % apmērā no pārceļtās aizdevuma bilances.
- (49) RBS sazinātos ar saviem klientiem W&G perimetrā (kurā ir aptuveni 200 000 bankas pakalpojumu klientu, kas ir MVU), kuriem tiktu sniegta informācija par norēķinu kontu pārceļšanas priekšrocībām un par iespējamajām alternatīvajām konkurējošajām sabiedrībām, kas tos varētu interesēt.

⁽³³⁾ Termini “Rainbow” un “W&G” attiecas uz to pašu darbības perimetru, kas minēts lēmumā par grozīto pārstrukturēšu pievienotās Pārskatītās terminu lapas 2. tabulā.

- (50) RBS sāktu informēt klientus par stimulētās pārceļšanas shēmu aptuveni trīs mēnešus pēc saistību kopuma ieviešanas sākuma, un "pūra nauda" būtu pieejama jau 2018. gada 2. ceturksnī (aptuveni trīs mēnešus pēc tam, kad RBS sāks informēt savus klientus). "Pūra naudas" sadales process stimulētās pārceļšanas shēmā tiktu atkārtots reizi ceturksnī tik ilgi, kamēr vien "pūra nauda" ir pieejama. "Pūra naudas" izmaksa tiktu izbeigta, kad DNK "pūra naudā" būtu izmaksāts lielākais GBP 225 miljoni, vai – ja šī summa nav sasniegta agrāk – 18 mēnešus pēc tam, kad RBS paziņojusi par stimulētās pārceļšanas shēmu (ar iespēju šo termiņu pagarināt uz laiku līdz 12 mēnešiem; sk. 51. apsvēruma d) punktu).
- (51) Struktūra būtu atbildīga par stimulētās pārceļšanas shēmas pārvaldību un kontroli papildus spēju un inovācijas fondam un pastāvīgi uzraudzītu RBS rīcību attiecībā uz klientiem un tās mijiedarbību ar klientiem. Tādējādi Struktūra, ievērojot piemērojamos tiesību aktus un datu aizsardzības prasības, varētu:
- a) ieviest maksājāmās "pūra naudas" summas izmaiņas, lai nodrošinātu, ka tā tiek izlietota pēc iespējas lietderīgāk;
 - b) apstiprināt informatīvos materiālus, ko RBS nosūtītu saviem klientiem–MVU, par stimulētās pārceļšanas shēmu;
 - c) pieprasīt, lai RBS palielina šādu informatīvo materiālu nosūtīšanas biežumu;
 - d) pagarināt "pūra naudas" pieejamības termiņu par laikposmu līdz 12 mēnešiem, ja [...] mēnešu laikā no stimulētās pārceļšanas shēmas sākuma datuma savus norēķinu kontus pārcēlušī (vai pārceļšanas procesu sākušī) mazāk nekā [...] atbilstīgie klienti ⁽³⁴⁾ ("pagarinātais stimulētās pārceļšanas termiņš"); un
 - e) pieprasīt, lai RBS paplašina to klientu bāzi, kuriem tā nosūta šādus paziņojumus, ārpus W&G perimetra, ja konkrētā termiņā netiek sasniegts konkrēts kontus pārcēlušo klientu skaits. Ja perimetrs tiks paplašināts, pārceļšanas piedāvājumi shēmā tiks vērsti uz MVU, kas pārstāv aptuveni [...] no Apvienotās Karalistes DNK tirgus daļas. Perimetrs tiks paplašināts šādos gadījumos:
 - 1) [...] ⁽³⁵⁾;
 - 2) [...];
 - 3) [...].
- (52) Lai nodrošinātu RBS attiecīgos stimulus stimulētās pārceļšanas shēmas efektīvai īstenošanai, gadījumā, ja savus norēķinu kontus būs pārcēlušī mazāk nekā [...] klienti un ja "pūra nauda" nebūs izlietota līdz [...] mēnešu termiņa beigām (vai – ja Struktūra izlemtu pagarināt attiecīgo termiņu – līdz termiņa pagarinājuma beigu datumam), RBS būtu jāpārskaita Struktūrai iepriekš noteikts neizlietotās summas papildu daudzkārtis ("reizinātājs"), nepārsniedzot maksimālo ierobežojumu GBP 50 miljoni.
- (53) Noteiktais reizinātājs ir [...] no neizlietotās summas. Šo sankciju piemēro, ievērojot šādus nosacījumus:
- a) tā kā stimulētās pārceļšanas shēmas panākumi būs atkarīgi no atbilstīgo sabiedrību spējas veidot pievilcīgus piedāvājumus RBS klientiem–MVU, Struktūrai būtu pilnvaras samazināt reizinātāju gadījumā, ja tā ir pamatoti pārliecināta, ka finansējuma nepietiekamā izlietojuma iemesls ir faktori, kas bijuši ārpus RBS kontroles;
 - b) RBS var būt atļauts ar Struktūras piekrišanu pēc noteikta laikposma pārstrukturēt "pūra naudu", lai uzlabotu shēmas iedarbīgumu un mazinātu sankcijas iespējamību; un
 - c) i) ja Struktūra ir paplašinājusi perimetru līdz stimulētās pārceļšanas beigu datumam; ii) ja pārcelto klientu ir mazāk nekā [...] un iii) ja Struktūra uzskata, ka RBS nav aktīvi informējusi plašāku klientu loku par stimulēto pārceļšanu, Struktūra var palielināt reizinātāju līdz procentuālajai daļai, ko tā uzskata par piemērotu, nepārsniedzot maksimālo ierobežojumu GBP 50 miljoni.
- (54) [...]
- (55) Ja neizlietoto līdzekļu un reizinātāja (pieskaitot visas atprasītās summas un no spēju un inovācijas fonda neizdalītās summas) summa būs mazāka nekā GBP 5 miljoni, Struktūra šos līdzekļus atvēlēs labdarībai.

⁽³⁴⁾ Atbilstīgais klients ir RBS struktūrvienības – kas zināma kā W&G – klients, kurš ir MVU.

⁽³⁵⁾ [...] Biznesa noslēpums.

- (56) RBS stimulētās pārceļšanas shēmas ietvaros piekrīt darījumu nepiedāvāšanas kārtībai, kas aizliedz RBS un tās grupas locekļiem i) veikt konkrētas darbības, kurām var būt nelabvēlīga ietekme uz stimulētās pārceļšanas shēmu, un ii) pierunāt, mudināt vai iedrošināt atbilstīgos klientus (vai klientus, kas pārcēlušies norēķinu kontus uz stimulētās pārceļšanas prasībām atbilstīgu sabiedrību) palikt par grupas klientiem saistībā ar kādu DNK vai attiecīgu aizdevuma produktu vai pārcelt kādu DNK vai attiecīgu aizdevuma produktu no stimulētās pārceļšanas prasībām atbilstīgām sabiedrībām uz jebkuru grupas locekli noteiktos termiņos.
- (57) Lai veicinātu stimulētās pārceļšanas shēmas panākumus, RBS piedāvās stimulētās pārceļšanas shēmā iesaistītajām sabiedrībām iespēju noslēgt starpbanku pārstāvības aktu, kas ļaus klientiem, ko tās būs piesaistījušas atbilstīgi stimulētās pārceļšanas shēmai, turpināt izmantot naudas un čeku darījumu pakalpojumus RBS filiālēs ("filiāļu piekļuves shēma"). Šāda filiāļu piekļuves shēma būs pieejama atbilstīgajiem klientiem vismaz trīs gadus no stimulētās pārceļšanas shēmas sākuma ar saprātīgiem un nediskriminējošiem komercnosacījumiem un uz attiecīgās sabiedrības rēķina.
- (58) B pasākuma tūlītējās kapitāla izmaksas ir GBP 350 miljoni plus RBS radušās īstenošanas izmaksas un RBS pastāvīgi negūtā nākotnes peļņa ⁽³⁶⁾.

4. IEINTERESĒTO PERSONU UN AK IESTĀŽU PIEZĪMES

4.1. VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES PAR ALTERNATĪVO PASĀKUMU KOPUMU

- (59) Lēmums sākt procedūru paredzēja ieinteresētajām personām iespēju iesniegt piezīmes par AK iestāžu priekšlikumu. Apspriežu posmā tika saņemts liels skaits piezīmju. Saņemtās piezīmes attiecās uz sākotnējo alternatīvo pasākumu kopumu, kā aprakstīts lēmuma sākt procedūru 28.–68. apsvērumā ("sākotnējais alternatīvo pasākumu kopums"). AK iestādes ir atjauninājušas alternatīvo pasākumu kopumu, ņemot vērā no ieinteresētajām personām saņemtās piezīmes un savu tirgus pētījumu ⁽³⁷⁾, kā aprakstīts 2.3. iedaļā.
- (60) Ņemot vērā piezīmju lielo skaitu ⁽³⁸⁾, lai būtu vieglāk novērtēt alternatīvo pasākumu kopuma līdzvērtīgumu *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanai, šajā iedaļā ir izklāstītas galvenās piezīmes, kas bija kopīgas vairākām ieinteresētajām personām.

4.1.1. IEINTERESĒTO PERSONU VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES PAR ALTERNATĪVO PASĀKUMU KOPUMU

- (61) Lielākajā daļā saņemto piezīmju ir norādīts, ka sākotnējam alternatīvo pasākumu kopumam ir vairākas iezīmes, kas varētu veicināt konkurenci Apvienotās Karalistes MVU tirgos. Dažās piezīmēs ir norādīts, ka alternatīvo pasākumu kopumam būtu ātrāka ietekme ar mazāku izpildes risku un spēja stiprināt vairāk nekā vienu konkurējošo sabiedrību (tāpat kā *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas gadījumā).
- (62) Dažas ieinteresētās personas attiecībā uz vispārējo sākotnējo alternatīvo pasākumu kopumu norāda, ka:
- a) sākotnējā alternatīvo pasākumu kopuma vispārējais apjoms ir nepietiekams, lai rosinātu strukturālas pārmaiņas Apvienotās Karalistes MVU tirgū, kurā ir lieli šķēršļi norēķinu kontu pārceļšanai;
 - b) darījumdarbības norēķinu kontu pārceļšana, kas ir vienāda ar 2 % MVU tirgus daļas, nav līdzvērtīga *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanai (aptuveni 5 % MVU tirgus daļa klientu–MVU skaita ziņā);
 - c) DNK pārceļšana neatrisina aktīvu pārceļšanas problēmu; un
 - d) alternatīvo pasākumu panākumi (vai panākumi vispār) būs atkarīgi galvenokārt no Struktūras un tās lēmumiem. Būs grūti nodrošināt nepieciešamo Struktūras objektivitātes līmeni.

⁽³⁶⁾ Pēc AK iestāžu aplēsēm, RBS radīsies īstenošanas izmaksas GBP 38 miljoni un pastāvīgas papildu izmaksas, ko izraisīs peļņas samazinājums un kas būs aptuveni GBP [...] gadā.

⁽³⁷⁾ Sk. 11. zemsvītras piezīmi.

⁽³⁸⁾ Piezīmes saņemtas no *Santander UK plc*, *CYBG plc*, *Metro Bank PLC*, *Aldermore Bank plc*, *Masthaven Bank Ltd*, *Paragon Bank plc*, *Secure Trust Bank plc*, *Shawbrook Bank Ltd*, *Virgin Money plc*, *OakNorth Bank Ltd*, *Cumberland Building Society*, *Tide* un *RBS*.

4.1.2. AK IESTĀŽU VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES PAR ALTERNATĪVO PASĀKUMU KOPUMU UN PAR IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMĒM

- (63) AK iestādes uzskata, ka alternatīvo pasākumu kopums ir vismaz līdzvērtīgs *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanai, ja vērtē tā ietekmi uz iespējamo konkurences izkropļojumu ierobežošanu, un ka to var īstenot ar lielāku noteiktību un ātrāk nekā atvasināšanu.
- (64) AK iestādes uzskata, ka alternatīvo pasākumu kopums visumā ir veidots tā, lai tirgū radītu spēju paaugstināt tirgus mērogā notiekošās pārcelšanas līmeni MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgos. Šis slogs lielākoties būs jāuzņemas RBS kā vislielākajam tirgus dalībniekam. Lai gan spēju un inovācijas fonda priekšrocības ir grūtāk novērtēt no kvantitatīvā viedokļa nekā stimulētās pārcelšanas shēmas priekšrocības, tas nostiprinās daudz banku pakalpojumu piedāvājumus MVU, tādējādi paplašinot izvēli tirgū, radot darījumdarbības modeļu daudzveidību un veicinot pārcelšanu. Tas arī paātrinās jaunu uzņēmumu un tehnoloģiju attīstību, kas mazinās MVU atkarību no to bankām.
- (65) AK iestādes argumentē, ka alternatīvo pasākumu kopums ir izstrādāts tā, lai tas atbilstu tiem pašiem mērķiem, kādiem paredzēta *Rainbow* darījumdarbības bloka sākotnējā atsavināšana, proti,
- a) RBS tirgus daļas mazināšana – stimulētās pārcelšanas shēmas īstenošana un līdzekļu nodrošināšana MVU bankas pakalpojumu spēju attīstīšanai nostiprinās mazāko konkurentu stāvokli un ļaus tiem īstenot lielāku konkurences spiedienu uz RBS;
 - b) atbalsta saņemšanas radītā komerciālā ieguvuma mazināšana – alternatīvo pasākumu kopums rada ievērojamas tūlītējās izmaksas, un tam ir pastāvīga papildu ietekme, kas izpaužas kā apgrozījuma samazināšanās, kuru savukārt izraisa klientu–MVU skaita samazināšanās stimulētās pārcelšanas shēmas iespaidā;
 - c) klientu–MVU pārcelšana – atšķirībā no atsavināšanas, kas nozīmētu to klientu–MVU piespiedu pārcelšanu, kuri nav izvēlējušies mainīt banku, stimulētās pārcelšanas shēma mudina klientus pašiem pieņemt lēmumu pārcelt savus norēķinu kontus. Ir lielāka iespējamība, ka klienti, kuriem tiek dota šāda iespēja izvēlēties, sadarbosies ar jauno banku un nākotnē atkal pāries uz citu banku, ja viņi saņems labāku piedāvājumu; un
 - d) piekļuve filiālēm, kas apkalpo klientus–MVU – filiāļu piekļuves shēma atbalsta klientu pārcelšanu no RBS uz konkurējošām sabiedrībām atbilstīgi stimulētās pārcelšanas shēmai, jo šādiem klientiem nevajadzēs mainīt savu ikdienas naudas norēķinu kārtību.
- (66) Attiecībā uz alternatīvo pasākumu kopuma ietekmi uz vidēja lieluma kapitālsabiedrību tirgus segmentu AK iestādes uzskata, ka:
- a) kopš 2010. gada 4. ceturkšņa RBS ir zaudējusi [5–10] % tirgus daļu korporatīvo klientu segmentā, kā rezultātā tās tirgus daļa samazinājusies no [30–35] % līdz [20–25] %. RBS vairs nav Apvienotajā Karalistē lielākā banka, kas apkalpo vidēja lieluma kapitālsabiedrības. Šis tirgus daļas samazinājums arī būtiski pārsniedz tirgus daļas samazinājumu, kas prognozēts *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas gadījumā ⁽³⁹⁾;
 - b) spēju un inovācijas fonds ietver vairākas ļoti būtiskas dotācijas, lai palīdzētu bankām, kurām ir izveidota MVU bankas pakalpojumu franšīze, uzlabot un paplašināt to esošos korporatīvo bankas pakalpojumu piedāvājumus lieliem MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrībām. AK iestādes paredz, ka daudzas no šīm norisēm uzlabos konkrētu banku spēju apkalpot vidēja lieluma kapitālsabiedrības un palielinās to banku kopējo skaitu, kuras vēlāk spēs attīstīt un piedāvāt pakalpojumus vidēja lieluma kapitālsabiedrībām;
 - c) stimulētās pārcelšanas shēma ir paredzēta, lai rosinātu klientus, kas ir lieli MVU, pāriet no RBS uz citām bankām. Tādu klientu skaita palielinājums, kas ir lieli MVU, stimulēs uzņemošās bankas attīstīt pakalpojumu piedāvājumu lielākiem uzņēmumiem, tostarp vidēja lieluma kapitālsabiedrībām. Turklāt var paredzēt, ka laika gaitā daži klienti, kas ir lieli MVU, attīstīsies par vidēja lieluma kapitālsabiedrībām, tādējādi vēl vairāk stimulējot attiecīgu piedāvājumu izstrādi;

⁽³⁹⁾ *Charterhouse* pētījums, kurš iesniegts RBS un kurā novērtēta to uzņēmumu tirgus daļa, kā apgrozījums pārsniedz GBP 25 miljonus.

- d) CMA ⁽⁴⁰⁾ ir secinājusi, ka MVU, kuru apgrozījums pārsniedz GBP 2 miljonus, kopumā spēj vest sarunas ar to bankām par izcenojumiem un pakalpojumu nosacījumiem. Lai tas varētu faktiski radīt konkurenci, ir būtiski, lai šādiem klientiem būtu pieejami darbībaspējīgi alternatīvi pakalpojumu sniedzēji. Nodrošinot arī citām bankām iespēju attīstīt to spējas apkalpot vidēja lieluma kapitālsabiedrības, tiks būtiski palielināta konkurence;
- e) ņemot vērā vidēja lieluma kapitālsabiedrību apkalpošanas sarežģītību, priekšlikumi, ko RBS saņēma, kad tā iepriekš centās pārdot *Rainbow* darījumdarbības bloku ⁽⁴¹⁾, paredzēja [...].
- (67) Turklāt AK iestādes ņem vērā arī citas alternatīvo pasākumu kopuma priekšrocības salīdzinājumā ar *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanu.
- a) Ģeogrāfiskais tvērums – alternatīvo pasākumu kopums ietekmētu konkurenci visā Apvienotajā Karalistē, bez ģeogrāfiskiem ierobežojumiem;
- b) plašāka tirgus ietekme – alternatīvo pasākumu kopums atvieglotu sistēmisku un ilgstošu pārmaiņu ieviešanu tirgū, palīdzot vairākām konkurējošām sabiedrībām veiksmīgāk konkurēt ar sen dibinātajām bankām. Konkrētāk:
- i) spēju un inovācijas fonds palīdzēs sabiedrībām attīstīt to spēju apkalpot MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrības, vienlaikus arī uzlabojot to likviditāti un finansiālās spējas. Tas arī veicinās tādu jaunu tehnoloģiju attīstību, ko izmantos konkurējošās sabiedrības;
- ii) stimulētās pārcelšanas shēma palīdzēs stimulētās pārcelšanas prasībām atbilstīgajām sabiedrībām nostiprināt to darbību, paplašinot to klientu bāzi;
- iii) filiāļu piekļuves shēma ļaus atbilstīgajām sabiedrībām fiziski apkalpot stimulētās pārcelšanas shēmas ietvaros jauniegūtos klientus–MVU, piemēram, sniedzot naudas norēķinu un čeku apstrādes pakalpojumus;
- c) tirgus problēmas, uz kurām norādījusi Apvienotās Karalistes Konkurences un tirgu iestāde (“CMA”) – alternatīvo pasākumu kopums arī atrisina dažas nozīmīgākās tirgus problēmas, ko CMA norādījusi savā nesenoajā pārskatā par MVU bankas pakalpojumu tirgu Apvienotajā Karalistē. Minētās problēmas cita starpā ir šādas:
- i) zema klientu atsaucība iesaistīties to bankas pakalpojumos, nepietiekama reaģēšana uz cenu un kvalitātes izmaiņām un pārcelšanas stimulu trūkums;
- ii) stimulu trūkums bankām ieguldīt klientu piesaistīšanā, lai tie pārietu;
- iii) augstas klientu piesaistīšanas izmaksas jaunpienācējām konkurējošām sabiedrībām un konkurējošām sabiedrībām, kas paplašinās;
- iv) produktu un tehniskās inovācijas trūkums MVU bankas pakalpojumu jomā;
- v) konkurējošo sabiedrību bažas par filiāļu tīkla izveides un uzturēšanas izmaksām;
- d) izpildes termiņš un noteiktība – alternatīvo pasākumu kopumu var īstenot īsākā termiņā un ar augstāku noteiktības pakāpi. Tas ļautu izvairīties no kapitāla darījuma riskiem un neskaidrībām, kas pieredzētas iepriekšējos *Rainbow* darījumdarbības bloka pārdošanas mēģinājumos;
- e) šķēršļu likvidēšana AK iestāžu aiziešanai no RBS – AK iestādes ir publiski paziņojušas par nodomu pārdot to RBS akcijas un tādējādi atgriezt RBS privātajiem īpašniekiem. Pastāvīgās grūtības un kavēšanās *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanā, kas ir vienīgā atsavināšanas saistība, kura vēl ir jāizpilda, ir radījušas neskaidrības, kas ietekmējušas RBS kā ieguldījumu piedāvājuma pievilcīgumu. Alternatīvo pasākumu kopums novērstu šīs neskaidrības.
- (68) Attiecībā uz ieinteresēto personu piezīmēm AK iestādes norāda, ka:
- a) RBS tirgus daļa samazinājās no [25–30] % 2010. gada 4. ceturksnī līdz [20–25] % 2016. gada 4. ceturksnī ⁽⁴²⁾, kas kopumā ir samazinājums par [3–7] % attiecīgajā periodā. Tādējādi tirgus daļas zaudējumu, kas paredzams stimulētās pārcelšanas shēmas gadījumā vien, pieskaitot novērotajam būtiskajam RBS tirgus daļas zaudējumam kopš 2010. gada, tiek pārsniegts 5 % samazinājums, kas prognozēts *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas gadījumā;

⁽⁴⁰⁾ CMA privāto klientu bankas pakalpojumu tirgus izpētes galvenais ziņojums, A8.1-16. pielikums, 12. attēls.

⁽⁴¹⁾ Sk. arī lēmuma sākt procedūru 25. apsvērumu.

⁽⁴²⁾ Avots: *Charterhouse Research* bankas korporatīvo pakalpojumu apsekojums 2016. gada 4. ceturksnī par tiem MVU, kuru apgrozījums ir līdz GBP 25 miljoniem. Dati par 12 secīgiem mēnešiem. Svērtie dati atbilstīgi reģioniem un apgrozījumam, kas ir reprezentatīvs attiecībā uz uzņēmumiem Lielbritānijā. Aplēstais kopējais tirgus lielums [...].

- b) AK iestādes ir ieviesušas vairākas izmaiņas ierosinātajā kopumā, lai ņemtu vērā galvenos punktus, ko minējušas ieinteresētās personas. AK iestādes uzskata, ka atjauninātajā alternatīvo pasākumu kopumā ir ņemtas vērā trešo personu bažas, tas būs līdzvērtīgs *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšanai (attiecībā uz tā ietekmi uz RBS un uz tirgu kopumā) un faktiski veicinās konkurenci MVU bankas pakalpojumu tirgū Apvienotajā Karalistē;
- c) attiecībā uz piezīmi par vajadzību nodrošināt Struktūras neatkarību AK iestādes atzīmē, ka Struktūrai saistošs būs Regulējuma un valsts atbalsta akts ⁽⁴³⁾, kurā ir precizētas Struktūras funkcijas un uzdevumi un noteikti tās pienākumi un darbības ierobežojumi. Turklāt personai nav atļauts ieņemt Struktūras direktora amatu, ja viņa tajā pašā laikā ieņem kādu citu amatu (izņemot amatu bez izpildu funkcijām, kas nav direktora vai līdzvērtīgs amats) vai augstākā līmeņa vadītāja amatu publiskā sektora iestādēs vai ir RBS grupas vai ar to saistītas puses direktors vai augstākā līmeņa vadītājs.

4.2. PIEZĪMES PAR MVU SPĒJU FONDU

4.2.1. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES PAR MVU SPĒJU FONDU

- (69) Vairākās no ieinteresētajām personām saņemtajās piezīmēs bija minēts, ka ir jāpalielina MVU spēju fonda budžets, jo tādējādi tiktu panākta lielāka ietekme uz konkurenci MVU bankas pakalpojumu tirgū.
- (70) Citās ieinteresēto personu piezīmēs bija minēts, ka līdzekļu sadalīšanai starp daudzām bankām, kā rezultātā neviena no tām nevarētu īstenot jēgpilnus ieguldījumus, nebūs būtiskas ietekmes uz konkurenci vai koncentrāciju. Tā vietā, lai izmaksātu vienādas summas attiecīgo kopfondu ietvaros, izmaksājamām summām vajadzētu būt atšķirīgām, ņemot vērā konkrētā pieteikuma iesniedzēja vajadzības un ieguldījumu plānus.
- (71) Vairākas personas arī atzīmēja, ka MVU spēju fondam būtu jābūt pieejamam arī tām iestādēm, kam nav esošas stabilas DNK spējas, un ka būtu jānodrošina nebanku iestādēm (piemēram, krājaizdevu sabiedrībām) iespēja gūt labumu no spēju fonda.

4.2.2. AK IESTĀŽU PIEZĪMES PAR MVU SPĒJU FONDU UN PAR IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMĒM

- (72) AK iestādes uzskata, ka ir pamatoti paredzēt, ka MVU spēju fonds, jo īpaši apvienojumā ar stimulētās pārceļšanas shēmu, palielinās konkurējošo sabiedrību tirgus daļas, kā rezultātā attiecīgi samazināsies RBS tirgus daļa.
- (73) AK iestādes uzskata, ka spēju fonds palielinās konkurējošo sabiedrību tirgus daļas, jo tas būtiski uzlabos to banku ekonomiku, kuras ienāks MVU (un, ja vēlēties, arī vidēja lieluma kapitālsabiedrību) bankas pakalpojumu tirgū un/vai vēl vairāk attīstīs to esošās spējas. Lai ilustrētu pamatprincipu – GBP 3 miljonu dotācija no fonda varētu kritisku GBP 10 miljonu projektu padarīt ekonomisku, palielinot ienākumu no projekta ieguldījumiem no tāda līmeņa, kas ir zemāks nekā kapitāla izmaksas, līdz darbībaspējīgam un ilgtspējīgam līmenim.
- (74) Atbildot uz ieinteresēto personu piezīmēm, AK iestādes ir ieviesušas alternatīvo pasākumu kopumā šādas izmaiņas:
- a) tiks palielināts MVU spēju fonda budžets, kas būs pieejams konkurējošām sabiedrībām. Vislielākie piešķirumi no spēju un inovācijas fonda būs paredzēti konkurējošām sabiedrībām ar stabili esošo DNK spēju. Tādējādi varētu tikt panākta lielāka ietekme uz konkurenci MVU bankas pakalpojumu tirgū iespējami īsākā laikposmā, jo šādas bankas jau ir ieguldījušas laiku un naudu savu DNK produktu un saistītās izplatīšanas infrastruktūras attīstīšanai;
- b) MVU spēju fonds tiks apvienots ar inovāciju fondu. Tiks likvidēts 1. un 2. kopfonda nošķirums. Tiks palielināts elastīgums, lai uzlabotu banku, kurām nav stabilas esošās DNK spējas, un nebanku iestāžu iespējas piekļūt apjomīgiem piešķirumiem no spēju un inovācijas fonda.

⁽⁴³⁾ Sk. 23. zemsvītras piezīmi.

4.3. PIEZĪMES PAR STIMULĒTĀS PĀRCELŠANAS SHĒMU

4.3.1. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES PAR STIMULĒTĀS PĀRCELŠANAS SHĒMU

- (75) Dažas ieinteresētās personas apšaubīja, vai ierosinātā “pūra naudas” summa radīs pietiekamu stimulu pietiekami lielam klientu skaitam pārvarēt ar pārcelšanu saistītās grūtības. Klienti jau izsenis ir bijuši kūtri, un, lai tie pārceļtos uz citu banku, pāriešanas procesam jābūt skaidram un viendabīgam. Lai veicinātu pārcelšanu, RBS būtu arī jāsniedz konkurējošām sabiedrībām informācija par tās klientiem (tostarp par to kredītvēsturi). Dažas ieinteresētās personas arī norādīja uz vajadzību iesniegt klientu kredītvēstures datus kredīspējas izvērtēšanai.
- (76) Vairākās piezīmēs bija norādīts, ka “pūra naudas” summa ir jāpalielina, lai veicinātu pārcelšanu (un arī ņemot vērā klienta sarežģītību un lielumu), un šajā nolūkā būtu būtiski jāpalielina stimulētās pārcelšanas shēmas kopējais budžets.
- (77) Dažās piezīmēs bija norādīts, ka stimulētās pārcelšanas shēmas darbības termiņam jābūt pietiekamam, lai nodrošinātu to, ka laiks nav būtisks ierobežojums. Tika arī ierosināta klientu perimetra automātiska paplašināšana (ja netiek sasniegts vēlamo pārcelšanas līmenis).
- (78) Vairākās piezīmēs bija ierosināts alternatīvo pasākumu kopumu vērst arī uz aizdevumu pārcelšanu papildus DNK pārcelšanai, jo, koncentrējoties vienīgi uz DNK, netiek ņemta vērā vajadzība palielināt konkurenci MVU aizdevumu tirgū. Saistību kopums būtu pārlieku koncentrēts uz DNK pakalpojumu sniedzējiem. MVU aizdevumu tirgus tiek uzskatīts par daudz rentablāku nekā DNK tirgus, un konkurences izkropļojumi ir jānovērš arī MVU aizdevumu tirgū. Piezīmēs ir arī norādīts, ka konkurējošās sabiedrības pašlaik ir neizdevīgā situācijā, jo četrām lielākajām bankām ir atļauts izmantot uz iekšējiem reitingiem balstītās attīstītās pieejas modeli standartizētā kapitāla modeļa vietā; tas ļauj minētajām četrām bankām piedāvāt labāku cenu par aizdevumiem, nekā piedāvā konkurējošās sabiedrības.
- (79) Dažās piezīmēs bija ieteikts likt RBS atbrīvoties no klientiem (arī piespiedu kārtā pārdot DNK un/vai aizdevumus), nevis sniegt klientiem iespēju mainīt bankas. Citās piezīmēs ir ierosināts uzlikt RBS par pienākumu pārcelt noteiktu DNK minimālo skaitu un piemērot sodu par šā pienākuma neizpildi.
- (80) Vairākās piezīmēs arī ir ieteikts stimulētās pārcelšanas shēmu sākt tikai pēc tam, kad ir bijusi iespēja īstenot ieguldījumus, ko nodrošinājis MVU spēju fonds.

4.3.2. AK IESTĀŽU PIEZĪMES PAR STIMULĒTĀS PĀRCELŠANAS SHĒMU UN PAR IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMĒM

- (81) Attiecībā uz stimulētās pārcelšanas shēmu, kas ietverta sākotnējā alternatīvo pasākumu kopumā, AK iestādes uzskata, ka:
- a) ar pašreizējo fonda apjomu RBS pašreizējo tirgus daļu var samazināt par vairāk nekā 2 %. Šis divu procentpunktu mērķa samazinājums tika īpaši noteikts, lai sekmētu lielāka klientu, kas ir lielie MVU, skaita pāriešanu. Nav šķēršļu, kas apturētu RBS klientu turpmāku pāriešanu uz konkurējošām sabiedrībām (bez “pūra naudas” piešķiršanas) un attiecīgi arī RBS tirgus daļas turpmāku samazināšanos. Patiesi, ir daudz lielāka iespējamība, ka klienti pāries uz konkurējošām sabiedrībām pēc tam, kad attiecībā uz viņiem konkurējošās sabiedrības būs īstenojušas tirgvedību;
 - b) stimulētās pārcelšanas shēma paredz pārcelšanas stimulus, kas paši par sevi var būt daudz apjomīgāki nekā pašlaik tirgū esošie. Turklāt ir paredzams, ka šādi stimuli tiks maksāti papildus šobrīd pieejamiem stimuliem;
 - c) konkurējošās sabiedrības sīvi konkurēs par klientiem un radīs pietiekami pievilcīgus piedāvājumus, lai pārliecinātu klientus pārcelties. Tirgū ir acīmredzams pieprasījums pēc šiem klientiem;
 - d) pāriešana uz kādu no konkurējošām sabiedrībām Apvienotajā Karalistē daudziem klientiem ir kļuvusi vienkāršāka pēc NKPP ieviešanas 2013. gadā. DNK klienti jau izmanto NKPP, lai pārietu no RBS uz konkurējošām sabiedrībām;

- e) RBS plāno mazināt/novērst jebkādu klientu nevēlēšanos pāriet, īstenojot pasākumus, ko CMA ⁽⁴⁴⁾ raksturojusi kā konkurences pasākumus, tostarp informējot atbilstīgos klientus par NKPP un palīdzot klientiem iepazīties ar datu pieprasījumiem;
- f) RBS tiktu prasīts sadarboties ar noteiktu tā klientu loku (cita starpā nodrošinot tirgvedības materiālus), lai konkurējošo sabiedrību vārdā informētu par pārcelšanas priekšrocībām; un
- g) stimulētās pārcelšanas shēmā ir integrēti dažādi drošības mehānismi, lai nodrošinātu pietiekamu pārcelšanas līmeni. Piemēram, Struktūrai, kas pārrauga shēmu, būtu iespēja i) pieprasīt, lai RBS palielina informatīvo materiālu nosūtīšanas biežumu, vai ii) pagarināt “pūra naudas” pieejamības termiņu uz laiku līdz 12 mēnešiem, vai iii) pēc noteikta laika pārstrukturēt “pūra naudas” aprēķināšanas formulu, lai uzlabotu shēmas efektivitāti, un iv) gadījumā, ja netiek izlietota visa “pūra nauda”, RBS būtu jāpārskaita reizinātājs, kā izklāstīts 52. un 53. apsvērumā.
- (82) Atbildot uz ieinteresēto personu piezīmēm, AK iestādes apgalvo, ka ir pārliecinātas, ka piedāvājumā esošie finansiālie stimuli veicinātu pietiekama klientu–MVU skaita pāriešanu uz konkurējošām sabiedrībām, jo:
- a) stimuli vienmēr ir veicinājuši klientu pāriešanu, par ko liecina arī CMA privāto klientu bankas pakalpojumu tirgus izpētes nobeiguma ziņojums un RBS pasūtītais *Charterhouse* pētījums ⁽⁴⁵⁾ “[...]” ⁽⁴⁶⁾;
- b) pārcelšanas process klientiem, visticamāk, būtu vienmērīgs, un lielākā daļa klientu izmantotu stimulētās pārcelšanas shēmas sniegto priekšrocību pārcelties, izmantojot NKPP. Tomēr apmaiņu ar klientu finanšu datiem vai citu informāciju par klientiem, visticamāk, ierobežos tiesību akti par datu aizsardzību;
- c) W&G perimetra klienti, visticamāk, nepāries uz konkurējošām sabiedrībām. RBS norāda, ka W&G perimetra klientu pāriešanas un “atbiruma” līmenis kopumā ir līdzīgs kā RBS “pamata” klientu gadījumā un ka W&G klientu aiziešana no RBS grupas bija gaidāma jau kopš 2010. gada;
- d) lai nodrošinātu klientu pāriešanu, ir ieviesti aizsardzības un izvairīšanās novēršanas mehānismi. Struktūrai ir pilnvaras piemērot RBS naudassodu (t. i., reizinātāju), ja DNK “pūra nauda” netiek izlietota shēmas darbības termiņa laikā. Turklāt Struktūra varēs mainīt maksājamās “pūra naudas” summu, lai nodrošinātu, ka tā ir pēc iespējas iedarbīgāka, un likt RBS palielināt shēmas tirgvedības biežumu. Bez tam, ja nebūs sasniegti konkrēti pārcelšanas līmeņi, shēmas perimetrs un ilgums tiks palielināti.
- (83) Atbildot uz ieinteresēto personu piezīmēm, AK iestādes uzskata, ka:
- a) klienti papildus saviem DNK pārcels arī citus savus bankas pakalpojumu produktus (piemēram, aizdevumus). CMA ir konstatējusi, ka “lielais vairums MVU, kam vajadzīgs finansējums, dodas uz savu DNK banku [...] vairāk nekā 90 % MVU Apvienotajā Karalistē ir devušies uz savu pamatbanku, lai saņemtu pārtēriņa iespējas, aizdevumus un kredītkartes” ⁽⁴⁷⁾; un
- b) vēlamais risinājums ir ļaut klientiem pašiem izlemt par pāriešanu, nevis piespiedu atsavināšana, jo ir lielāka iespējamība, ka klienti, kuriem tiek dota šāda iespēja izvēlēties, sadarbosies ar jauno banku un nākotnē atkal pāries uz citu banku, ja viņi saņems labāku piedāvājumu. Šī pieeja ir atbalstīta arī CMA privāto klientu bankas pakalpojumu tirgus izpētes nobeiguma ziņojumā, kurā norādīts, ka “atsavināšana varētu veicināt papildu klientu īslaicīgu piesaistīšanu, jo īpaši to klientu vidū, kuri uzskata, ka viņi pārcelti uz “jaunu” banku piespiedu kārtā, tomēr ir skaidrs, ka šis nav vēlams veids, kā veicināt klientu piesaistīšanu uz ilgu laiku” ⁽⁴⁸⁾. CMA arī secināja, ka nestrukturāli koriģējoši pasākumi, kas “tieši vērsti uz AEC pamatcēloņiem, t. i., klientu sadarbības uzlabošanu un pārcelšanas veicināšanu, varētu būt daudz iedarbīgāki mūsu identificēto konkurences problēmu risināšanā [...]” ⁽⁴⁹⁾. Stimulētās pārcelšanas shēma veicinās klientu–MVU informētību par daudziem

⁽⁴⁴⁾ CMA privāto klientu bankas pakalpojumu tirgus izpētes nobeiguma ziņojums (2016. gada 9. augusts): <https://www.gov.uk/cma-cases/review-of-banking-for-small-and-medium-sized-businesses-smes-in-the-uk>

⁽⁴⁵⁾ RBS uzdeva *Charterhouse* veikt pētījumu par atbilstīgajiem klientiem–MVU W&G perimetrā, lai izpētītu to attieksmi pret pārcelšanu un stimulu ietekmi uz klientu pāriešanas iespējamību. Pētījums bija vērst uz korporatīvajiem bankas pakalpojumu klientiem, kas veido [...] no [...] klientiem W&G perimetrā. Pētījums bija gan kvantitatīvs (ar reprezentatīvu [...] intervēto klientu loku), gan kvalitatīvs ([...] padziļinātas intervijas).

⁽⁴⁶⁾ RBS atbilde uz lēmumu sākt procedūru, 4.12. punkts.

⁽⁴⁷⁾ CMA privāto klientu bankas pakalpojumu tirgus izpētes nobeiguma ziņojums, 8.169. punkts.

⁽⁴⁸⁾ CMA privāto klientu bankas pakalpojumu tirgus izpētes nobeiguma ziņojums, 17.19. punkts.

⁽⁴⁹⁾ CMA privāto klientu bankas pakalpojumu tirgus izpētes nobeiguma ziņojums, 17.14. punkts.

konkurējošo sabiedrību zīmoliem, kas tiks panākts ar mērķtiecīgas tirgvedības īstenošanu, tādējādi mudinot klientu izmantot konkurējošo sabiedrību piedāvātās iespējas un zīmolus, pirms izlemt, kuru izvēlēties.

- (84) Atbildot uz ieinteresēto personu piezīmēm un ņemot vērā savu tirgus izpēti, AK iestādes ir arī ieviesušas stimulētās pārcelšanas shēmā šādas izmaiņas:
- a) shēmas kopējais budžets tiks palielināts no GBP 175 miljoniem līdz GBP 350 miljoniem, no kuriem GBP 225 miljoni būs pieejami NDK "pūra naudai". GBP 50 miljoni būs pieejami ar aizdevumiem saistītai "pūra naudai", ņemot vērā piezīmi, ka shēma būtu jāvērs arī uz aizdevumu pārcelšanu papildus DNK pārcelšanai. Vēl būtu pieejami arī GBP 75 miljoni, lai atvieglotu pārcelšanu (kompensācija par darbības pārtraukuma izmaksām, kas saistītas ar aizdevumu bilanču pārcelšanu, vai citiem maksājumiem trešām personām, piemēram, maksu par juridiskajiem pakalpojumiem);
 - b) palielinot stimulētās pārcelšanas shēmas budžetu, shēma arī ļaus pārcelt 3 % tirgus daļu sākotnējo 2 % vietā; un
 - c) RBS sāktu informēt klientus par stimulētās pārcelšanas shēmu aptuveni trīs mēnešus pēc kopuma ieviešanas sākuma un pēc pirmajiem piešķirumiem no spēju fonda.

4.4. PIEZĪMES PAR FILIĀĻU PIEKĻUVES SHĒMU

4.4.1. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES PAR FILIĀĻU PIEKĻUVES SHĒMU

- (85) Vairākas ieinteresētās personas apšaubīja, vai filiāļu piekļuves shēma radītu ieguvumus attiecībā uz konkurenci MVU bankas pakalpojumu tirgū, un argumentēja, ka shēmas pārvaldība un finansēšana radītu slogu klientiem un iesaistītajām konkurējošām sabiedrībām un varētu būt rezultātu nenesošs traucēklis Struktūrai.
- (86) Filiāļu piekļuves shēmu atbalstīja neliels ieinteresēto personu skaits, kas pauda uzskatu, ka tās izmantotu shēmas radītās priekšrocības.

4.4.2. AK IESTĀŽU PIEZĪMES PAR FILIĀĻU PIEKĻUVES SHĒMU UN PAR IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMĒM

- (87) ņemot vērā saņemtās piezīmes, kas liecina, ka konkurējošo sabiedrību interese par filiāļu piekļuves shēmu varētu būt ierobežota, kaut arī dažām sabiedrībām tā būtu svarīga, šī shēma tiks saglabāta, tomēr tajā ieviešot šādas korekcijas:
- a) filiāļu piekļuves shēma būs pieejama tikai tiem klientiem, kas būs pārcēlušī savus norēķinu kontus atbilstīgi stimulētās pārcelšanas shēmai (un ja attiecīgā banka, kas piedalās stimulētās pārcelšanas shēmā, būs noslēgusi ar RBS starpbanku pārstāvības aktu);
 - b) bankām filiāles vairs nebūs pieejamas bez maksas, bet piekļuve filiālēm būs nodrošināta to atbilstīgajiem klientiem, pamatojoties uz saprātīgiem un nediskriminējošiem komercnosacījumiem. Bankas varēs izmantot spēju un inovācijas fonda naudu un/vai atbilstīgi stimulētās pārcelšanas shēmai saņemto "pūra naudu" šo izmaksu segšanai. Ietaupītā nauda ir pārdalīta citiem alternatīvo pasākumu kopuma aspektiem.

4.5. PIEZĪMES PAR INOVĀCIJAS FONDU

4.5.1. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES PAR INOVĀCIJAS FONDU

- (88) Dažas ieinteresētās personas kritizēja ierosināto inovācijas fondu, uzskatot, ka tas ir nevajadzīgs un – ņemot vērā tā ilgo termiņu – tam nebūtu reālas ietekmes uz konkurenci un ietekmes uz RBS stāvokli Apvienotās Karalistes MVU tirgū. Tās argumentēja, ka prātīgāk būtu finansējumu no inovācijas fonda novirzīt citiem kopuma elementiem.
- (89) Dažas piezīmes par inovācijas fondu bija tam labvēlīgi, un tajās bija minēts, ka fonds paātrinātu inovācijas ieviešanu MVU bankas pakalpojumu sektorā. Dažas ieinteresētās personas arī apgalvoja, ka būtu jānodrošina arī banku un krājaizdevu sabiedrību piekļuve šā finansējuma sniegtajiem ieguvumiem.

4.5.2. AK IESTĀŽU PIEZĪMES PAR INOVĀCIJAS FONDU UN PAR IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMĒM

- (90) Reagējot uz saņemtajām piezīmēm, inovācijas fonds tiks apvienots ar MVU spēju fondu, izveidojot spēju un inovācijas fondu. Apvienošanas mērķis ir kļiedēt bažas par to, ka ir divi atšķirīgi fondi, paredzot elastīgākus nosacījumus par to, kurš var pieteikties un kā notiek līdzekļu sadale, un vienlaikus saglabājot priekšrocības, ko MVU sniedz finansējums inovācijai.

5. PASĀKUMA/ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

5.1. VALSTS ATBALSTA ESĪBA

- (91) Atbilstīgi LESD 107. panta 1. punktam aizliegts ir jebkāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm. Komisija atzīmē, ka AK iestādes uzskata, ka ar atjaunināto alternatīvo pasākumu kopumu papildu valsts atbalsts netiks piešķirts.
- (92) Lai pasākumu kvalificētu par valsts atbalstu minētā noteikuma nozīmē, ir jābūt izpildītiem šādiem kumulatīviem nosacījumiem: i) pasākumam jābūt piedēvējamam valstij un jābūt finansētam no valsts līdzekļiem; ii) tam jāpiešķir priekšrocība atbalsta saņēmējam; iii) piešķirtajai priekšrocībai jābūt selektīvai, un iv) pasākumam jābūt tādām, kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm.

5.1.1. IESPĒJAMĀIS ATBALSTS RBS

- (93) Atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums, kas aprakstīts 2.3. iedaļā, rada finansiālas izmaksas RBS. Pamatojoties uz AK iestāžu iesniegtajiem datiem, aplēstās alternatīvo pasākumu kopuma tūlītējās izmaksas RBS būtu aptuveni GBP 833 miljoni ⁽⁵⁰⁾, kā arī RBS rastos pastāvīgas papildu izmaksas negūtās peļņas dēļ ⁽⁵¹⁾. RBS nesaņems valsts līdzekļus minēto pasākumu finansēšanai. Atjauninātā alternatīvo pasākumu kopuma izmaksas pilnībā segs RBS.
- (94) Ņemot vērā, ka atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums neietver valsts līdzekļu piešķiršanu RBS, nav vajadzības novērtēt pārējos kumulatīvos nosacījumus, kam jābūt izpildītiem, lai pasākumu varētu kvalificēt par valsts atbalstu. Tādējādi alternatīvo pasākumu kopums neietver jaunu atbalstu RBS.

5.1.2. IESPĒJAMĀIS ATBALSTS ALTERNATĪVO PASĀKUMU KOPUMA LABUMA GUVĒJIEM

- (95) Komisija atzīmē, ka nav tiešas saiknes starp valsts atbalstu, kas piešķirts RBS 2008. un 2009. gadā, un atjaunināto alternatīvo pasākumu kopumu, kas aprakstīts 2.3. iedaļā. Procedūrā, kurā tika pieņemts lēmums par pārstrukturēšanu, AK iestādes uzņēmās saistības atsavināt *Rainbow* darījumdarbības bloku, un atbalsts tika apstiprināts, pamatojoties uz šādām saistībām. Alternatīvo pasākumu kopums tika ierosināts astoņus gadus pēc pēdējā finansiālā atbalsta piešķiršanas RBS. Tāpēc var izslēgt alternatīvo pasākumu kopuma tiešu saikni ar atbalsta piešķiršanu RBS 2008. un 2009. gadā vai tā finansēšanu no piešķirtā atbalsta.
- (96) Tomēr jāatzīmē: kā norādīts 15. apsvērumā, valstij joprojām pieder 71,2 % RBS akciju. Tas nozīmē, ka alternatīvo pasākumu kopuma radīto finansiālo slogu netieši, bet lielā mērā uzņemas valsts kā RBS akciju kontrolpaketes turētāja. Turklāt AK iestādes ir bijušas cieši iesaistītas alternatīvo pasākumu kopuma izstrādē, un tas liecina, ka kopuma izstrāde ir piedēvējama valstij. Bez tam alternatīvo pasākumu kopums varētu radīt selektīvu priekšrocību uzņēmumiem, kas ir tiesīgi gūt no tā labumu. Konkrētais pasākums arī ir izstrādāts tā, lai tā ietekmi novirzītu uz konkurējošām sabiedrībām.
- (97) Tomēr, pat ja alternatīvo pasākumu kopumu atzītu par valsts atbalstu bankām, kas gūtu no tā labumu, Komisija uzskata, ka tas ir saderīgs kā to saistību neatņemama daļa, pamatojoties uz kurām atbalsta pasākumi RBS labā atzīti par saderīgiem atbilstīgi lēmumam par pārstrukturēšanu, lēmumam par grozīto pārstrukturēšanu un šim lēmumam ⁽⁵²⁾.

5.1.3. SECINĀJUMS PAR JAUNA ATBALSTA ESĪBU

- (98) Ņemot vērā 5.1.1. iedaļā iztīrītos elementus, Komisija secina, ka atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums nav kvalificējams par jaunu valsts atbalstu RBS.

⁽⁵⁰⁾ Ieskaitot spēju un inovācijas fonda radītās tūlītējās kapitāla izmaksas GBP 425 miljonu apmērā (43. apsvēruma), finansējumu GBP 20 miljonu apmērā Struktūras izveidei un tās darbības nodrošināšanai (31. zemsvītras piezīme), stimulētās pārcelšanas shēmas radītās tūlītējās kapitāla izmaksas GBP 350 miljonu apmērā (13. apsvēruma) un aplēstās ar īstenošanu saistītās RBS pamatdarbības izmaksas GBP 38 miljonu apmērā (36. zemsvītras piezīme).

⁽⁵¹⁾ AK iestādes lēš, ka radīsies arī pastāvīgas izmaksas peļņas samazinājuma dēļ aptuveni GBP [...] apmērā gadā (36. zemsvītras piezīme).

⁽⁵²⁾ Kā analizēts šā lēmuma 5.2. iedaļā.

- (99) Kā analizēts 5.1.2. iedaļā, ciktāl alternatīvo pasākumu kopums ir kvalificējams par valsts atbalstu bankām, kas gūst no tā labumu, šāds atbalsts tiek uzskatīts par saderīgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu, kā to saistību neatņemama daļa, pamatojoties uz kurām sākotnējie atbalsta pasākumi RBS labā atzīti par saderīgiem šajā gadījumā. RBS labā piešķirtā esošā atbalsta saderība, ņemot vērā atsavināšanas saistību aizstāšanu ar alternatīvo pasākumu kopumu, ir analizēta šā lēmuma 5.2. iedaļā.

5.2. SADERĪBA

- (100) Lai gan atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums neietver jaunu valsts atbalstu RBS, esošais atbalsts *inter alia* tika atļauts, pamatojoties uz saistībām pārdot *Rainbow* darbījumdarbības bloku. Tagad AK iestādes pieprasa aizstāt šīs saistības ar saistībām īstenot atjaunināto alternatīvo pasākumu kopumu. Tāpēc Komisijai jānovērtē, vai ierosinātā aizstāšana mainītu secinājumu, ka esošais atbalsts RBS labā ir saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (101) Komisija lēmumu par pārstrukturēšanu, kāds ir lēmums par grozīto pārstrukturēšanu, principā var grozīt, ja izmaiņu pamatā ir jaunas saistības, ko var uzskatīt par tādām, kas ir līdzvērtīgas sākotnējām saistībām ⁽⁵³⁾. Šādā situācijā esošie atbalsta pasākumi joprojām būtu saderīgi uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta pamata tikai tad, ja paliek spēkā sākotnējā lēmuma vispārējais līdzsvars. Lai saglabātu sākotnējo līdzsvaru, atsavināšanas saistību aizstāšana ar alternatīvo pasākumu kopumu nedrīkst negatīvi ietekmēt atbalsta saņēmēja darbības spēju, un saistību kopumam joprojām ir jābūt līdzvērtīgam sloga sadales un kompensējošo pasākumu ziņā, ņemot vērā pārstrukturēšana paziņojuma prasības ⁽⁵⁴⁾.

5.2.1. DARBĪBSPĒJA

- (102) Komisijai jānovērtē, vai izmaiņas grozītājās saistībās liek apšaubīt lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu izdarīto secinājumu par RBS iespējām atjaunot tās darbības spēju bez papildu valsts atbalsta.
- (103) Saskaņā ar AK iestāžu iesniegtajām aplēsēm (sk. 3. tabulu) alternatīvo pasākumu kopuma izmaksas nav lielākas par *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšanas turpināšanas izmaksām. Tāpēc Komisija uzskata, ka pāriešana uz alternatīvo pasākumu kopumu būtiski neietekmēs RBS darbības spēju.
- (104) Jānorāda arī, ka *Rainbow* darbījumdarbības bloks pats par sevi nav zaudējumus nesošs ⁽⁵⁵⁾. Tādējādi izmaiņām grozītājās saistībās, ļaujot RBS paturēt *Rainbow* darbījumdarbības bloku, nebūtu nelabvēlīgas ietekmes uz RBS rentabilitāti.
- (105) Komisija provizoriski secina, ka AK iestāžu ierosinātie grozījumi neapdraud RBS darbības spēju.
- (106) RBS kopš 2008. gada ir bijuši ievērojami parasto akciju turētājiem ⁽⁵⁶⁾ piedēvējami zaudējumi, ko galvenokārt izraisīja uzkrātas lielas vienreizējas pozīcijas, piemēram, naudassodi un norēķini par iepriekšējiem pārkāpumiem un konkrētu produktu nepiemērotu pārdošanu, pārstrukturēšanas izmaksas un ar pamatdarbību nesaistītu aktīvu radītie zaudējumi, kas bija lielāki, nekā paredzēts. Tāpēc Komisijai jānovērtē, vai tās secinājums, ka RBS spēs atjaunot tās rentabilitāti un darbības spēju bez papildu valsts atbalsta, joprojām ir spēkā.
- (107) Komisija norāda, ka RBS rādītāji attiecībā uz 2017. gada 1. pusgadu liecina par rentabilitātes uzlabošanos ⁽⁵⁷⁾. RBS ziņoja, ka pamatdarbības peļņa parasto akciju turētājiem 2017. gada 1. pusgadā bija GBP 939 miljoni.
- (108) Pirmā līmeņa pamatkapitāla attiecība turpināja uzlaboties kopš 2013. gada, un arī pamatdarbības peļņa joprojām bija pozitīva, kā izklāstīts lēmuma sākt procedūru 11. apsvērumā.
- (109) Tāpēc Komisija uzskata, ka ierosinātie grozījumi neliek apšaubīt lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu izdarīto secinājumu par RBS iespējām atjaunot tās darbības spēju.

⁽⁵³⁾ Lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 65. apsvērumš.

⁽⁵⁴⁾ Komisijas paziņojums par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem (OV C 195, 19.8.2009., 9. lpp.).

⁽⁵⁵⁾ W&G pamatdarbības peļņa bija GBP 345 miljoni 2016. gadā, GBP 431 miljoni 2015. gadā un GBP 467 miljoni 2014. gadā (avots: RBS gada ziņojumu segmentāla analīze).

⁽⁵⁶⁾ Lēmuma sākt procedūru 10. apsvērumš.

⁽⁵⁷⁾ <http://investors.rbs.com/~media/Files/R/RBS-IR/results-center/rbs-group-announcement-04-08-2017.pdf>

5.2.2. SLOGA SADALE

- (110) Lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu ir norādīts, ka *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšana tika ņemta vērā kā konkurences izkropļojumu ierobežošanas pasākums un ka tā nav ne sloga sadales pasākums, ne pārstrukturēšanas izmaksu ierobežošanas pasākums ⁽⁵⁸⁾. Ierosinātais atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums kā tāds neskar Komisijas iepriekš veikto sloga sadales novērtējumu.
- (111) Tāpēc paziņotās izmaiņas neietekmē sloga sadales novērtējumu, kas veikts lēmumā par pārstrukturēšanu un lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu.

5.2.3. PASĀKUMI KONKURENCES IZKROPĻOJUMU IEROBEŽOŠANAI

- (112) Atbilstoši lēmumam par grozīto pārstrukturēšanu ⁽⁵⁹⁾ *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas saistību galvenais mērķis bija ierobežot konkurences izkropļojumus, kurus varētu būt radījusi atbalsta piešķiršana RBS. Konkrētāk, *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas saistību mērķis bija izvairīties no tā, ka īpaši lielā valsts atbalsta summa, kas piešķirta RBS 2008. un 2009. gadā, izraisa nepamatotus konkurences izkropļojumus Apvienotās Karalistes MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrībām sniegto bankas pakalpojumu tirgū, kurā RBS ir līdere ⁽⁶⁰⁾. Lai novērstu RBS stāvokļa nostiprināšanos attiecīgajā tirgū un tādējādi konkurences mazināšanos tirgū, AK iestādes uzņēmās saistības nodrošināt, ka RBS atsavina sabiedrību, kuras tirgus daļa Apvienotās Karalistes MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrībām sniegto bankas pakalpojumu tirgū ir 5 % ⁽⁶¹⁾.
- (113) Kā aprakstīts 3.3. iedaļā, alternatīvo pasākumu kopuma mērķis ir novērst konkurences izkropļojumus tāpat, kā tas tiek panākts ar *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas saistībām, ko aizstāj kopums.
- (114) Tāpēc Komisijai jānovērtē, vai atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums ir līdzvērtīgs atsavināšanas saistībām, kuras tas aizstās.

5.2.3.1. *Individuālo pasākumu strukturējums*

- (115) Alternatīvo pasākumu kopums galvenokārt sastāv no diviem individuāliem pasākumiem. Komisija ir iecerējusi novērtēt līdzvērtīgumu gan individuālu pasākumu, gan visa kopuma līmenī.

Spēju un inovācijas fonds

- (116) Komisija atzīmē, ka līdzekļu piešķiršana no spēju un inovācijas fonda ⁽⁶²⁾ konkurējošām sabiedrībām, lai palielinātu to spēju piedāvāt MVU bankas pakalpojumus, varētu palielināt konkurenci MVU bankas pakalpojumu tirgū.
- (117) Pamatojoties uz ieinteresēto personu piezīmēm, ko Komisija saņēma pēc lēmuma sākt procedūru, Komisija secina, ka līdzekļu izmaksa dažādos piešķirumos par summu līdz GBP 120 miljoniem ļauj nostiprināt vairāku sabiedrību bankas pakalpojumu piedāvājumus un palielināt izvēles iespējas tirgū.
- (118) Izrādītā interese un no ieinteresētajām personām saņemtās atsauksmes par to, kā tās izlietotu līdzekļus, ko tās varētu saņemt no spēju un inovācijas fonda, sniedz vēl lielāku pārliecību, ka spēju fondam būs pozitīva ietekme uz konkurenci tirgū.
- (119) Spriežot pēc piezīmēm, kas saņemtas no ieinteresētajām personām, piešķirumu summa kopumā atbilst summai, kura, kā norādīja dažas ieinteresētās personas, tām būtu vajadzīga, lai stimulētu tās ieguldīt to MVU bankas pakalpojumu sniegšanas spējās. Uz fonda piešķirumiem būs konkurence, un lielākā finansējuma daļa tiks piešķirta sabiedrībām, kas visaktīvāk apliecinās Struktūrai savu konkurētspēju. Komisija uzskata, ka spēju un inovācijas fonda piešķirumu summas ir atbilstošas un ka konkurence radīs lielāku ietekmi tirgū.

⁽⁵⁸⁾ Lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 78. apsvērums.

⁽⁵⁹⁾ Lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 82. apsvērums.

⁽⁶⁰⁾ Lēmuma par pārstrukturēšanu 238. apsvērums.

⁽⁶¹⁾ Lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu 29. apsvērums.

⁽⁶²⁾ Kā sīkāk aprakstīts šā lēmuma 26.–43. apsvērumā.

- (120) Komisija atzīmē, ka no kopējā budžeta, kas ir GBP 425 miljoni, spēju un inovācijas fonda resursi ir koncentrēti uz četriem lieliem piešķirumiem, kuru kopējā summa sasniedz GBP 330 miljonus. Apvienotās Karalistes četru vadošo MVU banku ⁽⁶³⁾ un konkurējošo sabiedrību tirgus daļa patiešām ievērojami atšķiras. Turklāt konkurējošo sabiedrību starpā pastāv liela atšķirība starp sabiedrībām, kam ir iedibināta MVU bankas pakalpojumu prakse, un sabiedrībām, kuras nesen iesaistījušās tirgū vai kuras piedāvā ierobežotu produktu klāstu, bieži pievēršoties vismazākajiem MVU. *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas mērķis bija izveidot MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību banku, kas, kaut arī ir mazāka nekā četras vadošās MVU bankas, ir pietiekami liela, lai ar tām konkurētu. Lielākās līdzekļu daļas koncentrēšana uz dažām konkurējošām sabiedrībām, kam ir stabila MVU DNK spēja, var radīt vislielāko ietekmi uz konkurenci tirgū un sniedz lielāku noteiktību, ievērojami nostiprinot vienas vai vairāku struktūru stāvokli. Tādējādi tas palielinās līdzvērtīgumu ietekmei, kāda būtu bijusi *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanai, salīdzinot ar alternatīvo pasākumu kopumu, kas būtu bijis vērsts uz jaunpienācējiem vai bankām, kuras piedāvā tikai ierobežotu MVU bankas produktu klāstu, bieži pievēršoties tikai vismazākajiem MVU.
- (121) Kā liecina no ieinteresētajām personām saņemtās piezīmes, konkurējošām sabiedrībām ir svarīgi vispirms attīstīt papildu spējas, lai atbalstītu centienus pārliecināt W&G klientus pārcelt savus norēķinu kontus atbilstīgi stimulētās pārcelšanas shēmai. Komisija uzskata, ka, nosakot trīs mēnešu termiņu pēc dotācijas piešķiršanas no spēju un inovācijas fonda, konkurējošām struktūrām tiek sniegta iespēja plānot un īstenot papildu ieguldījumus bez liekas kavēšanās stimulētās pārcelšanas shēmas īstenošanā.

Stimulētā pārcelšana

- (122) Komisija atzīmē, ka stimulētās pārcelšanas shēma ⁽⁶⁴⁾ palielinās konkurenci MVU bankas pakalpojumu tirgū, pārceļot klientus no RBS uz konkurējošām sabiedrībām. Stimulētās pārcelšanas shēmas īstenošanas mērķis ir pārcelt klientus, kuru īpatsvars ir 3 procentpunkti no RBS tirgus daļas Apvienotās Karalistes MVU bankas pakalpojumu tirgū (aprēķināts, pamatojoties uz MVU skaitu).
- (123) Pārcelto MVU skaita ziņā stimulētās pārcelšanas shēma var arī samazināt RBS tirgus daļu par vairāk nekā 3 procentpunktiem, tomēr tādā gadījumā pārcelto klientu portfeli būtu lielāks mazāku MVU īpatsvars. Patiešām, tā kā B pasākumam pieejamajam finansējumam piemēro maksimālo ierobežojumu, lai varētu pārcelt vairāk klientu, vidējai "pūra naudai" noteikti ir jābūt mazākai, un tas savukārt nozīmē, ka pārceltajiem klientiem jābūt ļoti maziem MVU, tomēr tāds nebija *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas mērķis. Visbeidzot, novērtējot līdzvērtīgumu, jāuzskata, ka stimulētās pārcelšanas shēma pieļaus pārceltās RBS tirgus daļas ierobežojumu līdz 3 procentpunktiem.
- (124) Attiecībā uz 3 procentpunktu ierobežojuma sasniegšanas iespējamību Komisija atzīmē, ka konkurējošo sabiedrību piedāvājumiem būs jābūt pietiekami pievilcīgiem, lai pārliecinātu pietiekamu klientu skaitu pārcelt savus norēķinu kontus. Ņemot vērā no ieinteresētajām personām saņemtās piezīmes, "pūra naudas" summu, kas minēta RBS pasūtītajā *Charterhouse* pētījumā ⁽⁶⁵⁾, un B pasākumam pieejamo palielināto finansējumu, Komisija uzskata, ka finansējums ir pietiekami liels, lai stimulētu klientu pārcelšanu, kas ir līdzvērtīga 3 procentpunktu tirgus daļai.
- (125) Komisija uzskata, ka termiņa pagarinājums, perimetra palielinājums un reizinātājs, kā aprakstīts 52. un 53. apsvērumā, ir būtiski piesardzības pasākumi, kas vairo pārliecību, ka RBS tirgus daļas pārcelšana 3 procentpunktu apmērā ir iespējama.
- (126) Komisija arī uzskata, ka DNK ir kā vārti MVU uz citiem produktiem, jo tad, kad MVU būs vajadzīgi citi bankas pakalpojumi, piemēram, aizdevumi, tie parasti vispirms vērsīsies pie sava DNK pakalpojumu sniedzēja ⁽⁶⁶⁾. Tāpēc Komisija uzskata, ka stimuli DNK pārcelšanai arī stimulē klientus pārcelt aizdevumu produktus.

⁽⁶³⁾ RBS, Lloyds Banking Group, HSBC un Barclays.

⁽⁶⁴⁾ Stimulētās pārcelšanas shēma ir sīkāk aprakstīta šā lēmuma 44.–58. apsvērumā.

⁽⁶⁵⁾ Kā aprakstīts 82. apsvēruma a) punktā un 45. zemsvītras piezīmē.

⁽⁶⁶⁾ Kā aprakstīts 83. apsvēruma a) punktā.

- (127) Komisija atzīmē, ka 48. apsvērumā aprakstītā aizdevumu “pūra nauda” ļautu konkurējošām sabiedrībām vēl vairāk stimulēt klientus–MVU pārcelt arī citus produktus papildus to DNK. Aizdevumu “pūra naudas” summa arī mazina ieinteresēto personu norādītos trūkumus saistībā ar standartizētā kapitāla modeļa izmantošanu ⁽⁶⁷⁾. Komisija uzskata, ka tas vēl jo vairāk apliecina, ka alternatīvo pasākumu kopums ir līdzvērtīgs *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanai, kurā minētie aizdevumi tiktu pārcelti iespējamam pircējam.
- (128) Komisija arī norāda, ka GBP 75 miljoni, kas īpaši paredzēti pārcelšanas veicināšanai (kompensācija par darbības pārtraukuma izmaksām, kas saistītas ar aizdevumu bilanču pārcelšanu, vai citiem maksājumiem trešām personām, piemēram, maksu par juridiskajiem pakalpojumiem), un norēķinu kontu pārcelšanas pakalpojums mazinās šķēršļus, kas liedz klientiem pāriet uz konkurējošām sabiedrībām.
- (129) Komisija arī uzskata, ka Struktūras pilnvaras un īstenotā pārraudzība ⁽⁶⁸⁾ nodrošina iespēju stimulētās pārcelšanas shēmu pēc tās ieviešanas vēl vairāk pielāgot tirgus signāliem.
- (130) Komisija uzskata, ka nebūtu problemātiski noteikt, ka piekļuve RBS filiālēm (kā aprakstīts 57. apsvērumā) vairs netiek piedāvāta par brīvu, kā paredzēts alternatīvo pasākumu kopuma sākotnējā versijā. Arī esošās konkurējošās sabiedrības, kas apkalpo MVU, ir norādījušas, ka tām nav vajadzīga šāda piekļuve, lai varētu konkurēt ar četrām vadošajām MVU bankām. Izmantojot līdzekļus, kas sākotnēji piešķirti (sākotnēji bezmaksas) filiāļu piekļuves shēmai A un B pasākumam, tiek efektīvāk sadalīti alternatīvo pasākumu kopuma līdzekļi, lai nodrošinātu tādu pašu ietekmi, kāda būtu *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanai.
- (131) Ņemot vērā stimulētās pārcelšanas shēmā ieviestās izmaiņas un shēmā iekļautos piesardzības pasākumus, kā arī no ieinteresētajām personām saņemtās piezīmes, Komisija secina, ka pastāv liela varbūtība, ka ar stimulētās pārcelšanas shēmu varētu pārceļt RBS tirgus daļu 3 procentpunktu apmērā.

5.2.3.2. *Saistību kopuma vispārējais līdzvērtīgums Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanas saistībām*

- (132) Kā minēts lēmumā sākt procedūru ⁽⁶⁹⁾, ir dažādi veidi, kā novērtēt alternatīvo pasākumu kopuma līdzvērtīgumu. No hipotētiskā viedokļa alternatīvo pasākumu kopuma ietekmi var salīdzināt ar ietekmi, kādu varētu paredzēt, pārdodot *Rainbow* darījumdarbības bloku uzpircējam, ja pārdošana notiktu tagad (“*Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšana” 3. tabulā), vai ar ietekmi, kādu varētu paredzēt, ja *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšana notiktu atbilstoši lēmumam par pārstrukturēšanu (“2009. gada lēmuma mērķis” 3. tabulā). No izmantotā rādītāja viedokļa līdzvērtīgumu var novērtēt, izmantojot dažādus rādītājus, piemēram, RBS MVU tirgus daļas dinamiku, RBS finansiālās izmaksas un pārceļto aktīvu un saistību lielumu.
- (133) Turpmāk 3. tabulā ir salīdzināti visi trīs scenāriji atbilstīgi dažādiem rādītājiem.

3. tabula

Trīs scenāriju salīdzinājums atbilstīgi dažādiem rādītājiem

	2009. gada lēmuma mērķis	<i>Rainbow</i> darījumdarbības bloka atsavināšana	Atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums
Saistību motivācija	Konkurences izkropļojumu ierobežošana Apvienotās Karalistes MVU tirgū	Konkurences izkropļojumu ierobežošana Apvienotās Karalistes MVU tirgū	Konkurences izkropļojumu ierobežošana Apvienotās Karalistes MVU tirgū
RBS tirgus daļas zaudēšana Apvienotās Karalistes MVU tirgus segmentā ⁽¹⁾	5 %	[0–5] % [[5–10]]	3 % [[5–10]]
Kopējie kapitāla zaudējumi ⁽²⁾	GBP [...]	GBP [...] [GBP [...]]	GBP [...] [GBP [...]]

⁽⁶⁷⁾ Kā aprakstīts 78. apsvērumā.

⁽⁶⁸⁾ Kā aprakstīts 51. apsvērumā.

⁽⁶⁹⁾ Kā aprakstīts lēmuma sākt procedūru 122. un 123. apsvērumā.

	2009. gada lēmuma mērķis	Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšana	Atjauninātais alternatīvo pasākumu kopums
Pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītāja ietekme	N/P	[...] %	[...] %
Kopējie pārceltie aktīvi	GBP 20 miljardi	GBP [15–25] miljardi	GBP [0–5] miljardi

(¹) Kvadrātiņkāvēs norādītie skaitļi attiecībā uz Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanu un atjaunināto alternatīvo pasākumu kopumu ietver tirgus daļas zaudējumu kopš 2011. gada 4. ceturkšņa.

(²) Kvadrātiņkāvēs norādītie skaitļi attiecībā uz Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanu un atjaunināto alternatīvo pasākumu kopumu ietver līdz šim radušās izmaksas GBP [1–3] miljardu apmērā.

- (134) Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanas motivācija lēmumā par pārstrukturēšanu un lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu ir konkurences izkropļojumu ierobežošana Apvienotās Karalistes MVU un vidēja lieluma kapitālsabiedrību bankas pakalpojumu tirgū. AK iestādes alternatīvo pasākumu kopumu izstrādāja, lai sasniegtu tādu pašu pamatmērķi.
- (135) Šīs alternatīvas var salīdzināt, kā rādītāju izmantojot ietekmi uz RBS tirgus daļu Apvienotās Karalistes MVU tirgus segmentā. Saskaņā ar lēmumu par pārstrukturēšanu tika paredzēts, ka Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšana samazinās tirgus daļu par 5 %, kā aprakstīts lēmuma sākt procedūru 112. apsvērumā. Arī alternatīvo pasākumu kopumam būtu jārada tirgus daļas zaudējums. Tas būtu līdz 3 %, ja ņem vērā tikai stimulētās pārcelšanas shēmu. Komisija uzskata, ka arī spēju un inovācijas fonda ietekme būs pietiekami nozīmīga, lai MVU varētu pāriet no RBS un no citām bankām. Tomēr precīzus skaitļus ir grūti noteikt.
- (136) Kā norādījušas AK iestādes (⁷⁰), ir pamatoti ņemt vērā, ka RBS jau ir zaudējusi tirgus daļu Apvienotās Karalistes MVU bankas pakalpojumu tirgus segmentā kopš lēmuma par pārstrukturēšanu pieņemšanas. AK iestādes atsaucās uz kādu datu sniedzēju. Diemžēl konkrētais datu sniedzējs tirgus daļu aprēķinus sāka veikt tikai no 2010. gada 4. ceturkšņa. Tādējādi nav nepārtrauktas laika sērijas, kas aptvertu laikposmu no 2008. vai 2009. gada līdz šim brīdim. Saskaņā ar datu sniedzēja aprēķinātajiem datiem RBS tirgus daļa 2010. gada 4. ceturksnī (pirmais datu atskaites punkts) to MVU tirgus segmentā, kuru apgrozījums ir līdz GBP 25 miljoniem, bija pat [25–30] %. Saskaņā ar tiem pašiem datiem laikposmā no 2010. gada 4. ceturkšņa līdz 2016. gada 4. ceturksnim RBS zaudēja [3–7] % tirgus daļu to MVU segmentā, kuru apgrozījums ir līdz GBP 25 miljoniem (⁷¹). Komisija uzskata, ka saprātīgāk ir kā rādītāju izmantot tirgus daļas zaudējumu kopš 2011. gada 4. ceturkšņa ([0–5] %), nevis kopš 2010. gada 4. ceturkšņa ([3–7] %), jo, ja vadās no pirmā datu atskaites punkta (2010. gada 4. ceturksnis), šī tirgus daļa ir lielāka, nekā bija norādīts citos avotos, kad tika pieņemts lēmums par pārstrukturēšanu, un tāpēc nevar izslēgt, ka tas ir tikai vienreizējs tirgus daļas kāpums, kas precīzi neatspoguļo atskaites sākumpunktu 2008.–2009. gadā. Tāpēc Komisija uzskata, ka jau zaudētā tirgus daļa Apvienotās Karalistes MVU tirgus segmentā būtu jānosaka piesardzīgi [0–5] % apmērā.
- (137) RBS tirgus daļas samazinājums par 5 %, kas tika prognozēts lēmumā par pārstrukturēšanu, tiek pārsniegts, ja saskaita tirgus daļas zaudējumu, kas prognozēts alternatīvo pasākumu kopumā (līdz 3 % tikai no B pasākuma vien), un novēroto tirgus daļas zaudējumu, kas ir [0–5] %.
- (138) Pamatojoties uz 122.–131. apsvērumā veikto analīzi, Komisija uzskata, ka pastāv liela varbūtība, ka ar alternatīvo pasākumu kopumu tiks sasniegta 3 % klientu–MVU tirgus daļas pārcelšana.
- (139) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka ar alternatīvo pasākumu kopumu tiks sasniegts klientu–MVU tirgus daļas zaudējums, kas bija prognozēts 2009. gadā, kad pieņēma lēmumu par pārstrukturēšanu.
- (140) Komisija atzīmē, ka A pasākums ir vērst uz klientiem–MVU, bet tas neizslēdz, ka arī vidēja lieluma kapitālsabiedrības varētu gūt labumu no alternatīvo pasākumu kopuma. Spēju un inovācijas fonds sniegs bankām iespēju uzlabot un paplašināt to esošos korporatīvos bankas pakalpojumus lielākiem MVU un tādējādi arī vidēja lieluma kapitālsabiedrībām. Piemēram, viena no bankām savās piezīmēs pēc lēmuma sākt procedūru norādīja, ka tā ieguldīs līdz GBP 25 miljoniem sarežģītā uzņēmumiem paredzētā internetbankas pakalpojumu platformā, kas nodrošinās progresīvas digitālās iespējas (tostarp ārvalstu valūtas mijmaiņas darījumus un starptautisko norēķinu iespējas) mazām, vidējām un lielām kapitālsabiedrībām. Banka arī izteica prognozes, ka citi ieguldījumu plāni par summu līdz GBP 50 miljoniem palīdzēs tai pievērsties visiem tirgus segmentiem.

(⁷⁰) Sk. 68. apsvērumu.

(⁷¹) Pamatojoties uz *Charterhouse* pētījuma datiem, ko iesniegušas AK iestādes (sk. 42. zemsvītras piezīmi).

- (141) Komisija arī uzskata, ka stimulētās pārcelšanas shēma (ar lielām “pūra naudas” summām lielākiem, sarežģītākiem MVU) vēl vairāk stimulēs konkurējošās sabiedrības uzlabot to produktu un pakalpojumu piedāvājumu šādiem lielākiem MVU. Tādējādi konkurējošās sabiedrības arī uzlabos spēju apkalpot vidēja lieluma kapitālsabiedrības.
- (142) Komisija arī atzīmē, ka dotācijas un “pūra nauda” A un B pasākumā ir koncentrētas uz tām dažām konkurējošām sabiedrībām, kam ir stabila MVU DNK spēja. Minētās konkurējošās sabiedrības arī būs tās, kas varētu mēģināt konkurēt par vidēja lieluma kapitālsabiedrībām.
- (143) Saskaņā ar datu sniedzēja aprēķinātajiem datiem RBS tirgus daļa 2010. gada 4. ceturksnī (pirmais datu atskaites punkts) to kapitālsabiedrību tirgus segmentā, kuru apgrozījums ir lielāks par GBP 25 miljoniem, bija pat [30–35] % ⁽⁷²⁾. Saskaņā ar tiem pašiem datiem laikposmā no 2010. gada 4. ceturksņa līdz 2017. gada 2. ceturksnim RBS zaudēja [5–10] % tirgus daļu to MVU segmentā, kuru apgrozījums ir līdz GBP 25 miljoniem ⁽⁷³⁾. Līdzīgi kā attiecībā uz MVU tirgus segmentu Komisija uzskata, ka piesardzīgāk ir kā rādītāju izmantot tirgus daļas zaudējumu no 2011. gada 4. ceturksņa, nevis no 2010. gada 4. ceturksņa. Komisija atzīmē, ka novērotais RBS tirgus daļas zaudējums kapitālsabiedrību tirgus segmentā laikposmā no 2011. gada 4. ceturksņa līdz 2016. gada 4. ceturksnim ([0–5] %) atbilst tirgus daļas zaudējumam MVU tirgus segmentā ([0–5] %). Novērotais tirgus daļas zaudējums ir vēl lielāks, ja ņem vērā tirgus daļas zaudējumu no 2011. gada 4. ceturksņa līdz 2017. gada 2. ceturksnim ([5–10] %).
- (144) Komisija arī atzīmē, ka vidēja lieluma kapitālsabiedrībām bieži ir vajadzīgi sarežģītāki un daudzveidīgāki bankas pakalpojumu produkti. Tikai dažas konkurējošās sabiedrības ir izrādījušas reālu interesi par šiem klientiem ⁽⁷⁴⁾, jo lielākajai daļai sabiedrību nav spējas attīstīt šādus produktus tā, lai tas būtu rentabli. Komisija arī uzskata, ka ir pamatoti ņemt vērā AK iestāžu piezīmes, kas izklāstītas 66. apsvēruma e) punktā, proti, ka *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanai būtu bijusi mazāka un/vai nesekmīgāka ietekme uz konkurenci vidēja lieluma kapitālsabiedrību segmentā salīdzinājumā ar MVU segmentu.
- (145) Lai gan konkurences izkropļojumus ir grūtāk novērtēt kvantitatīvi, jo alternatīvo pasākumu kopuma ietekme uz vidēja lieluma kapitālsabiedrību tirgus segmentu ir netieša, Komisija uzskata, ka, ja ņem vērā arī novēroto tirgus daļas zaudējumu, ietekme uz konkurenci par vidēja lieluma kapitālsabiedrībām, kas tiks sasniegta ar alternatīvo pasākumu kopumu, būs vismaz līdzvērtīga *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas ietekmei. Tāpēc Komisija secina, ka A un B pasākums arī novērs konkurences izkropļojumus attiecībā uz vidēja lieluma kapitālsabiedrībām.
- (146) Attiecībā uz klientiem – gan vidēja lieluma kapitālsabiedrībām, gan MVU – aplēstos dažādo scenāriju kopējos kapitāla zaudējumus var arī izmantot, lai salīdzinātu *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas un alternatīvo pasākumu kopuma līdzvērtīgumu.
- (147) Lēmumā par pārstrukturēšanu nav aplēšu par kapitāla izmaksām saistībā ar *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanu. Tomēr ir pamatoti izmantot aplēses par kapitāla izmaksām, kas rastos *Rainbow* darījumdarbības bloka pārdošanas gadījumā, ja tā notiktu, un ko ir aprēķinājušas AK iestādes.
- (148) RBS izmaksas, kas tai radušās kopš 2009. gada, lai izpildītu atsavināšanas saistības, ir GBP [1–3] miljardi ⁽⁷⁵⁾. Tās ietver vairāku veidu izmaksas, no kurām vislielākās ir tehnoloģiju izmaksas saistībā ar atsevišķas IT platformas izveidi *Rainbow* darījumdarbības blokam.
- (149) Alternatīvo pasākumu kopuma tiešie kapitāla zaudējumi ⁽⁷⁶⁾ ir mazāki nekā zaudējumi, kas rastos, ja tiktu turpināta *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšana. Turklāt, pieskaitot izmaksas, kas jau ir radušās RBS, alternatīvo pasākumu kopums acīm redzami rada lielākas izmaksas, nekā bija netieši paredzēts lēmumā par pārstrukturēšanu ⁽⁷⁷⁾.

⁽⁷²⁾ Komisija norāda, ka nav pieejami atsevišķi dati par vidēja lieluma kapitālsabiedrību segmentu, tāpēc kā tirgus daļas rādītājs tiek izmantota tirgus daļa, kuru veido klienti ar apgrozījumu, kas lielāks par GBP 25 miljoniem.

⁽⁷³⁾ Pamatojoties uz *Charterhouse* pētījuma datiem, ko iesniegušas AK iestādes.

⁽⁷⁴⁾ Pamatojoties uz atsauksmēm, kas saņemtas pēc lēmuma sākt procedūru.

⁽⁷⁵⁾ Summa GBP [1–3] miljardi tika salīdzināta ar faktiskajām izmaksām, ko W&G programmas pozīcijā iegrematojis ārējs konsultants.

⁽⁷⁶⁾ Dažādo alternatīvu tiešie kopējie kapitāla zaudējumi ir norādīti 3. tabulā. Kopējie kapitāla zaudējumi, ko iegūst, pieskaitot GBP [1–3] miljardu kapitāla izmaksas, kuras jau ir radušās RBS, ir norādīti kvadrātiņkāvās.

⁽⁷⁷⁾ Lēmumā par pārstrukturēšanu nav aplēšu par kapitāla izmaksām saistībā ar *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanu. Tomēr ir pamatoti izmantot aplēses par kapitāla izmaksām, kas rastos *Rainbow* pārdošanas gadījumā, ja tā notiktu, un ko ir aprēķinājušas AK iestādes. RBS izmaksas, kas tai radušās kopš 2009. gada, lai izpildītu atsavināšanas saistības, ir GBP [1–3] miljardi. Pieskaitot kopējās izmaksas GBP [1–3] miljardu apmērā, kopējie kapitāla zaudējumi, kas ir no GBP [...] līdz GBP [...], ievērojami pārsniedz kapitāla izmaksas GBP [...] apmērā, ko būtu radījuši *Rainbow* zaudējumi.

- (150) Visbeidzot, izmantojot šo rādītāju, alternatīvo pasākumu kopums, kā apgalvojušas AK iestādes, nemazina RBS finansiālo slogu, ja salīdzina ar to, kas paredzēts lēmumā par pārstrukturēšanu; faktiski finansiālais slogs ir ievērojami lielāks.
- (151) Dažādo scenāriju salīdzināšanai var izmantot arī pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītāja ietekmi. Atšķirība starp pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītāju un kapitāla zaudējumu rādītāju ir tāda, ka pirmajā minētajā rādītājā ir ņemts vērā RWA samazinājums – ja scenārijs rada riska svērtu aktīvo lielāku samazinājumu, tam – attiecībā uz konkrētiem kapitāla zaudējumiem – ir mazāk negatīva ietekme uz pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītāju.
- (152) Skaitļus par pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītāju iesniegušas AK iestādes. Kā liecina 3. tabula, alternatīvo pasākumu kopuma ietekme uz pirmā līmeņa pamata kapitālu ir ievērojamāka. Šķiet, ka tā iemesls ir mazāki aktīvu zaudējumi. Tādējādi, kaut arī kapitāla zaudējumi ir nedaudz mazāki, tiem tomēr ir nedaudz lielāka negatīvā ietekme uz pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītāju.
- (153) Alternatīvos scenārijus var salīdzināt arī kopējo aktīvu griezumā. Alternatīvo pasākumu kopuma ietekme uz kopējiem aktīviem ir ievērojami mazāka nekā *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšanas saistību ietekme.
- (154) *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšanas saistību mērķis bija atsavināt darbībspējīgu sabiedrību. Lai *Rainbow* darbījumdarbības bloku uzskatītu par darbībspējīgu sabiedrību, tam bija jābūt pietiekamam ienākumus nesošu aktīvu un klientu skaitam, kas ļautu tam segt tā lielā filiāļu tīkla un infrastruktūras izmaksas. Tāpēc papildus MVU aizdevumiem un noguldījumiem, uz ko attiecās pasākums, kura mērķis bija palielināt konkurenci MVU tirgū, *Rainbow* darbījumdarbības bloka perimetrā bija iekļauts arī liels privāto klientu aizdevumu un noguldījumu apjoms.
- (155) Alternatīvo pasākumu kopums neparedz privāto personu un citu ar MVU nesaistītu aktīvu un saistību pārcelšanu. Tā mērķis bija panākt, ka tiek pārcelta daļa klientu–MVU kopā ar to aktīviem (aizdevumiem) un saistībām (noguldījumiem). Tāpēc alternatīvo pasākumu kopums ir daudz mazāks pārcelto aktīvu summu ziņā, tomēr tā mērķis ir panākt līdzīgu rezultātu Apvienotās Karalistes MVU bankas pakalpojumu tirgū.

5.2.3.3. Secinājums par atjauninātā alternatīvo pasākumu kopuma līdzvērtīgumu

- (156) Kopš dienas, kad pieņemts lēmums par pārstrukturēšanu (2009. gada 14. decembra), RBS ir patiesi centusies atsavināt *Rainbow* darbījumdarbības bloku, par ko liecina sāktās secīgās procedūras, ievērojamā iesaistīto resursu summa un darbspēks, kas atvēlēts *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšanai.
- (157) Tādējādi RBS radās ievērojamas izmaksas (proti, aplēstās izmaksas saistībā ar mēģinājumiem atsavināt *Rainbow* darbījumdarbības bloku, kā aprakstīts 148. apsvērumā).
- (158) Komisija arī atzīmē, ka alternatīvo pasākumu kopums nemazina prasību slogu RBS. No izmaksu viedokļa papildus izmaksām, kas RBS jau radušās iepriekš, alternatīvo pasākumu kopuma īstenošana radītu papildu izmaksu slogu RBS. Kopējās izmaksas kopš 2009. gada būtu ievērojami lielākas nekā izmaksas, kas netieši paredzētas lēmumā par pārstrukturēšanu.
- (159) Alternatīvo pasākumu kopums apvienojumā ar zaudētajām tirgus daļām radīs tādu RBS tirgus daļas samazinājumu MVU tirgū, kas ir vismaz līdzvērtīgs lēmumā par pārstrukturēšanu paredzētajam. Tādējādi bažas par to, ka ļoti lielo 2008.–2009. gada atbalstu RBS izmanto savas tirgus daļas nostiprināšanai vai palielināšanai jau tā koncentrētajā MVU tirgū, tiktu mazinātas tādā pašā mērā kā tad, ja *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšana būtu īstenota, kā paredzēts lēmumā par pārstrukturēšanu.
- (160) Tāpēc Komisija uzskata, ka iecerētās ietekmes uz konkurenci sasniegšanai alternatīvo pasākumu kopums ir līdzvērtīgs *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšanai.
- (161) Komisija arī atzīmē, ka RBS ir īstenojusi visas saistības un grozītās saistības (izņemot *Rainbow* darbījumdarbības bloka atsavināšanu), kas izriet no lēmuma par pārstrukturēšanu un lēmuma par grozīto pārstrukturēšanu. Tāpēc paziņotā atsevišķu atsavināšanas saistību aizstāšana notiek pārējās pārstrukturēšanas plāna daļas pareizas īstenošanas apstākļos.

6. SECINĀJUMS

- (162) Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto novērtējumu, Komisijas šaubas par alternatīvo pasākumu kopuma līdzvērtīgumu, kas paustas lēmumā sākt procedūru, ir kļiedas. Saistību grozīšana neskar secinājumu, kas izdarīts lēmumā par pārstrukturēšanu un lēmumā par grozīto pārstrukturēšanu, un tāpēc valsts atbalsts, kas piešķirts RBS, jāatzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

- (163) Turklāt Komisija arī secina, ka iespējamais valsts atbalsts saņēmējiem no alternatīvo pasākumu kopuma jāatzīst par saderīgu kā to saistību neatņemama daļa, pamatojoties uz kurām atbalsta pasākumi RBS labā atzīti par saderīgiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Rainbow darījumdarbības bloka atsavināšanas saistību aizstāšana ar alternatīvo pasākumu kopumu, ko Apvienotā Karaliste paziņojusi attiecībā uz RBS, ir saderīga ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta nozīmē. *Rainbow* darījumdarbības bloka atsavināšanas saistību aizstāšana ar alternatīvo pasākumu kopumu attiecīgi tiek atļauta.

2. pants

Iespējamais valsts atbalsts alternatīvo pasākumu kopuma atbalsta saņēmējiem ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta nozīmē.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Briselē, 2017. gada 18. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

ISSN 1977-0715 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5112 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV